

Incapit tabula capitulor: i.
Tractatus magistri richardi
de sancto iuctore super
cantica canticor. Capitulu
primu.

Quomodo in quiete
 gratatur deus et de
 ampliois grane de
 sideio. Caplin primu

- Quis aia tam pfectoz qui ip
 fector exempla considet.
 Capitulu secudu.
- Quis dsideata exemplabo
 noz huihet et accendat.
 Capitulu terciu.
- Quis aia angeloz pncipia sciat
 et eis dsideia sua pandat
 Caplin quartu.
- Quis aia post dteplacione
 angloz ad dei dteplacione
 transeat et discretionem
 Capitulu qntu.
- Quis aia xpm in se suscipiat
 et de vera dilcoe dei
 Caplin sextu.
- Quis in secto quietis mes deo
 fruatur et ab eo de occultis eru
 diatur. Caplin septimu.
- De merito et utilitate dtepla
 tue uite et quido ad igne
 Debeat aliqs uenire
 Caplin octauu.
- De spuali ascēsu aie et disc
 aione atqz feruore
 Capitulu nonu.

- De requie supna et quo pfa
 hanc dsideat et dsideat
 Caplin decimu.
- De cautela pugnandi conē
 inimicu et remedio dē coedis
 Caplin undecimu. cecitate
- De aie pfectoe et eis uitutibz
 mūdicia dsideio et discrecoe
 Caplin xii.
- De mō pfaendi et exēplo
 pacie xpi et eis pmo
 Caplin xiii.
- De hūilitate extiori et intiori
 et de tēplia eis dsepcioe
 Caplin xiiii.
- Quis aia trena despiciat et
 mēna dgnoscat
 Caplin xv.
- Quis a xpo p orōne medita
 ciones sancte obtineat
 Caplin xvi.
- De discrecoe cogitacōnū et
 quo ad hanc ueniat
 Caplin xvii.
- De discrecoe nālū et gtuator et
 de diuisis motibz aie
 Caplin xviii.
- De custodia loquēdi et de dulce
 Caplin xix. **D**ne
- De pulchritudie aie pemitētis
 et de hūilitate et occultis eis meitis
 Caplin vicesimu.
- De pfa et foetudie bonoz et
 sctie documentis
 Caplin xxi.
- De uca pfectoe et exēplis pfectoz

- Caplin xxii.
- De pietate bonorū et bte uirginis
Caplin xxiii.
- De mortificatione et orōe et
perfecta pulchritudine aīe
Caplin xxiiii.
- De corona bonorū et quidā pol-
luctio et alia quādam p̄m̄a s̄t mōzlia
Caplin xxv.
- De beata uirgine
Caplin xxvi.
- De spūali usu et quō deo
placeat cū tā p̄p̄e salutis qm̄
aliene
Caplin xxvii.
- De laude gēme cōpassionis
et dulci doctrina
Caplin xxviii.
- De gēma occlusōe aīe et occulto
mirō.
Caplin xxix.
- De fonte aīe et aquis uiuis
gracie q̄ fluūt a xp̄o
Caplin xxx.
- De solacōe cōp̄tationis et q̄ h̄c
sequat̄ amplior grācia
Caplin xxxi.
- De aduētū xp̄i in aīā et p̄
mortificationē uerit̄ ad p̄f̄ctōz
Caplin xxxii.
- De spūali r̄fectōe et usu gr̄e
Caplin xxxiii.
- Quō gr̄a solet̄ et attendat̄
et de p̄f̄ctā mortificationē
Caplin xxxiiii.
- Quō d̄s cū desideat̄ se sub-

trahat et quō ad salutē
assit et exaudiat

Caplin xxxv.

De amore dulcī et ei⁹ q̄litate

Caplin xxxvi.

De qualitate mēborū dilecti

Caplin xxxvii.

Itē de mēbris dilecti

Caplin xxxviii.

Itē de mēbris dilecti .79.

De xp̄o et ei⁹ mēbris

Caplin .xl.

*Incipit tractatus magistri richardi
ardi de s̄cō iustore sup̄ tantā
canticoz. Quō in quiete
quēat̄ d̄s et de amplioris gr̄e
desiderō. Capitulu p̄m̄m.*

X lectulo
meo p noc
tes q̄sum .
que diligit
aia mea .
Aia q̄ deu
queit et ad
eius dulcor
et d̄gnit̄es
plem̄g cupit
p̄tinge : m
laulo id e
m quiete

mentis debet huc querere .
Vacare em debet et questre ab
occupacoe et t̄renaz rez ma
etacoe . **S** . nisi em ab certior
cia et occupacoe queueit et
amoe : deu no pt querere . nec
meret̄ iueme . **I**n laulo ergo
id est in quiete mentis deus e
q̄rendus : et p noctes id e per
adusa t̄ptacōnu et laboz : et
ipugna vituti et viciaz . **Q**ue
tet s̄f̄de aiam mlis adusis
laborae . mlis obstacul retar
dari . et q̄m colluctacoe fati
gari : anq̄m mores p̄f̄e cor
rigit . et cordis m̄udicia qua
deu vide meat̄ obtineat . **V**n
meito huc querere de p noctes
p adusa videlicz z laboes : et
no i la . sed in laulo : qz q̄es a
talibz habita exigua est et
angusta : et ipugnantibus .
nimiru aiam viciaz . et p̄stima
dsuetudine z p̄cator meoz ap̄c
cator et delacōne . **O**b qua
causa dicit eam suu laulu . z n̄
m̄m : qz coem huō habe no pt

ai sponso . nec in tam exigua
quiete p̄f̄e frui illo : qz s̄s est
loco eius in pace . z no in pug
viciaz et p̄turbacoe . **H**oc mo
ab icipientibus et r̄iodu p̄f̄is i
laulo p noctes q̄re deus . **P**ost
hec alio mo in laulo . et p noctes
querit̄ : ai saluz moctificatis ple
mo viciaz . sopitis t̄ptacōnibus .
et purgata d̄s̄a . plemore q̄ete
obtinuit aia . gra sp̄s s̄a i me
veniete . et vicia atz t̄ptacōnita
sedante : iurta qd̄ s̄c̄ptu e . **A**rcu
conteret et d̄friget arma : z scuta
coburet igni . **T**ur aia poterit
vacare : et qm̄ suavis e d̄ns vide .
Ista meitis par et t̄nquillitas .
laulo est : in quo sp̄osa questit .
In hoc laulo q̄rat dilataz per
noctes : qm̄ saluz sopita sunt
carnis desideia . et post pugna
et labozes quies data e : et
sucessit victoria . **I**n die ei la
borat̄ : in nocte a laboe cessat̄ .
et in la q̄estat̄ . **C**u igr̄ p̄p̄oda
diei et estus t̄ptacōnu saluz
et laboz . ad laulu quietis et
nocte pausandi a fatigacōne
et m̄q̄etudie aia puenit . t̄n
ia expedita e t̄ vacas dilectū
melis querere potit̄ . **I**n hoc laulo
et hac nocte dormit̄ : et cor ei
vigilat . **D**ormit em̄ foris . sed
iugulat m̄ta : et q̄itū fois va
rat et q̄eta est : tantū m̄tus
ad querendu dulcū occupat̄ .
et m̄q̄eta est . **Q**ueit at̄ huc

in laulo et nō in lō. q̄a non
plenā q̄ere possidet s̄ angustā.
q̄n̄ dilecto nō fruatur ad uo
tū nec hūc habet secū. Unde
et laulū ip̄m suū uocat. q̄i
quē solū habeat. et in q̄ nō
dū cū sponso q̄scat. Et iō bñ
dē. q̄ p noctē uidelicet ceatatis
mā detinet. hūc querat. ut n̄
plene eo fruatur. nec p̄nciā ei⁹
senaat. P̄ns si q̄dē est p̄ esse
ciam. p̄ns p̄ desiderū. et iam
habet qui desiderat. q̄a nō ha
bitus desiderari nō posset. s̄
p̄ p̄nciā sue reuelacōne nō adē.
Nondū em̄ ceatitē ei⁹ fugauit.
nec ad senaēdū p̄nciā suā illā
illūauit. De hac igr̄ nocte con
queit. et p̄ hac dilectm̄ se querē
causat. nec inuenit. Cupit igr̄
illūari. et oculos cordis eius
apri. ut eū tuemat. et p̄ acce
dente gr̄a p̄nciā ei⁹ itelligat.
et se uidei ab illo. et se illūari
dere senaiat. **Q**uerit nāq̄
amplioris gr̄e illūacionē.
p̄nciā ei⁹ itelligenciā. et sp̄i
alis dulcedinis experienciā
Quesui aut. quē diligit aū
mea. In dilectōe aū. amorem
sp̄iale et eciā affcūosū possu
mus notūe. Cū em̄ affcūose
aliquē diligim⁹. hūc q̄i aū
nrām dilige dicit. Ac si dicit.
Quē diligo sp̄ualit̄ et affcūose.
id ē ad salutē aū. nō ad

tyale imodū ul' carnale. **S**ed
nō s̄ sponso querenti se statū
offert. nec desiderata se exhibet.
sed sepe vota imple differt
ut augeat. et aucta postmo
dū remuneret. et p̄ficiat impleat.
Differt hęc etiā mēda ut d̄stā
ciā p̄bet. querentis. et eouali
us quo tardius desiderata p̄bet.
Quod em̄ cū labōe accipit
artius tenet. et cautius custodit.
et nōnūq̄m desiderata aucta im
pleta deficiūt. et dilata amplius
crescūt. Unde sponsa dilacionē
senaiens. sed dispensacionē
nesciēs. et amoris ipaciens.
cōqueit dices. **Q**uesui
lū. et nō tuem. **N**ondū em̄
gr̄a q̄sita p̄cepit. nondū em̄
p̄nciā sponso sentit.
Nō nā tū p̄stō. q̄ ip̄stō
exēpla cōsidet. **C**upim̄ scdm̄.

Sponsa itaq̄ diffi
cultatē passā q̄
repulsa a querēdo
minime questat. sed ad q̄rendū
se amplius accingit. **N**ā ipor
tūtatē suā et d̄stanciā demō
strat dicens. **S**urgā et caubo
ciuitatē. **C**ōtat se ad hūilitatē.
ut quē p̄ se nō tuet. p̄ alios
q̄rat. si forte p̄ illos hūc tuet
at. **M**ulto labore lectū sibi
p̄uenat p̄ns cessans a p̄ns.

postea dicitur de uia foris.
 et post hec recedens a curis
 et occupacionibus? ad extima
 uacans no solu a noxijs vinea
 am plerq a bonis opacionibz.
 ut miorata actu sapiencia que
 deus e papet. **S**ic ut ergo ad
 itineudu. et ad bonas alioz op
 aciones dicitur tuestiganda? ut
 sponsu hoc labore tuemat.
 que qeta tming tueneat. **S**urgit
 a qete. ciuitate quoq. couentu
 salis bonoz ccut cogitacione.
 ut ex eis melioris uite exepia.
 et ututu capiat documeta. **P**
 huilitate em reputat s ututu
 ornati et cordis mudicia de ee.
 p qua sponsu mecat tueme?
 domu metis ipius uacante a
 vicijs. sed tming ornata.
 iudicis ututibus. **Q**ui ut de
 tenais ornet. scoz ututes ccuties
 et p lustrans et spale gna vimg
 auqz explorans? ab alio huili
 tatis. ab alio pacie. ab alio obie.
 ab alio abstinae. ab alio cauta
 tis. ab alio piutatis floos de
 ceptens? hos p imitacione in
 mores tiffude. eisq domu me
 tis contendit ornare. **M**etut
 em fabrica. id e pensat scoz
 vicijs? et ututu destructione ill
 dsideat. ut in se deipsoe sua
 erubescat. **E**t sic in iob legi.
 respiciat homines et dicat patiu?
 quia hoies scoz attendit?

ut se peccate eoz opacione
 reputet. **U**nde eoz exemplis
 huiliata. et ad pscm accensa?
 denuo mudando coedi. et exco
 lendis ututibz opam dat. ut
 plenis mudata. et domo eius
 ornata. ad tuemedu sponsu.
 digna fiat. **I**ta sponsa ccut a
 utute bonos uideliz? ut eoz
 scrutet? ututes et scitate. **E**t
 queit dilam p vicos et plateas.
Vici angustiores? et platee sut
 latiores. **U**nde p vicos illi de
 signant? q omnia relinquentes.
 et nudu xpm nudi sequentes.
 angusta via uiuedi se elegerit.
P plateas uero que latiores sut.
 seculais uite pscos intelligim?
 qui latiori via incedentes. nec
 sua oia relinquentes. sed eis bn
 utentes? hospitalitatibz et elemo
 sime. ceterisq bonis opibus do
 placuerit. **Q**ui lata via que
 duat ad morte declinates. ar
 ta via mandate et uite tenu
 erit. **Q**ueit go dilam pmo p
 vicos? et postea p plateas.
Qui em pscoms fert desideio.
 a pscis ipit exempla pmo. **C**on
 siderat qm aita se lege uiuendi
 constanterit? qm tenuis eoz
 fuit cibus. qm paup vestitus.
 qm breuis sopnus. qm grauis
 labor corpus. qm districta disciplina

cordis: quia in omnibus ampu-
tauerit delicias corporis.
extirpauit voluptates cordis.
Post hec pendit quantum illis
sublimitas. et mentis libertas
fuit: quoniam commorantes in carne.
in celis commiserati sunt: quoniam cuncta
terrena supergressi sunt. et calca-
uerunt. **N**on aliquid modico pane
et aqua sustentati fuerunt: et
aliquid non pane sed herbis siue
radicibus vixerunt. aliquid celis
victum acceperunt. aliquid sine omnibus
fere cibo viuiderunt: aliquid
absque omnibus vestitu sub nudo
aere dequert. **Q**ui non solum
actus sancti sed omnem eius materiam
abiciunt: qui enim carne fuerit.
Et quantum mundum supergressi sunt.
et carnis uicia excesserunt. tamen
repleti gratia et absorpti in spiritu
occulta diuinitatis scrutati sunt.
et cognouerunt. **A**ntiam utique fuerunt
per hos tam celestes sanctos. et tamen
gratia repletos discunt. hosque
desiderat. et quod in se inuis habet.
in istis amat. **P**er hos dominum querit.
ut in horum exemplis nutus amor
eius quantum in deum surgat. **C**um
enim in istis dei ymago et imago
ex parte eius replendeat similitudo.
quoniam quantum hos potuit ymitari.
eisque assilari. tamen deo meretur

omni: tantumque deum in se suscipit.
quoniam similitudinem eius assumpsit.
Nil tamen propinquum deo: quam eius.
caracter et similitudo. **C**um ergo factus
fuit anima iuxta uera misericors.
sapiens per gratiam quod deus est per uiam:
quoniam has uirtutes in se formauit.
tamen in se dei similitudinem reforma-
bit. **Q**uia propter cum sponsa per se
attendit: eisque assilari laborat.
et per eorum exempla gradum suum dilatum
inueniat: per uicos quantum que anima
eis diligit. **Q**uoniam eadem hinc
per plateas: in aliquibus uidelicet
secularibus. siue eadem diuinitatis.
Nusquam enim exempla salutis et
imitationem ducit contempnenda.
Non itaque multi quibus leuiter
et laetiter uiam discendi tenuerunt:
bonum tamen fame de se
odoro sparserunt: et per imitationis
exempla prebuerunt. **Q**ui sanctis
exempla in abraham. et qui in iob
non ualeat inueniri: quibus anima
deum querens accendi possit et
edificari. **Q**ui tantam gratiam
erant repleti. et tanta dei dilectione
prebiti. ut aliter eorum ad preceptum
domini uicium filium ad mortem offerret:
et aliter mortem omnium liberorum
equanimiter ferret. et gratias deo
referret. **A**lii propter excellentem me-
ritum a domino beneficia merentur: aliter
in amissione omnium que habuerat
domino benedictur. **I**lle angelorum

colloqo frui meruit. quos eam
 hospino suscepit. atq; pauer. iste
 ipm dnm loquere auduit. et
 illuatis cordis ocul' uidit. Cuius
 huc diue gracie hic illuatus
 fuit. cuius mēte nor tot adufoe
 et reptaco nū iūma nō obfca
 ut. et que vniūsus stratus q
 etis eius vifatus nō eūit. s. cō
 timēto igit' sponfa de nocte
 lco sue quietis in quo pposū
 nō tuent. ad hūc virū cūit.
 que in sua nocte et lco t' bato.
 ampliore tuemisse g'raā agnosce
C N. oyses et samuēl mē
 cetās v'itutes qbz excellēt ful
 serūt. illud eximū cūitatis ex
 empla pferūt. q' deuote pro
 iūmas m'cesserūt. Ille qdē p
 iplo se lapidāte. iste p iplo
 se de pncipatu eiāte. Ille p
 lapidantibz tāta cūitate ardet
 ut patm ipāe eis ad nō poscet
 ul' dimitti. ul' se de libro vite
 delei. iste p se de iūctibz phi
 bet se nō minus deuote dep
 cari. Cuius hūilitatē dauid
 viri scilicet que d's scdm cor
 suū tuent nō miret'. qui
 post tanta et tā glōsa gesta
 nō i supbiā se extulit. v'ino
 potius canē se mortuū aut
 pulcē viuū noīant. Cui
 q' et extioe et m'ioe hūili
 tatē habueāt. hys uerbis

manifestat quibz dicit. Iudā
 et vilior fīa plus qm fās sū.
 ero q' hūilis in oculis meis.
 Extioe em vilitatē nō reuuit.
 et mto suo iudicio abiectus
 fuit. Quot tales sub lege.
 ul' eam tpe g'rae fuerūt. qui
 salub' v'ituti exempla de sep
 buerūt. P' hos itaq; sponfa
 dilectā eam queit. et p' eos se
 in illius amore accendit.
 P'ius consideata exempla boue
 hūilent et accendant. *Suplinterū.*

Quesiu illū. et non
 tuem. Quiesiuit p'pō
 sa p' uicos et plateas
 dilectā. et nō tuent illū ad uo
 tū. Nondū em p'nciā eius
 sensit. nondū desideatā g'raā
 accepit. s. et tū ambigendū
 qm tantus suo multū acq'sieit.
 multāq; se g'raā aureit. Si
 quidē ex agnōe bono et
 eoz v'ituti. nō parū accensū
 est in ea iusticie desideū. Ac
 cessit em ad ardentē hoc igne.
 que dūs dūs misit i' t'ra. et
 voluit vehemēt' accendi. ad
 quos dū accedit tepidus ma
 lestat. et feruidus amplius ig
 nestit. Non aut' q' g'raā acq'
 suut. a quēdo ampliozem.

questat. Desideria enim accē-
sa sūt. nō impleta. exatata. nō
sedata. et quātū creuerūt tñ
sibi minus ea que accepit suffi-
ciūt. Augmētū gr̄ie esurientem
excitant. adeo ut quāto plus
accepit. tanto plus desideret.
Malus siue tepidus q̄ bonū
nō amat ul' desiderat. defam
suū et ad quāta teneat. nescit
nec desiderat. Unde cū top̄ sit
diuitē se putat. q̄ sp̄iales di-
uitias ignorat. Dicit em̄ q̄
diues sūt et nullus egeo. cū
sit miser et miserabilis. paup̄
cecus et nudus. Bonus uero
et p̄ficiēs qd' habet. nō attendit.
sed ad anteriora se p̄ extendit.
et q̄ nunquā se apprehendisse ar-
bitrat. In p̄ficiēte igr̄ crescē-
te gr̄ia. crescit et hūilitas.
et quātū diues sit. tñ se inopē
arbitrat. q̄ degustata gr̄ia am-
plius hūc attendit. Sponsa
itaq̄ p̄ficiēs quātū ad amorem
attendit. tñ hūiliat. nōdūq̄
se inuenisse gr̄ia credit. dū p̄f̄orū
ūtutes attendit. Unde dicit.
Quæsiui illū et nō inueni. Nō
inuenisse se illū dicit. quē tā
p̄f̄e in alijs inuenit. Sic antho-
nius maximus monachorū pa-
q̄m questū paulū inuenit. nil

A desiderio semp̄ hūiliat

se esse coparatione illius iudica-
uit dicens. **Ue michi peccator:**
qui flūi nomē porto monachi.
Hoc illi inuenio pauli p̄f̄itū.
ut qui antea maximus monach-
us exerat. nō nec se noīe mo-
nachi dignū dixerat. Quam
mirabilis imitacione. cum
sumus scitatis merito. suo iu-
dicio ifirmus fiet. et tā subli-
mis ante deū. ita sibi uilescet.
**Sed quātū putamus ista sui-
uilitas sublimē eū fecerit.**
Ignoro an aliq̄ tā sublimis
ūtus in anthonio tñ se ante
deū exaltauerit. quātū ista sui-
derectio. et om̄i meliorū q̄p̄us
habuit annullacio. Nōdū
itaq̄ inuenisse se xp̄m credidit.
quē paulo tā excellētē habi-
tū sperit. Ecce quid antho-
nio pauli otulit inuenio. et
scitatis illius cognacio. Itaq̄
sa nō inuenisse se dulcē credi-
dit. dū p̄f̄orū uirtutes inuestiga-
do cognouit. Quē etiā q̄rit
nō tñ ip̄f̄oribus. sed etiā in
cōf̄ilibus siue etiā inf̄ioribus.
Siquē et hūi silit uicidia p̄r
et platee. boni uidelicet et
mediocres. In istis donū ali-
cuius gr̄ie qd' sp̄ialit̄ p̄cepe-
rūt. explorat. desiderat atq̄
uenerat. et uirtutū conat.

Qui enim deum timet nichil negligit: nichil ubi salutis perfectum accipere possit contempnendum dicit. **Q**uoniam ergo magna est humiliatio in omnibus: per infimos etiam emendari non reuocens. In his enim promissionibus exempla et proficiendi non nunquam inueniuntur: quae utiliter sibi proponere possunt. **S**olet quippe boni virtutes suas iuste attendere: et aliter ab altero profectus perit et humilitatis incantamenta sumere. Unde contingit ut dum iste illius patitur: et ille istius obicit. Iste illius caritate: et ille istius mundicia confideat: per aliter ab altero sumat unde in bono crescat. **M**ultum enim ad studium emendationis accinguntur: quando in aliis emunt bonum quod ipsi minus habent: et dum iuste se superiores arbitrantur: et aliter altius bonum venerant et diligit: amando illud suum facit: et se in humilitate custodit. **S**icut paulus quod plus omnibus apostolis in predicando laborasset non attendit: sed aliorum innocentiam respicit: et quod ipse ecclesiarum dei persecutor fuerat: minimum apostolorum sedet. **P**etrus vero quod primus apostolorum sit non confideat: sed in paulo imitatur sapientiam: et hanc quodam loco in illo commendat. **N**ec enim minor paulo erat

110
114
petrus: qui hunc laudibus efferebat: nec minor apostolis erat paulus: quod se minimum iudicabat. **S**ed qui apud deum erant iniquitate carere ut sibi videntur periti: et qui omnibus venerantur virtutibus: decorari etiam debebant virtute humilitatis. **N**amque nequaquam decore est si post omnem virtutum perfectionem humilitatem possideat: et cum magna meriti sit: magna se nesciat. **M**agnus se beatus iob nesciebat: quod dicebat. **S**i simus fueris: hoc ipsum ignoscat anima mea. **P**ropterea quippe bona sua estimabat: quod propter ad maiora feruebat. **P**rofecti itaque vere humiles reprehensibilia sua cognoscunt et iudicant: aliorum mala dissimulantes bona propria putant: disti iudices sui: sed aliorum periti. **U**nde cum in aliis propria aliqua bona aspiciunt: maiora in eis sperant: cum vero ipsi multa fecerint: suos se inuites reputant: sicut contingit ut bene de aliis sentiant: sibi vero vilescant: sequuntur inferiores minoribus credant. **I**ta sponsa sua menta non confideat: nec ante oculos sibi ponens: in collata aliis gratia consideratione defigit. **C**ongaudet dona gratie accipientibus: congaudet deo largitori.

Dilecti p̄ mēbra eius remiserūt?
et p̄ mēbra indulcē amplius
inflāmat? **S**ūp̄ liberalitatis
eius dona desiderat. q̄ diuisisti
buit. sua in se desideria denuo
accendit: unde p̄iā q̄relā impli-
cat dicit. **Q̄sum illū ⁊ nō tuem**

**Quo nū angelor̄ p̄iā sentiat
et eis desideria sua pandat.**

Capitulū quartū.

Tuenerūt me vigiles: qui
custodiūt ciuitatē. **A**nā sic de-
siderantē sic q̄rentē. vigiles q̄
custodiūt ciuitatē tuemūt?
angeli videlicet sc̄i. q̄ ciuitatem
id ē eccl̄ias fideles videlicet custo-
diūt. quor̄ custodia suos inu-
nit ep̄i misericōdia. **Q**uā r̄te vigi-
les dicūt? q̄ vigilāt ⁊ solliciti
sūt ita elcōs? ut a tēptacione
defendant? in bono p̄ficiant.
et saluent? **S**i quidē am̄istra-
toen sp̄us sūt. in m̄st̄eū mis-
si. p̄p̄ eos qui h̄editatē capi-
ūt salutis. **H**or̄ m̄st̄eio et
vigilācia deus fideles suos
p̄tegit. q̄ nō dormitat neq̄
dormit q̄ isrl̄ custodit. **A**dū-
sarius v̄co noster q̄i leo c̄uit.
querēs quē deuoret. **Q**uā q̄s-
dā ut leo deuorat. quos ap̄ta
pugna deicit. Aliquos occultā
fraude seducit: quibz ut in iob
legit̄ in t̄ra pedicā abscondit.

et decupulā sup̄ semitā p̄oit?
q̄ et p̄ t̄rena desideria eos de-
cipit: et ibi deceptōnis laq̄os
ponit. ubi cordis eor̄ semitā
esse. et ad p̄c̄andū p̄clues eos
cōp̄iat. **I**ta c̄uit inimicus ad
fallendū: disc̄rūt v̄co sc̄i angeli
ad defendendū. **E**t discordia
m̄t̄ angelos pacis. angelos
q̄ discordie agit? sic p̄ pro-
hoiē stendit? et ille p̄ se nō
vigilat sed torpescit. **O**pter
em̄ h̄iūt videre: vigilāe et
orare. **V**idē et piculū suū
considerāe? ita salutē suā
vigilāe: orare et d̄ tēptato-
rem auxiliū p̄locaē. **Q**uōs
em̄ leo iste deuorat. quātos
ext̄m̄ator angelos q̄ signū
dei v̄ui nō habēt. **I**frontibz
suis mortificat? q̄ utrūq̄
postē suū ⁊ domā sup̄ l̄m̄iā.
l̄m̄ta nō h̄iūt agm̄ dei s̄ḡnū.
qui fidē p̄ dilcōnē nō habēt
opantē: et verillo cruas ep̄i
seu v̄tute passiois illius mu-
niri et defendi nō merent? **N**e
mirat̄ leuathā si hos absor-
beat? absorbebit em̄ fluiū
et nō mirabit? malos videlicet
et carnales. qui more aque
defluūt. et de p̄c̄o ad p̄c̄m
decurtūt. et de lub̄co viar̄
ad yma t̄m̄etor̄ descendūt.

Non etiā fiducia habet. q̄ et
 iordans in os suū iſluet. elā
 uidelicet in quos p̄uale d̄fidit.
Quāta multitudo abſortor. et
 quāta paucitas ereptor. **A**t
 pius dñs i tabnaculo suo id
 est etiā in die malor̄ suos
 abſcondit. et in abſcondito ta-
 bnaculi sui id ē xp̄o eos p̄tegit.
Cum abſconditu dē ecclie. q̄
 in electis suis iuisibiliter habi-
 tat et occulte. **P**er unitatē
 quippe qua eis uigil̄ et fidē ac
 utute passiōis eius. p̄tegitur a
 tēptatore dyabolo. **C**um em̄
 passiōe sua timicū uiat. utute
 passiōis eiū suos munit ut
 hostē nō timeat. q̄ eius mēbra
 fā sūt. q̄ de illo t̄phabat. **E**t
 quippe fidelis d̄s. qui nō patit̄
 suos tēptari sup̄ id qd̄ ferē p̄nt.
 sed sūt cū tēptatōe etiā p̄ue-
 tū. ita tēptatōes ordinas atq̄
 tēptans. ut unde timicus eos
 deire q̄it p̄bent. et p̄bati am-
 plius coronēt. **C**ontigit p̄tēā
 ut eos ipugnās quatenus ab eo
 separet. magis eos deo diuigat.
 q̄ dū tēptant. hūlius dō sub-
 dūt. ut a tēptatōe liberēt.
Unde d̄ b̄tus Job. q̄ bestie tre.
 demones uidelicet sūt bonis
 pacifice. **N**on dicit pacate.
 quia pacē nō habet. sed pa-

acificē. q̄a pacē eis fecit. dñs
 eos ipugnādo affligit. **C**ontigit
 igit̄ d̄s hoc suis ad coronā. qd̄
 timicus agit ad ruinā. **I**lle uero
 nō sic arbitrat. sed ad cōtēndū
 est cor̄ eius intentū. et ad mēne-
 cionē genū nō pauat. **I**ta
 d̄s elōs suos abſcondit i eadē
 in die malor̄. p̄tegit eos in se.
 et munit custodia angelor̄.
Hos m̄stros et nūcios suos ex-
 hibet. ut illis ad salutē m̄st̄r̄.
 necessitates eor̄ nūciant. q̄ p̄ces
 eor̄ ad d̄m p̄ferant. **E**t quibus
 ip̄e sigulor̄ causas uideat et
 cognoscat. uult t̄n p̄ angelos
 suos has sibi nūciari. ut t̄nta-
 tem et dignacionē suā t̄ra hoīe.
 cōmendet. et p̄p̄ t̄a dignos
 t̄q̄p̄ dilōs nūcios pleni p̄p̄et.
Nec mirū q̄ āgelos suos elōs
 exhibet m̄stros. q̄ exhibet et se-
 metip̄m. **E**t nepe et ip̄e āge-
 lus magni d̄sū uidelicet d̄p̄
 cōnis et salutis m̄e. quam
 missus est opari in medio tre.
Ministrauit siquidē nob̄ cōū-
 sacione sua et hūilitate p̄bedo
 uicēdi exēplū in se. et statuit
 se puulū. i. hūilē i medio disci-
 pulor̄. ut efficiam̄ puuli sic
 ip̄e. **N**ote etiā sua nob̄ mi-
 nistrauit. in qua ne nos labo-
 rarem̄ p̄ nobis ip̄e laborauit.
 et ptulit tepalē. ne nos pate-

et in angelis et in se?

mur etna. Ita igitur instravit nobis
dominus in hac vita. ex hac et tristis
refectione gese dulcedinis in-
instrabit nobis in alia. quia pascet
nos lacte sue humanitatis et
melle divinitatis. Angelorum quoque
inseu non tamen nobis est tepale.
sed sempiternum. quia per eorum presens
aurelium hereditate et eterna salute
capiemus. et gaudium eorum cum ipsis
sine fine percipiemus. **Q**uod vero
putamus salutem nostram diligant.
quoniam nos secum societas habere
cupiant. **Q**uis estimet quanta
cavitate et cura cum commissos
vigilent. quomodo torpentes exant.
et sollicitos atque ferventes amplius
accendant. quomodo hinc mala exai-
sent. inde bona domino spectari
possint. quomodo illos defendat.
aut hinc gratiam obtineat. **C**umque
aquam magno desiderio proper-
erunt ferventem. et ad dominum pura
intentione supplicantes. quomodo puta-
mus hanc diligant. eorum cogita-
deant. ad illam divitiant. quomodo tunc
illam et dominum in medio discurrant.
Siquidem amici sunt sponsae. et
auscultant vocem eius quam facit
sponsi audire. **V**oces eius desi-
deria sunt. **H**ec vehementer clamant
in aure sponsi. **H**ec auscultant
amici videlicet angeli. **I**his de-
lectant. **H**ec annunciant. **I**lli in-
vitant ut veniat. **I**psi consolantur
et monent ut pulset et queat.

eo quod pulsanti aperiat. et quomodo
tueat. **F**requentat itaque ipsi
interim animas sic ferventem. et in-
sistant donec sponsus adveniat.
et augmento amplioris gratiae hanc
adventum ipsius sponsi plenius
parant. **T**ralunt cogitationem
eius ad intelligendam eorum presenciam.
et descendam familiaritatem. quomodo
tamen de hac noticia crepat. et
perficiat ad dominum. **A**quam igitur que-
rens dominum ab hinc invenit. et
post cautum civitatis. post
investigationem bonorum angelorum
adventum meret. **H**oc occursum
percipit. ab hinc percipit. **I**n-
quippe sponsus pervenit. per
presenciam suam exhibent. se re-
velant. angeli enim lucis sunt.
et cum luce veniunt. **Q**uam
fusa illuminat per et tangit.
ut adventum eorum intelligat. et
presenciam sentiat. **Q**uam gratiam
percipit. invenit se a vigilibus
fateri. licet dicitur se non invenisse
causet. **A**mmam itaque a vigilibus
esse inventam. est quam invenisse
gratiam ad sentendum eorum presenciam.
quomodo prius cecitatis sue tene-
bras patiens nil nisi se sentie-
bat. **T**unc desiderium suum et co-
gitationem in ipsos dirigit. et
familiae colloquium quomodo cum notis
format. vota sua insinuat.

amore nunciat: et de sponso nū-
 rogat. **Quē diligis anima**
mea vidisti? **Quē diligis anima**
 sue dilectionis: pū et desiderate
 pūcie sponsi. **Certa** enī q̄ angeli
 dei visione fruunt: et amore
 pūis et desideria nō ignorant:
 mirat̄ et quasi indēbitū arbi-
 tratur. ut ip̄i deū videant. et se
 visione illius exptē relinquat.
Quasi dicit. Nōne eū quo
 frui desideo habetis? et in illo
 desideria mea diu vidistis? **Plu-**
 bet enī dīcūs q̄ ad ostiū aīe
 stet et pulser: et si q̄s apuerit
 ei intret ad illū. et tū cocenat.
Ego iam apui? patet p̄ ip̄ius
 desiderū ostiū meū: nec igrē
 dū in eū. **Insup** ingressa sū.
 et pulso ad ip̄ius ostiū quod
 pulsanti p̄mittit apierit: et
 oblitus p̄missionis utiq̄ nec
 ingredit̄ meū. nec michi apit
 suū. **Do** et nō respicit: pulso
 et nō apert: clamo et nō rīdet.
Illū quē: et nō tuemo. **Quo**
 ergo abijt? **Nūquid** nō illū
 vidistis? **Sed** enī estis angeli
 q̄ videntes eū. q̄ senp̄ videtis
 faciē p̄is: et ip̄e et p̄e unū s̄:
 et q̄ videt unū videt et alū.
Igit̄ nō intūtem ostiū meū:
 nec apientē michi suū: ac p̄
 inde nec penes me. nec penes
 se tuentū apud vos querā. a
 vobis sciscitabor. ad vos

trāsibo: ut penes vos tuemā
 quē diligit aīa mea et nē p̄sū.
Quo aīa post cōtemplatōnē
 angelor̄ ad di cōtemplatōnē trāsit
 et dīstīctōnē. **Capitū** quītū.
Quilulū cū p̄tīssē
Quo Tuem quē diligit
 anima mea. **In** p̄lia
 creatūa sua tuēstign
 ri potest d̄s et agnoscī? vide
 licet in mūdo. et ad eius cōnatū
 creatis: in hoīe. et in angelo.
Has sigulas traut aīa deū si-
 ciens et p̄tīssē: et ut eū quē
 queit inueniat: ex visibili in-
 specta mūdi sp̄e tūvisibilem
 creatore d̄sident. **Hec** enī ip̄ia
 scie dat. q̄ d̄s ip̄e sit d̄s: et q̄
 ip̄e fecit hanc. et nō ip̄a scip̄a.
Sed hec visio cōis est om̄i:
 tam malor̄ scilicet q̄ bonor̄.
Hoc enī modo om̄s homines
 vident d̄m. ut in iob legit̄:
 et unusq̄sq̄ paul̄ intuet̄: q̄a
 factis et non in se deus videt̄.
Hoc modo philosoph̄ eū vi-
 derūt: quē tū p̄ amore non
 tuenerūt. **Vnde** de hac visioe
 trāsit ad hoīem. qui ī ymagīe
 quoq̄ p̄tīssē: licet amiserit
 similitudīe in quo familiarius
 videt̄ d̄s utpote in eius yma-
 gine: quā p̄ rōes et intellcū
 rep̄ntat in se. **Non** at̄ trāsit
 ad om̄s hoīes: sed ad bonos
 tū et sp̄uales. **Neq̄** enī ad

gradientes latit uia q̄ ad
mortē ducat. sed ad artantes
se p̄ regnū celoz se dirigit.
quos sup̄ plateas siue uicos
appellat: et quibz̄ ipsiores
siue p̄fiores designat. In hys
tuenit nō solū dei ymaginē. sed
expte similitudinē: inquitū in
uitutibz̄ p̄fecerūt et ad p̄fionē
conscēderūt. Sed q̄ nō plenā
in hys q̄uis similitudinē tuemat
aliquā? ut plenā p̄phendat
uicinus cōtēplet: ad uicinus
cōtēplātē creaturā trāsit an
gelicam: in qua similitudinē ut
pote signaculū similitudis ple
ne cōsident. et in qua similitudo
signata ab uicino p̄seuerat. Ho
mīes q̄uis boni. q̄uis s̄c̄i uidēt
tū in nocte. id est in obscuritate:
angelus uēo in meridie. id est
plena cognōcōe. Sicut em̄ b̄s
Job loq̄t: stelle obtenebuntur
caliginē huius noctis: quia et
hī qui lucēt uite s̄c̄itate et uirtu
tibz̄: obscurantur hūane ceata
tis tenebris. Angelus uēo luce
p̄fidit p̄fite cōtēplacōis: can
dox ē em̄ lucis etne et speculū
s̄c̄i macula dīne maiestatis:
sicut nulla pte distans. ita p̄
fecte et sicut est d̄m̄ uidens.
et hūc in se r̄p̄ntans. In hoc
speculū tam mundū tam p̄
spiciū oculos cordis digit:

mūdatos tū plenius p̄c̄is et
uicis. et etiā eoz ymaginibz̄.
Uicia etiā obscurant. ymagines
quoq̄ reuerbeāt. et cōtēplac
onē impediūt atq̄ noticiā ab
scōndūt. Hoc speculū r̄p̄ntat:
in hoz mūdiciā cōsiderandā
mūdōs cōcedis oculos mittit.
In hoc speculo r̄lucet sibi di
silitudo. Mūdici em̄ sicut
est mūdus ille: sancti s̄c̄i
s̄c̄is est d̄m̄ d̄s eoz. Demq̄
de mūdici trāsit ad mūdiciē
auctore. de s̄c̄is ad s̄c̄m̄ s̄c̄oz.
de cōtēplacōibz̄ ad cōtēplandū:
et statim tuenit d̄m̄. In
em̄ adeo uicini sūt illi. ut in
chil sit mediū int̄ hos et illū:
et post hos nō sit tuemē n̄
illū. In uero go d̄m̄ p̄sonā
mutat. de angelis ad s̄c̄p̄as
secū d̄ḡtulans: et cōsecutū
p̄ eos beneficū cōmemorās.
Aut itaq̄. Paululū cū per
trāsisset eos. inuenit q̄ diligit
aiā meā: quia illuc ut hos
p̄trāsisset. d̄m̄ tuem. Hos p̄
trāsisset ut tuemē: et p̄ hos
trāsisset ut tuemē. Hoz em̄
occursum et auxilio obtinui qui
et meū p̄uocauerūt et accen
derūt desideiū: et d̄m̄ obtinui
uerūt occursum. Sponsi igit̄

inuentio: pñcie ipius ē exp
 ientia et reuelatio. **Q**uēta
 nēpe aīe nec ab intēacione
 cessanti: se tandē exlubet. et
 votis eius occit. **Q**uo pñte
 inouat aīa. et q̄i alēatur
 sentit mīm gustus dulcediē.
 spūalē intelligentiā. fideri il
 lūacionē. p̄pei augmentū.
 cūmctis incentiū. cōpassiōis
 aff. utū. iusticie zelū. delecta
 cionē v̄tutū. **H**abz rōne cū
 deo familiāe colloqū: audi
 ri et plerūq̄ exaudiri se sen
 tiens. facie ad facie cū eo lo
 quens. et qd̄ in eo loquatur
 dñs deus suus audiēs: i rōne
 eū cogens. et mēdū dūcens.
Hac grā illustrata incipit te
 nebras cordis sui videre. seip
 sam agnosce: qualit̄ se vicia
 sub spē v̄tutū occultent. l̄ se
 ill̄ occulte sociēt dīgnē. **O**er
 em̄ noua dies in mēte p̄ noc
 tē ignorantie: et fit diluculū.
 quo surgit ad offēdū p̄ sin
 gulis v̄tutibz cōtūmōis holo
 caustū ne fortassis fuerint i
 p̄fē. ul̄ nimis pure: et ad cō
 cremandū quidq̄ in ill̄ ad mē
 tū fuit carnale. **H**omnis em̄
 spūs mēdū fert̄ ad aliqd̄ bo
 nū cui carnale aliquod est
 anērū. qd̄ occulte ē h̄it. et h̄uā

d. l. off.
 et al. p̄.
 p̄p̄si. in
 aīa mē.
 dī mē.
 ean.

mēte delectat. sed hoc ignorat.
Ite qm̄ sepe credit aliq̄ ad ali
 qd̄ faciendū a spū se moueri: cū
 inoueat a carnalitate l̄ n̄alibus.
 ul̄ leuitate ul̄ cū aliqua ul̄ oca
 sione. **D**emq̄ mēdū aliq̄ facit
 homo an̄ t̄p̄: ul̄ tūde ul̄ id̄iscte.
Has tenebras et occulta mala
 dēphendit diluculū cōpūctōis
 et diiudicat. hominē s̄ demō
 strat q̄ n̄m̄ sit in bono q̄ cre
 debat: q̄ n̄cū gr̄e t̄m̄ accepit.
 q̄ in nocte iacueit: q̄ ad dilucu
 lū. et nō ad plenā diē uenerit.
Sicut igit̄ p̄ acceptā gr̄ā illu
 stratus seipm̄ cognoscat: ita p̄
 eandē intelligit exiguū esse
 qd̄ suēnt. **N**elyas post auditū
 sibilū aure leuis inq̄ d̄m̄nē
 didicit. et pallio uultū opuit.
 et i ostio spelūce stetit. **S**ic
 hō p̄cepta gr̄a et p̄ h̄ac t̄p̄f̄cō
 ne sua cogita. uultū pallio
 operit: q̄ quāta ignorantia te
 gat̄ agnoscat: et in ostio spe
 lūce stat: q̄ post noctē coginte
 ceatatis de corrupcōis obsta
 culo ad ~~illu~~ illucescentē
 sibi diē gr̄e erne desiderat.
Remissus et cecus nec se uidet.
 nec gr̄ā amat: q̄ tenebris suis
 obuolutus lucē gr̄e ignorat.
Deuota aīa et a gr̄a illustrata
 sicut se uidet ita de se h̄uiliat:
 et sic gr̄ā intelligit. ita ad desi

Ab.
 illuminat̄ a h̄o. man
 parit̄te et tenebr̄
 p̄p̄ cognoscat.

denunda illa amplius inflammat.
Inuiliata ergo. et desiderans. et
secum de topia causans. paululum
se inuocat. inuenisse dilectum. non
perfecte nec ad uotum. **Quia** autem
ipsum in se suscipiat. et de uera di-
lacione dei. **Capitulum sextum.**

Quoniam illu nec dimittat.
donec introducat illu
in domum matris mee.
et tabernaculum genitricis

mee. **Quia** quous accepta hac gratia
ipsius sue non timeor. nec mi-
nima de dono dei confidens. inuolu-
se multociens carnaliter afficit.
propria uoluntate atque spiritu ferri. mo-
res nodum profectum coarctasse. nec
ipsum uirtutes apprehendisse. **Cupit**
ergo affectum suum purgari. propriam
uoluntatem mortificari. spiritum suum
deficere. et ipsum induere. sicut
dicit apostolus. **Induimini dominum ihesum**
christum. **Uis** enim dilectum inuenire.
nondum hunc officio introducit.
et quod accepit quasi foris et non intus.
in desiderio et non in affectu fuit. **Uis**
satis et solata se intelligit.
sed nondum tale cum quo dilectus mo-
ram faciat et mansionem habeat.
donec a se profectum deficiat. **Ad hoc**
ergo se petit inuicari. et eousque
proficere. quatenus formetur ipse in ea.
et uiuat iam non ipsa sed uiuat
ipse mea. **Donec** autem ad hunc
statum perueniat. non quatenus nec a
sua instantia se cessaturam

uia gratia huius talis
causatur planis
inplari.

phibet dicens. **Tenu** illum nec
mitta. **Tenetur** de ordine de
uocatione. desiderii oportunitate.
memoria passio fide et eruditionis
expectatione. **Et** dimittit sub
intentione non cesset. nec uultus
amplius in diuisa mutet. **Tenu**
itaque dilectum. quous aurea sit. non
dimittit donec ei benedixerit.
Luctata est cum eo tota nocte qua
dormiuit. sed cor eius uigilauit.
qua salus ab exteriori occupatione
cessauit. et in requirendo dilectum
laborauit. **Post** noctem etiam
quous ad auream peruenit non
cessat a lucta. uidelicet ab orationis
instantia. nec dilectum dimittit.
nisi ei benedixerit. ut eam de
uirtute in uirtute. et uideat deum
deorum in syon. id est in speculatione.
et per speculum in cingmate.
quous sicut est non potest uide. dum
uiuit in corpore. **Hac** benedic-
tionem et nouis mutationem querit.
ut iam non iacob sed israel dici pos-
sit. nec opus sibi sit ut amplius
uicia supplantet. iacob enim
supplantator dicitur. sed ut expug-
natis et expulsis uicis purita-
te fruatur uirtutum. et contemplet
deum. quia israel de uide deum.
Puritati enim cordis uidendus
permittit deus. sicut scriptum est.
Et in mundo corde. quoniam ipsi deum
uidebunt. **Hac** benedictione

pcepta. alio pede claudicabit.
 q̄ que duplicibus incedebat
 desideris. carnalia q̄d̄ senti-
 ens. sed spūalibz cōsentiens.
 nūc marcescētē carnalitate.
 et mortificatis p̄ficiis viciis.
 spūalibz tñ feret̄ desideris.
 Ad hanc ergo p̄iūtate et p̄fō-
 nē sup̄mans ait. Tenu illū
uer̄ dimitti. dnet̄ in ducā
illū idomū m̄is mee. **M**at̄
 n̄a gr̄a est spūs s̄c̄. q̄ spūa
 lē nos regenerat. cuius domus
 est hūana mēs. in qua eadem
 gr̄a suscipit̄. In hanc domū
 dulcē cupit̄ introduce. ut sicut
 hūc inuit. ita cū illo maneat
 et inhabitet. **A**ceptū em̄ gr̄a
 in se desideat̄ retine. ī mores
 tr̄sfide. et ī cōsolatione tr̄sfec-
 maē. In illa aū xp̄us manet.
 que eius v̄tutes scilicet hūilita-
 te. mansuetudinē. paciā. obe-
 dienciā. et caritatē possidet. et
 itē q̄ mandata illius seruat.
 et sicut ille ambulauit et ip̄e
 ambulat. **S**i q̄s inquit diligit
 me mandata mea suabit. et
 pat̄ meus diliget eū. et ad eū
 veniemus. et mansionē apud
 eū faciemus. Talis ergo et v̄e
 diligit. et xp̄m in domū mētis
 introduxit. **A**fficiosa dilcō.
 quā sup̄ius dilcōnē aīe sig-
 nari dicitur. mēdū minus

diligētē et minus p̄ficiōē plus
 afficiat. **N**on em̄ tantū quisq̄
 diligit quantū hāc sentit. et
 quātū ī illo statu sibi dilige v̄-
 det. sed quātū ī v̄tutibz et car-
 itate fundatus fuerit. et ī ser-
 uandis mandatis fidelis habeat.
Dulcis in d̄m affcūs quodā mō
 carnalis est et fallax. et hūa-
 nitatis mēdū potius q̄ gr̄ie.
 cordis q̄ sp̄s. sensualitatis q̄
 rōnis. ita ut magis accendat̄
 aliquū ad minus bonū. et minus
 ad maius. et ad aliqd̄ qd̄ am-
 plius sapit. q̄ qd̄ expediat. **H**oc
 affcū discipuli errabāt. et car-
 nali deū diligebāt. cuius p̄nā
 rare nolebāt. **U**nde etiā non
 dilige arguebāt. q̄ qd̄ delect-
 taet̄ magis q̄ qd̄ expediat.
 amplectabāt. **S**ic affcūose mē-
 dū carnalis aliquis et īfectus
 ad d̄m afficiat. nō q̄ valde dili-
 gat. sed quia dulcedie gr̄ie de-
 gustat. **S**ic quātū durat tñ
 iuuat. quādiu em̄ durat dul-
 cedo durat et dilectio. sed nō
 agnoscer̄ in bonis istis aīcus.
In die nāq̄ ista d̄ns qd̄ v̄nāz
 suā mādat. sed ī nocte tēptā-
 tionū. et ī p̄ceptis laborē de-
 claret quātū quisq̄ diligit.
Visitacōne gr̄ie cōsolat̄ deus
 m̄am pusillanimitatē. iuuat
 īfirmatē. exat̄ volūtātē.
Et qd̄ m̄m si īfirmā gr̄ia vngū

cū etiā malus cū benefecit ei
 dñō cōfiteat? Itaq; cōtigit
 ut pusillanimis et dilectiois
 audus. hanc dilectioe magis
 moueat? et in quo sensualitas
 et carnalis appetitus. potius
 qm rō dñat? In eodū hanc magis
 sentit leuis corde: et iops gñe
 facilius em mouet? qui leuice
 fuit: et ex ps solacōis delect
 tabilibz oblata recipit. **N**unq
 igit dulcis affectus cā. mēdū est
 nō gñe copia. sed mētis topia.
 erigua em letificauit paupem.
Non em omnis q dñe dñe:
 intrabit ī regnū celoe. **N**ō oīs
 qui utin ac utin dicit dñe. dulci
 ter sez et affectuose intrabit. sed
 q uolūtate pñs fecerit: qui
 mandata seruauerit. **V**ocā me
 ait beūs job: et rñdebo tibi.
Vocā dñs p gñā uisitatē: rñdet
 homo p mandatorū impletionē.
Vocatio nō fāt pñm sed obli
 gat: responsio p mandata
 iustificat. **S**it etiā aliquoies
 affectus iste dulcis a malo spū.
 ut dū nimis ei credit: ei q dū
 ualde delectat in hētur: ad debi
 litatē corpus homo pducit? **I**te
 ut p illius occupacōne ab utili
 ore ope ruoret? et utē ut eius
 habūdancia fretus pñs cū
 se aliqs credat et ad pñm mi
 nus exatit? **P**se quoq; aliqs
 mēdū gñā abutitur: tuacū
 hanc recipiendo. ul' utilius

P.
 Dulcedo & semp
 abundans gñā
 1. 3

id. i. i. b. h. i. v. l. 4. b. 2.

2. N.
 e. aut spū sape
 talis gñā.
 id. d. d. i. i. d. e.

aliqd opus omittēdo: sine fi
 nē sui pñs in hac cōstituendo.
Sicut em spūs pphetarū. pphetis
 subiecto esse memorat? ita gñā
 hoīm subiat? ut ul' bene ul' ma
 le illa utat? **P** hac ergo offendit
 qui usū eius nescit? sic etiā uicūs
 in uiciū uertit? si nimis l' cē tpe
 exerceat? **S**pōsa ergo affectio
 se parit et desiderant dilectū
 quesunt: inuentū uō ut ad se
 introducēt nō minus solliciti
 fuit. **Q**uēnda ē em sedule a
 plioe gñā. nē cessandū: sed p
 hanc donec ad pñm ueniat
 pgrēdiendū. **A**nteq; comedā sus
 piro aut beūs iob. **A**nqim sus
 paret quis nō comedit? q nisi
 hanc gñā desidēt et queat eius
 reficōne nō pcepit: nisi quoq;
 hanc pgrēdiatur ad pñm nō
 ptingit. **C**ibus ē hec gñā qā
 reficit? **I**ur ē q illuat. **H**ene
 lat em hoīm sua mala: erro
 borat eū ut corrigē possit cōg
 nita. **P**iculo suo re hāc rapit:
 qui p hanc se corrigē: et ad
 antiōra pgrēdi negligit. **F**erues
 uō aīa ne tuacū hanc rea
 piat: semp pñe laborat: et
 diligent agrū suū meliorando
 mores. et excolendo ututes ex
 ercet: ut mentis domū edificet.
 in quā dulcīn introducat.
Quō in secreto quietis mē
 deo fruatur et ab eo de occultis
 erudiat? **S**capitulu septimū.

Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off.

Non autem sufficit pro se
 dulcem introduxisse
 in mentes sue domum.
 nisi et introducat illum
 in suum cubiculum? ubi familiaris
 et secretus illo fruatur. et solacium
 solo sit et confabuletur. et remotis
 omnibus. eius consiliis misit. secreta
 cognoscat. causas occultas discat.
 ita et occulta sapientie sue deus illi
 manifestet. **I**bi audire cupit verbum
 absconditum. id est mirabilia et occulta
 apparitione. que in iob verbum abso-
 ditum vocatur. quod paucas concedit.
 vel quod silentium aure cordis percipit.
Quod etiam verbum in nocte quando
 solet somno occupare homines
 audiri prohibetur. id est quando calcatis
 carnis desideriis quies mentis
 possidet. **I**n noctis ergo silen-
 tium quando secreta cum illa deus est in
 suo cubiculo. quando patientia et qui-
 etia sunt omnia. quando pax habetur
 interius a vitioque perturbatione. et
 foris ab omni inquietudine et occu-
 patione. quando silentium vitia et per-
 turbatione omnium recordatio. sensus
 quoque sapienter extiores. et muni-
 danorum. **in** *mentis*. et iam silentium omnia.
 cum itaque tanta quies fuerit. tunc
 iam audiri vox dei poterit. que
 non tantum loquitur. sed susurrat.
 id est tenuiter et occulte aliquid
 humane menti manifestat. **N**ec
 solum susurrum dei. sed et venas
 susurri eius fertur. tunc autem

suscipit: quia subtilitatem divine
 apparitionis et causarum origines
 quibus ad mentem gratia veniat. intel-
 ligit. **D**ivinis enim modis mentem
 deus visitat? quod nunc hanc ex-
 pugnet desiderio divini amoris. nunc
 spe et gaudio future retributionis.
 nunc delectatione alicuius virtutis.
 nunc dignatione que ipso. nunc
 timore pene et peccatorum irro-
 datione. nunc alicuius periculi vel
 negligentie manifestatione. nunc
 memoria bone rei. nunc
 exemplo et gratia alicuius perfecti
 viri. **I**stis et aliis modis gratia
 mentem visitat: nec semper eodem
 modo. sed nunc isto nunc illo. **S**icut
 enim in divinis diversa sunt dona et
 spiritus distributiones. ut iste acci-
 piat hanc gratiam ille illam: ita in
 uno eodemque homine diverse sunt spiritus
 visitationes. **A**nima ergo cum
 deus in silencio susurrat ista cog-
 novit et distinet: et secundum modum
 quo visitat se conformat et di-
 git. **N**on enim discretionem et usum
 gratie. presentiam quoque eius sine absen-
 tia intelligit: adventum etiam et
 abessum. causas etiam adventus:
 motus et cogitationes primitivas
 gratie et perambulos. **Q**uod autem hanc
 ante omnia meretur humilitas. fre-
 quenti experientia didicit: multipli-
 cesque et occultos humilitatis motus
 sue motus intelligit. **N**ec ambi-
 git quando totiens deo gratiam sacrificium

offert. et grā sibi cumulat.
quociens se pp̄ dñm depñit et
hūliat. Ut ergo habūdancius
hāt dsequat̄: hūilitatis vesti
grā tam̄ cogitacōne qm̄ in
ope sectat̄. In mēte suo iudi
cio se depñit: foris se pp̄ter
dñm hoībus subicit et postpōit.
abiectionē eligit. cōtemptu se fāt.
ut ante dñm p̄iosa sit. Ut exaltet̄
se hūliat: obprobrijs gaudet.
Pro contumelia em̄ se receptiuā
ad dō nouit grā: pro cōuicio be
nedictionē. Intellexit hoc dauid.
qui maledicēte sibi semel. maḡ
hūc uoluit pati. qm̄ p̄ milite.
suū vndicari: pro maledictione
illa bonū sibi ad dñm p̄sentans
reddi. Sic hūilibz deus dat grā.
sup̄bis uēo resistit. Sed q̄s ve
tustā et molitā sup̄biā. q̄s occultas
eius radices atq̄ subtiles co
gitacōnes quibz plerq̄ latent̄
irreput. et etiā nescientibz surre
pit: nisi deo susurrante. id est
occulte reuelante cognoscatur.
Sue q̄nto in mēte dilata. tanto
im̄no cognoscatur: q̄ meno p̄ hanc
amplius exteatur. Sic etiā t̄ v̄bis
et opacōne multiplicat̄ latet nec
cognoscitur: nisi ad hāc d̄gnoscē
dā a grā q̄s erudiat̄. Latet itaq̄
in aīa sup̄bia et hoc ip̄a nescit.
sed d̄s hoc videt. q̄ occulta con
spuat. et pp̄tēa grā subit̄ ul'
nō cōcedit. **S**on solū ergo pp̄tē
manifestā sed etiā pp̄tē occultā:
nec tantū pp̄tē maiore: sed et

mens exsiccatur a grā pp̄tē sup̄bi
am nōcēt. Desertos facia aut
dñs montes et colles. et omne
germē eor̄ exsiccabo: p̄ montes
sup̄bos maiores. p̄ colles desig
nans m̄iores. Ita montes exsiccā
tur et arascūt: sed valles. id est
hūiles. aqua gr̄ie irrigant̄: et
frumēto sp̄uali abundāt. Istos
modos visitacōnis gr̄ie originesq̄
et causas merendi ul' demerendi
latent̄ intelligē: est uenas dñm
susurrū furtiue susurrē. Vene
ip̄e silent̄ et cū leui serpunt
murmure: nec audiūt̄ ab̄t̄q̄ta
mēte: in qua p̄strepūt et clamāt
vicia ul' p̄turbacōnū aque. Hęc
itaq̄ intelligencia p̄cipit̄ et dis
cit̄ in cubiculo. id est mētis se
creto. Vbi p̄ter dñm exclusa sūt
om̄ia: ubi sola cū solo susurrat
aīa. Hęc est solitudo in qua d̄s
ducat aīam. ut loq̄tur ad eā. ibi
audiē potest quid loquatur
in ea dñs d̄s: ibi aperit̄ illi aīes
tū m̄iores. p̄atescūt em̄ aīes
cordis: tumultus seculāū ne
gocior̄ claudūt̄: et quies sc̄te
confideacōnis ap̄it̄. Tū v̄ba
dei mens viuacius penetrat̄:
cū ad se admittit̄ curruū sc̄lāū.
tumultus recusat̄. Hęc cubi
culū scola est. ubi discat̄ in
silencio. ubi doceant̄ p̄ceptor̄
archana: ubi erudiat̄ d̄dine
volūtat̄is noticia. i mox cōg

meone. in ututu discrezione.
 in pualu rez cōtemplacōne.
 Ad hoc cubiculū secedere debz
 aū sicut moyses ad tabnacu-
 lū federis ad cōsulendū dñm
 de dubijs. de metis sue domo
 disponēda. de gerendis in illa.
 de statu ppio. de alioc nccitibz
 pualibz et corp'alibz. de dei di-
 lctione. de amore iusticie. uel
 defensione. de discrecone zeli
 exercendi. de tpe excessus dissi-
 milandi. de delinquentū cōpas-
 sione. de rigore. **H**ec cotidie
 distant et mōda sua et errora
 muestigat. qualis sit medita^o
 et ~~cura~~ cura quid maxime sit
 ul' esse debeat. qualis locutio
 moderata au dissoluta. hūilis
 an supba. et itē qualis sit op-
 atio. strenua ul' remissa. qual'
 demqz sit tota domū disposit^o
 et que in ea corrigenda sunt.
 que toleranda. Inquitū uero ad
 puitatē dñe puenit. quātūqz
 uolūtate suā iustificadōdine
 cōiūrit. seqz unū cū dō fert.
 mētm pualia agnoscit et dei
 uolūtate itelligit. **U**t go hāc
 grā papiat merito dilectū intro-
 ducē cupit in cubiculū. id ē qētis
 meditaōis. orōis secretū. ubi
 ab exterioribus questat. mēna et
 iusticia meditaōe distat. et orōne
 obtineat. **De merito et utilitate**
cōtemplatiue uite et ad regimē
aliqs debeat uenire Caplm tm

Huiusmodi **D**iuo uos filie ihe-
 rusalē p capreas
 ternosqz captes. ne
 suscitatis neqz digi-
 lare faciatis dilectū. **D**oncipia
 uelit. Multo labore instancia.
 et orōne sponso dilectū inuenit.
 et tandē in cubiculū introducit.
 Unde dignū est ut post fatiga-
 tionē tandē requiescat. et dilcō
 tot sudoribz et discursiombus
 apprehensū fruatur. nec facile
 ab eius amore auellat. **A**lle-
 gat ergo deus pro illa. mo-
 netqz ne a suauī sōpno id est
 quiete dñi amoris suscitetur.
 nec a secto cubiculi ad curā
 regimīs ptrahat. **I**n hoc em̄
 cubiculo nō solū dilecti fruit^r
 amplexibz. et ppa negocia p-
 agit. sed etiā alioc necessitati-
 bus intendit. **D**iusis at mo-
 dis hūc dō fruit. uidelicet nūc
 ut sponso. nūc ut doctore. nūc
 ut pte. **N**ūc pro se illū exorat.
 nūc p alijs pibz hūc flectit
 et placat. nūc in eius amore
 dormit. nūc illū cōtēplat. nūc
 cū illo aliqua ordinat et dispo-
 nit. nūc ab illo audit et docet.
 nūc eius amplexibus fruit. **H**a-
 bet em̄ cū illo amplexus et oscu-
 la. habet fetus et ubera. sed
 hec oīa nō materialia ul' carna-
 lia. sed casta et sobria. **I**n istis

amplexibus deus stringit et stringitur? quia voluntate sua plus
aie cum quadam dulcedine ingreditur
et insinuat: qua caritate excitata
dum vocanti et attrahenti se
iungit, quasi stringente se stringit.
In istis enim amplexibus
propter deum stringit: et sic versa
vice anima stringit: quod dignioris
vel amplioris amantis est
stringere prius. Unde et ille propter
nos dilexit ut cum possemus
diligere: et etiam caritate nobis
erubuit: qua maiore vel pa-
rem nemo potuit exhibere.
spiritale
conubium que
con 130
Anima utique deus amplectitur: quoniam
hanc per gratiam ad se trahit: sed
quod coniungit. Osculatur: cum gratia
sue dulcedine reficit. Fecundat:
cum caritate auget. Lacte illius
libera pinguescit: cum dulcedi-
ne compassionis replentur. Est
ibi spirituale conubium: concordia
videlicet et coniunctio voluntatum.
Fecundat ibi non carnalis co-
pula ventre: sed spiritus sanctus
mater: gemellis hanc impregnat
fetus: id est gemina caritate: dei
videlicet et patri. Hic uter
fit anima. accipitque pietatis libera
que prius non habuit cum adhuc
fuerat puula: nec tamen novit
peccantibus copari. quoniam iuue-
nit indignari. Hic cum christo
dormit. dum ab exterioribus oculos

claudit: et minima per contemplationem
cognoscit. In quo somno.
cum iacob angelos ascendentes
et descendentes vidit: ascen-
dentes ad dei contemplationem:
descendentes ad humanam visita-
tionem. Contemplatur in angelis
hanc visionis dei et visitationis
humane vicissitudinem: quod et
deum ibereant: et nobis redescendant:
causamque nostram apud deum pa-
gant. Animas quoque iam cum christo
regnantes contemplatur et considerat:
que salus affirmat erga nos ha-
beat: et quantum nos secum habeat
compositos cupiat: operumque suorum
et intercessionem impendat: solli-
citudinem gerant. Per hos enim
adiutantur filie iherusalem ne dilan-
suscitentur: quod sicut illi amorem
creatoris inheret: et tamen salutis
humane curam gerunt et pagant:
ita anima per christum et dei amorem querat:
et primo salutem intendit. Ad-
iutantur etiam per hos: quod cum his
inter hos pro salute discuntur:
nec tamen deo. sed et hos orat et
eorum auxilium imploret: hinc necesse
humanam nunciat: cum his in hoc nego-
cio laborat. Bene ergo per hos ad-
iurantur utpote conscios et testes
caritatis eius et iudicis: et occu-
pationis circa primos necesse. In
enim sunt capree ceruicis capree:

angelica videlicet creatura et homines quos aie ia trāsierūt ad ignis celos. **I**ste capree et alta petūt. et a longe p̄piciūt. q̄ alta cōtemplacōne subleua ti dū dīm cōspiciūt. in illo q̄ q̄ inferus in creatura eius agit. cognoscūt. Terui quoq̄ p̄meta trāsiliūt et veneniū vni cūt. ita scōe aie p̄mas p̄cōe trāsiliētes. et veneniū suggesti onū iūma. maliciāq̄ mūdi vincētes: iā ad regnū trāsili erūt. **E**t capree quidē capus est illius uite felicitas: capus uēs ceruē istius p̄piciōis. **T**riserūt tñ capree ad istū capū cūitatis condescensione: et trāsiliēūt cerui ad illū deside rio et fide. **I**n cerui ad huc hic degentes coepe. illū trāsili erāt: quia pedes eorū affrā in aris uelūn stātes erāt. **D**uc vō m aia illū trāsierūt: post modū etiā coepe ibi uenturi sūt. **A**d hos etiā cōtemplacōne sponsa trāsilit. **A**d apud hos p̄mox curā secū trāsilit. cū hīs an dīm eorū cās mētus agit. **N**eūto go sponsus monet ne suscitē: eo q̄ bene cū p̄ior salute occupetur. **E**t bona q̄ dē sollicitudo et turbatio coepalis: sed melior sublimior etiā plures occupatio et

cura spūialis: utpote tā deo q̄m celestibz ciuibz familiaris et p̄manēs et secum magis. **O**ccupatio quidē certior quia coepis labore etiā p̄ficiat: q̄ seruitus est: mēior sollicitudo et oīo sublimior atq̄ dignior officū ē. **I**lla seruit dū mīm steū exhibet: her apud dīm mētis et familiaritate obtinet. **M**esse esse multa dñs dicit: et rogari se monet ut in eā oparios mittat. **E**t marie face aia p̄fā p̄uilet: q̄ deo familiaritate deuocōis ad heret. **H**ec nō dō supplicat ut i messe oparios mittat: mō ut thar messe grā ad opandū vtilit cōcedat. **H**uius messis p̄re occupat actiuus certior mīsterio: sed cōtemplacō totā orōnis auxilio. **D**ue q̄ppe sūt uite. actiā salus et cōtem platiā: q̄ designant p̄ mar thā et maia. **M**artha foris laborat: maia intus orat. **D**ic illi aut martha. ut me adiu uet. **B**ene illā adiuuat. q̄ dīmū adiutorē illi iploret: quia frustra labore t̄pendet plantat atq̄ rignēt: nisi deus t̄remētū daēt. **O**ptima ergo p̄te elegit maia. que grā exercet cōtemplacōis.

et tñ occupat^r in pre seorib^{us} ut
etiã actiõ iute ~~pmo~~ reconer^r
in qua pari caritate par pmiu
meret. **M**artha in uno loco
coepe laborat ita aliqua: ma
ria in multis locis caritate ita
multa. In dei em cõteplacõne
et amore videt oia. dilatat^r
ad oia. cõphendit et cõplet^r
tã oia: ita ut i eius cõpacõe
martha sollicita dici possit ita
pauca. **V**alde ergo hoc vñi est
necessariu. et merito pluibus
pferendu: in quo erdo p amo
rem aia iheret: et oibus carita
tem et sollicitudine exhibet.
Bene ergo sponsa pmissis vi
gilat merte. hic dormiat id est
quiescat ab extioribus coepe:
nec suscitari debz ut euigilet.
id e extius uigilet: q ita merte
caritate et ordõne uigilat. **B**ene
itaq sponsa hic extius n opet
op occupat: qã multis vno oi
bus salute obtine conat: filias
ergo iherim aias videlicz ad in
sionẽ pacis etie puenie cupi
entes. phibet sponsus illam
suscitare: et ad extiorẽ occupa
tionẽ ptrahẽ. **Q**ue ideo etiã
ab eo dilcã uocat: quia i
eius amore quiescat: et mltõ
salute pagit. **P**hibet aut susci
tari donec ipsa uelut: eo q
ita deo sit iucta. et in eius

uoluntatis agnitione pdoctã. q
ad egrediendu et regredien
du p dmo arbitrio iusta et
necessaria uigete causa sit pata.
Prudens et ordinata caritas
ita digne paret uoluntati: ut
iuxta sapientis sententiã pla
rens dõ. in se aut sibi: vno uie
ipam sapiãz. pmo fleat sup
seipam. **N**ec solũ negotijs se
culãibz se nõ implicat ut dõ cau
se probauit placeat: sed etiã
necessitatibz pmissis se subit
bit: quibus se extenuari uel
impedi a pfaciẽdo cognoscit.
Non tñ hoc frũ ex telemẽtia:
sed ex prudẽtia. merito ipfius
qm diu nõ hz msi parũ olei
caritatis quo tantũ ungar. et
nodũ p intima dona grãe soli
dat: rẽnuat extius implicã.
ne curã seculãũ estu et hã
ne cõsacõnis et mutabilita
tis vento. contingat eũ ab hor
eriguo qd accepit exsicari. **E**
tior em occupatio ipfros ato
timutat et deiat: et iuste
moriẽtes cogitacõnes sz huius
mudi. pduẽt suauẽ unguentũ
grãe immã aiã fudate. **S**icut
ergo pms sibi habũdãe: ut
sic possit aliis ifudẽ. **N**oc oleo
uult potius iungi qm ungi:
de pleno fudẽ qm effudẽ: flue
qm efflue. **N**u em indiferte

alio pdesse cupit. et ante tpe
 effundit. semp iops et agn
 a vacuis. et p fiam suu pedit.
 et alio unna pfiat. Non
 vult itaq prudēs aia a que
 te et silencio auocari. q se
 in iusticia extolur. facultas
 iusticie silencia requirit. don
 cultus ipse ad fructu matu
 tate puencit. videlicz doner
 p fte pfereit. Et doner iduat
 virtute ex alto. residere studz
 in ciuitate. id e mtra clauf
 cofie. Affectat em aliq i gi
 me ante tpe. cu sz adhuc ip
 facti sut. et carnali trahuntur
 appetitu magis qm vtilitatis
 instinctu. Sed huc appetitu et
 volutate aiam sentie. no est
 hoc ca velle. quia uoluntas
 ipa caris est no spūs. nec sua
 sed aliena. si hat ipa no dili
 git ul sequit. sed odit et de
 testatur. Non ergo hoc vult
 ipa cu vlt carnalitas. ai no
 mortificata carnalitate. pmiss
 timno spualit voluit pdesse.
 tur ia ipa iudicatur hoc velle.
 Nec em volutas sua e q huc
 consentit. carnalis at non
 sua est. qz du huc remittit. no
 ipa hanc. sed qd habitat in
 ipa piam opat. Doner ergo
 ad istu statu uencit. ut spuali

et no carnalit hoc velt. no
 debz suscitari. nec ad alioz
 regimē assum. Quis aut
 dila ad hac spuale volutate
 puencit. moner tm xps ne
 suscitet. doner ipa velt. qz
 tlem nouit. qz velt cu opee
 tunu fuit. *De spuali ascensu
 aie et distracōe atqz seruoce
 Capitulu nonu.*

Que est ista q ascēdit
 p desertū sicut vir
 gula sum. ex arō
 matibus myrrē et thuris. et
 vniūsi pulueis pigmentarū.
 p desertū ascendit spōsa id e
 p huius mudi amatores. qui
 desertū sut. qz a dō deserūt.
 Et quia cū deserūt dū factis
 ei dicūt. recede a nob. sciaz
 viay tuay nolūm. idō de
 serūt ab eo. et relinquet eis
 domū eoz deserta. ut habi
 tateē in se no habeāt deū.
 p hos sponsa ascēdit. qz cū
 eis cōiūct cōuersas corpe. me
 te eos trāscendit. supra appe
 tens. et eoz delectacōes ifi
 mas respiciens. Int carnales
 cōmorat. Bonos longe sue
 ppe positos attendit. ad eos
 mēte accedit. eisqz iūgit cogi
 tacōne. exēpla dīdeat. et rō
 format se eoz cōiūctōi. Ita

a gratia ista pua saluat
du ab ea sepat: et ad gratia
one qrenu diu tiisit atz
tiiscendit. **D**ifficile e em cu
pulis saluai nisi hor modo
tiiscendant et deserant: quia
trahit et attrit eoz pua con
usano: et coerupit colloqa
et cofubulaco. **S**d ei frequ
videt et audit: ad hor facile
animu iformat: q sic vulgo
dicit: uer que aliqs sedet
ab eo et distit. **A**maly itaq
confectio seqstrari. et ad bo
nos dilone tiisire. eosq imi
tari: hoc est p desertu ascede.
et spualit subliman. **C**ntu
em qs bonos diligit. tm bonu
fit: tmq in diu ascedit. **M**ali
cotidie descndit: q de pao
ipem coeruit: et cu fozdibz
sit. adhuc soedescit. **I**te de
mergit eos tpeestas aq id est
pctm. et absorbet pfudu id e
iuoluit inqntas. et iuger sup
eos puteus os suu id e inqntas
pfiditas: qn no solu mergit
ipctis: sed ena pduit aditu co
fessionis. **B**oni uo ascedit.
q de uitate i uitate eut: et in
caitate cotidie pficiut: q aug
metat in eis caitas p bona
micioa. p uoluntate et opa **D**u
ergo int desertos a gra et

deficientes anp descndentes spō
sa pfiat: p desertu ascendit.
Dicit ena desertu hic mudus.
ul q deserit et cotempnit: ul
q sequin descit: i se deficiat.
Cotidie em cu tpe gaudia qis
tiiseut: et quot dies tot gaudia
dier pterit et deficiut. **O**t
dies aliqs accipit ad uiuendu:
tot ei anputant a uiuedo et
gaudendo. **H**oc e ergo hoiez
uiue et gaudē: a uita et ga
dio deficē. **E**t cu gaudio tiisi
toio fruit: no tu gaudē dicit
dus est q gaudu deserit: q
gaudu eius sil tiisit et deperit
cu tpe. **A**uidus itaq desertu
est: q gaudia sua descit et
amittit. **U**nde cu gaudia ista
pfa aia cotempnit. et ad sup
nu et uin gaudu tendit: p
desertu ascendit. **D**esertu ho
no solu delatones suas dese
rit: sed ena stile est et arefat.
ner fctm hals. **F**ruitu ei spūs
no pt face: q spm qui er do e
no pt accipe: q no nouit eu
ner sit eu. **S**ed aia deuotudu
pro uo gaudio laborat: i deserto
steli et arido fructificat: i mi
arenia et labencia fructu asfer.
qui maneat. **I**git in hoc deser
to in hac tra desertu iua et in
a quosa fructu face: manet q
asferē: hoc e p desertu ascedē.

seruata qta
seruata

desertu
mudus
quod de
et iudicio
quo
traject
gaudio
mudus

Ascendit aut sponsa sicut
 virtula fumi ex aromatibus
 myre et thuris: et vniuersi
 puluis pigmentum. **P** myra
 intellige possumus tene dulco
 ris siue consolacionis contemptu
 et mortificacione: p dhus desi
 deum supnoe et oedone. Tene
 em ad hoc quilibz. ut mebra
 sua que sut sup tra. fecerit
 aone et imudicia. concupiam
 mala. et auaricia. et cetera moe
 talia mortificet. et ite ut man
 data seruet. **H**ec em pmetad
 uitae etnae: et hec est iusticia.
 qua qui fecerit ho uiuet in ea.
S aut que ad sublimiore qdu
 vult conscende: etia multitudie
 venalium et inuices concupias
 debz caue: ut pfit et apliore
 gra meate accipe. **D**ebz em
 uitae cogitaciones carnales
 et vanas: et ite cogitaciones
 suspicoms. ire amantudis et
 huiusmodi: consolaciones etia
 trena i cibo videlicet et potu.
 in colloqo. i videndo. audiedo.
 i curiositate. i vestibz. i sopno.
 et in qualibz librate. **Q**ia qn
 tu delaciones istas mortifi
 cat et respuit. ac carnaliter
 renuit consolai. tm spualit
 mebit et i gra uiuificat: qn
 tuncq ab istis vacuu ce gra
 replet. tm replebit. **S**intu

caduca ista aliq supgradiet
 contempnit. tm ascendit: quia
 tatu de infimis ad supna pgit.
 post mortificacione itaq maior
 pax. etia moa mortificat
 calcie oportet aum pfiere.
 et ad spuale vta conscende
 uolente. **S**ic batus **J**ob postq
 labos carnis pmetat. etia
 labos metis id est cogitaco
 nes malas ptinge a dno
 uissus est: qn cu illo colloq
 u erat habitus. et visione
 sua illi eat manifestatura.
Cu bto itaq **J**ob hos labos
 deuota meto oportet ptinge:
Hec em myra id e mortifica
 tio pfiatis. siue pfe aie est.
Cu hac etia tibus debz eme:
 q no solu debz trena delect
 taciones mortificat: sed etia
 supna desiderat. et deuotis
 pibus queret. **S**il ascendit
 utiq fuma. mortificacionis
 scilicet et desiden at oedoms:
 quia alit ab alio fulcit: ut
 ut neut p se possit ascendere.
 ul deo placere. **S**upna em de
 siderat no possumus. n trena
 despiciamus: et trena non
 despiciamus. n desideo supnoe
 traham. **A**bsq em delacione
 ce ee no pt: sed aliq idchi
 necesse est. quia trahit sua

queq; volūtas. Vñ cū alia
illi subitū ad alia facilius
inclinat: et qd' vacuū est
ad aliud āplius capiendū
dispositū est. Tanto igitur
spūale delcātionē admittit.
quāto et solacōnis treme ce-
ps est: nec ī aliquo alio de-
lectari cupit. Itē quātū et ma-
cognoscimq; tātu trīstoria
despicimq; et dāpnamq;. Nec
est em̄ illa p̄ciosa margaritā.
quā qui inuenit: que p̄us
amaueat libent' cūcta delin-
quit. **A**verā ergo aīā t̄mat.
cū terrenas delcātionē cōtēp-
nit: t̄tus uēo cū supna desi-
deat et queat. Cū mirabēo
et thure. vniūsi puluēis
pignētā. fumo phibetur
ascendē. **N**on dicit vniūsi
pignētū: sed vniūsi puluēis
pignētā. pignētū est qu-
bet ūtus. seu quodlib; opus
ūtutis. **Q**ue in puluēre com-
mūit: cū subtilit' discutiūt
et discunt: ne quid ī his ma-
li lateat: ul' indycte fiat. pig-
nētāuis est hō qui puluēre
hūc teit: idē sigula opa sua
discutit. **P**uidendū em̄ ē. ut
bona sine admixtōe maloz
fiāt: quia mala maiora

bona necant: mōra hominē
maculat: manifesta q' mala
sūt caueda: occulta subtilit'
inpenda: que q' oīa nosse
nō possumq;. occulta cōtūo
est habēda. **I**ndū ei p̄cū
aliqd' est in hoīe: qd' cū latet.
ul' qd' ignorat esse mortale.
Cōtūo itaq; sic p̄mū pignē-
tū qd' frām q' dō offeramq;
q' gñalis cōtūo delet omnia
mortalia occulta atq; māifesta.
et caritē restituit: si fuerit
amissa. **E**t caritē quicquid
egēimq; minne placebit: nec
quātūq; teramq; ul' cōtūda-
mus an̄ dī redolebit. **U**t q'
oīa m̄ra ī caritate fiat: et in
gñtū dō puluēre sigula tera-
mus. ī p̄mis cor cōteramus.
Demde sigula discutiendā
opa. elemosie. viglie. coes.
et aln coepus labores. supue
fiāt p̄p̄ deū. si aliud sit in
causa p̄ncipalit' et secūdaie.
si fiat discrete. et cū debito
modamine. si sis sit p̄p̄cū.
et p̄p̄cū p̄p̄cū. si
possibilitas p̄p̄cū. si q̄
quādo id fieri expediat. si mo-
dus quo. et quātū. et q' fre-
quet: et utē qm̄ aliqd' sit
mittendū. et qm̄ uelie

mentus resistendū. Itē si cū
 scandalo ul' dāpno alior' fi-
 at. si leuitas. incōstancia cur-
 iositas. ad hoc ipellat. silaus
 si huāna delmāio. sat' enū
 cōmodū appetat. & latent'
 surripiat. **D**iscutiendū demq'
 si uirtutes sūt pūe. si p'fē. si
 deus sup' oīa diligit. si ali-
 quid amor' eius equet' ul'
 p'ponat'. si dilcō p' mīha-
 beat. si sintē. p' dīm certu-
 beat. si aīus idō diligit. si
 dilcō hec spūaliter et carnaliter
 ipēdat. si p'sona nō accipiat.
 si causa cōsidet'. **I**ndū em'
 aliquis dilcōne mouet'. p'
 carnali ul' p'iuatu dicit'. ut
 nō pūe idō exhibeat'. ul' ali-
 quis diligit mag' qd' diligen-
 dū est nūq'. ul' ecōsō. **I**tem
 uidendū si huilitas sit uerā. et
 non ficta. ul' i'p'sā. si sic hō
 intus sibi ualescat. ut foris in-
 rogatū iurā ul' cōtemp'tū
 nō supbe ul' ipacēt' feat. si sic
 foris se dep'mit. et huiliat. ut
 intus de hoc nō supbiat'. si
 sile apud se de se iudiciū te-
 neat. et qualē se foris ostēdit.
 talē se intus ueracit' sentiat.
Itē si ubi huilis sit ubi huilitas

honorat'. et ubi huilitatē re-
 fugiat ubi cōtemp'tū habet'.
Item si huilitatē ex'cet. cū li-
 bere debēt iusticie se oppo-
 nere. et paciā tenet. cū po-
 tuis ipacens malor' succēdi
 debēt igne dīm zeli. et de-
 fitē. ferre nō uales cōtemp-
 tū iusticiā. et p'uale p'usi-
 tatē. **N**on em' sustine dēma
 si quis deuorat. si quis ex-
 tollit'. si quis i' facie nos ce-
 dit. **S**i q's uidelicet deuorat
 et dissipat ea que bonast'
 et iusta. si q's extollit' et
 i'olestit' cōt' iusticiā. ul' si
 quis i' facie nos cedit cōuicio.
 ita q' causa sūm' n'rā culpa
 ul' uicio. **S**i em' peccātes et
 colaphisati suffēmq'. micedē
 nō habebim'. si uerō non
 peccātes. h' est grā. hec ē
 grā dō paciā. **I**tē cōsidēndū
 si sic paciā foris q's exhi-
 beat ut intus nō doleat.
 nec malū repēdē cogitet'.
 et ut si ipā hora acceptē i-
 iurie ūba ipacē ul' cōuicij
 rīdeat. ul' post horā aliqd'
 i' iurie ul' rancōris seruet.
Itē diuidiciā debz hō si obe-
 diēciā seruet p' aliqd' cō-
 modū suū ul' lucrū. siue

pure pp̄e d̄m et p̄ceptū: si
radūsis obediāt. p̄mpt̄e. si
deuote. Itē attendē debz si
corruptat modeste. sicori
gat tēpate: et si i seruanda
disciplina seruet māsuētū
d̄m̄e. et deuotet uehemēciā.
trā amāitudinē. indistinctōē.
et si forte p̄mox sit ad rigō
rē q̄m ad sp̄assionē: et si
ubi rigōe exerceōdus ē. exhu
beat remissionē. In h̄is se
pe fallit̄ animus et qd̄ car
nalu seu uiaose agit: ut utio
opus eē ardit. **C**zelus et
falsus est. si iram potius q̄
d̄m̄ā iuriam uindictam: et si
erga eos qui nobis i ḡti sūt
ul̄ inim̄i cari. amplius atten
dam. Itē elemosine largitio
inim̄i accepta ē. si tande ul̄
auare quis t̄buat: macula
ta oēs si cū sup̄bia ul̄ cū
cōuicio fiat. Itē fallit̄ aliq̄s
ut sub omissiōe sustentandi
corp̄ois. delatōm seruiat:
ul̄ sustentandōem necessariā
sibi sub̄hat. Itē seruat̄ cō
tinētia ut corp̄e castus sit
aliq̄s et mēte: sed t̄m̄ ei sur
rupit̄ ut familiaritatē ali
quā habeat sub d̄sulendi

et utilitatis sp̄e: ad qd̄ cū in
tencōne ducit̄ pia. p̄mpt̄a
et etiā et facile acquiescit
natiua. In quo negotio ocul
te se uicū uigil: et usu ad
hoc p̄ducit. ut hō seip̄m nō
itelligat: sed magis horagat.
q̄ delat̄. q̄m q̄a expediat.
Sic cōtingit ut aliq̄n ad hō
ferat̄ appetitu carnali: m̄gis
q̄m sp̄uali. A cuius tēptatōis
piculo t̄m̄ quilibz liber eit:
quā ab hac familiaritate mē
te libera et nō tristata se ab
strahē potuit. Vigilie et
orōnes sūt iutiles. si sic ista
exerceas ut eo tpe dormias
et coepeas. quo uigilāe et
orare debes: et singularitatē
quidā i h̄is teneas: p̄ quā
coia. et ad q̄ magis teneis
omittas. Non ē pennū. cō
solai dolentē. et cetū caritatis
opa dō placēt: et t̄m̄ d̄gig
ut nō semp̄ p̄ue ideo fiant.
Nam mēdū ad ista p̄mptus
est aliquis. q̄ accidia laborat
et t̄dio afficit̄: et delat̄ibile
illi ē. cū certius ip̄licat̄: ul̄
p̄sonis placet quibz loquit̄:
ul̄ etiā sibi i h̄is placet. In
tali gr̄a gloriat̄. **C**uicū

eam uita ducētibz aliqñ
 surripit corpore ul' errore: ut
 ul' p corpore iuiles fiat: ul'
 p inima d'fussione spūaliū
 terrore coeruant. Et utē in
 hac uita delinquit: si ppter
 quietē errorē cum p'p'm pe
 nitus relinquitur. Quā hec
 uicū opa subtili' d'fautere.
 et si ueracit' bona sūt retrac
 ture: est uniuersa pigmenta
 ipuluerē cōtere. **S**uē pul
 uerē cū mō re et thuri mō
 tificatiōm salus et deuotiō
 homo pigmentarius misceat.
 p'asū aroma cōponit: qd' cū
 igne caritatis i' thuribulo cor
 dis crematū fuit: suauis o
 doris fumū de se sursū da
 bit. Debet at' fumū iste si
 cut uigula que rē ē et in
 altū crescit. ascendē. Ita
 dicit et nō distorte d' g'ra
 sursū tendē: ut nichil q'at
 alacere. nil t'renū ul' carna
 le. **C**ū t'renū aliq' appe
 tit ul' in aliquo delēbitur.
 tanto fumū iste minū ascē
 dit: q' distorte r' alacere
 duat. **V**nde mō uigule
 cōpat: ut uelocitas ascē
 dendi designet. **V**igule
 em que crescendo grossat'.

minū in altū ducūt: sed uigu
 le que uelocit' et sursū estūt.
 subtiliores et minores sūt. **D**e
 bet utiq' fumū iste mortifi
 cationis et deuotiōis r' d'fau
 tions i' modū uigule uelo
 cit' ascendē: ut nō simus
 segnes i' agendis bonis. et
 studio p'ficiendi. sed alacrit'
 ne p' tarditatē et desidia.
 grossescamus: sed subtiles:
 atq' sublimes crescamus. r' p'
 feruorē mētis festine sursū
 tendamus. **F**estine ei quippe
 est ascendendū et uilit' i' s'p'e
 dū: q' si q's remisse sursū
 conet. pondē corpis r' hūa
 ne i' becillitatis deprimet.
Corpus em qd' coarctat' aīaz
 aggruat: et nisi p'ficiat n'ce
 est ut deficiat. q' deorsū t' hū
 natūa et sep' petit yma. **V**ide
 mō nāq' i' homibz ponderosis
 q' si arbore uelū ascendē et
 sursū repere: si qñ remissius
 i' ascendēdo agūt. statim aggr'
 uant' et deficiūt. sed uelocitas
 et spūalia ascendendi pondēo
 sitatē cor' supat et p'ducit.
In hūc modū alacrit' r' solli
 cite ad p'fctm tendētes. et mā
 data i'plētes. p'fctōis culmē
 attingūt. remissi uero de

fiunt et cotidie pmoes ad
lapsu fuit. Virgule igit spō
sa cōpat: p̄t̄ intencōis piū
tatē et pficēdi velocitate.
p̄t̄ oīa uēō p̄missa mēto de
illa dicit: que ē ista: quā s̄
admiranda: quāq̄ laude
digna. *De requie supra et
quo p̄f̄ hanc cōsiderēt et desi
derent. Capitulum decimū.*

Salū salomōis
seraginta foetes
ambuit et fortissis
isrl. Salomon pacificus n̄
p̄tat: et sigt̄ ep̄m. qui q̄ m̄
celis et q̄ m̄ tr̄is sūt pacifica
uit: q̄ p̄t̄ p̄t̄es i: cōaliauit.
m̄ angelos et homēs cōcoe
diā i: foemauit: cōsōs p̄t̄es
iustis sociavit. *E. uos uēō h̄
i cocordia sociat. m̄ r̄gno et
p̄petua cōtute et pace s̄ con
uigite: et ad q̄etē p̄petuā p̄
duat. *E. ue quies laūlus dē:
q̄a m̄ illa ab oī t̄q̄tudine
et labore huius uite pausat.
In illa quiete nūc pausat:
qui hic p̄ dō laborabāt. Ibi
enī ut i iob legit̄ req̄esūt
fessi robore. et q̄ndā v̄meti:
absq̄ oīm molestia. Illic
etna quies refiat et remu
nerat: quos hic labore p̄cep**

toe et v̄tutū p̄f̄tus fatigab̄.
*E. q̄ hic vinculus ligabant̄
huāne infirmitatis: ibi disruptis
vinculis dō sacrificat̄ hosti
am laudis. Vmala hec sūt fa
mes. sitis. s̄p̄m̄. lassitudo et
cetera huius mōi. q̄ oīa ibi cessab̄.
q̄a nō esuriet amplius neq̄ siat̄.
Nec labore er̄ ibi neq̄ dolore: n̄
cader̄ sup̄ illos sol iste marial
q̄ eos trahit: sed neq̄ estis t̄p̄
tationis. Iā enī tūc dicit̄ eis s̄t̄:
ut requiescāt a laborib; suis et
t̄p̄tationibus. Sp̄s qui eos ad
obediendū p̄ceptis roborauit: tūc
ut quiescāt a laborib; dicit̄. *E.
enī ingressi sūt illā req̄e. requi
euer̄ ab opib; et laborib; suis:
sicut et d̄s a suis q̄b; p̄ hoīe la
borauit et cū redemit. Ab h̄is
laborib; requiescūt i: se: pro h̄is
laborib; requiescūt i: illo mēbra
eius. *N. nullus v̄ngin sūt ille la
borauit: q̄ dolor sicut ei dolor
nō fuit. Sed s̄d̄m̄ m̄litudinē
dolor̄ eius solatōnes etne
letificauerūt mēbra eius: q̄a
magnū dolores ip̄s magna
gaudia etulerūt mēbris ip̄s.
magnū labore p̄petuā requie:
et auara moēs s̄p̄t̄ne uite
dulcedinē. *P. h̄is enī t̄cōpa
bilis amat et i: ei amorē gau
dēt. h̄it enī quē amant: cōg
noscūt et vidēt: qd̄ totū vitā etna
est. Idem enī est cū illo i: q̄esce:****

et ai illo gaudere. et illu habere.
Ite amare nosse est. qm amoz
 noticia est. et nosse videre est.
 et her vita est etna cognoscere
 prem vni deu. et que misit
 ihm xpm. **N**ec dotes aie. et
 illa bntudo. dei dignio amoz
 et fructio. **E**ius illu mutui
 amoz saluatois et saluatoz
 sufficiat cogitae. quo quos tu
 paofo saquie redemit diligit.
 quo saluti illoz gaudet. quo
 xpi cu diligit. i eius amoz q
 escit et i eo gaudeat. p que se
 redemptos ad reqe trislatos
 stuit et sep videt. **C**u p etna
 caritate cu pro redempone sua
 diligit. icopabilu ab eo aplia
 diligit. **A**deo suos i passione
 dilexit. et tantus ad redemdu
 eos i eo feruoz caritatis fuit.
 ut acerbitate passiois omo tol
 lere potuit. sed noluit. vno
 ut icopabile demonstraet car
 itate acerbice martii dolorem
 assumpsit. et pati voluit. q nullus
 homi unqm passus sit. ul pati
 potuit. **D**ue caritas cu eoz sa
 lute tanta fuit. q ai eos pao sue
 mortis redemisset. no ta ase
 redemptos qm a pte sibi datos
 comodat quoda loco ita dices.
 pat quos dedisti m. volo ut
 ubi ego su. et illi sit mecu.
In tantu de ipoz redempoe

exultat. ut no reputae videat
 q p eis ptulit. sed potius sibi
 datos qua ase redemptos dicit.
 et q eos potius accepit imune.
 q cu digno pao ul recopen
 sacone. **T**antu eos dilexit in
 exilio. icopabilu quoq plus
 diligit i regno. **M**axime carita
 te cu hos habuit. q cu coepo
 ppu qd moriendo p ill expo
 suit. **M**axime quoq cu eos
 ubi habuit q xpi ad eu habe
 possit. magis q de eoz salute
 gaudebit. qm xpi de hac gau
 de possit. **D**e eoz itaq salute
 gaudebit. et gaudiu eoz xpi
 est. **I**pm sapiet. xpm hebuit
 i memoria. et xpm i desiderio.
In his tibus consistit aia. et h
 ta pte implebit dei filius et
 dei supia. **I**ste em sut platee
 ihelm. id e vie late cuiu
 ihelm qui videt dei patre.
 hee platee sut ro memoria
 et volutas. **D**ue bii late st.
 qa mlta i hys plateis i fluit
 mntu et exeu. **D**ua em co
 phendit ratio. qnta meoria.
 et qnta volutas. **S**ed platee
 iste stneut et explanabur. i
 pte implebit aia mudo. i
 dina sapia et dei fructone.
Sigula em ds occupabit.

letificabit. bñficabit: et p̄ferte
faciabit. **Q**uid em̄ rō potit
sapē quidq̄ m̄cōia rēcolē. q̄p̄
volūtas desiderie d̄s ēit. et
sigula h̄er̄ iplebit: q̄ oīa t̄ōibz
ēit. **E**t cantabit̄ ibi cāticū leti-
cie: de b̄tūdīe felicitatis et̄ne.
Ibi d̄m̄ iusti sine fine dāpnatorū
cruciatūs cōspiciūt. **I**dei laudibz
crescūt. q̄a et̄ ipe c̄nūt bonū
quo renūciati sūt: et in illis
supplicū qd̄ euaserūt. **E**t ibi
gr̄iar̄ actio et vox laudis. **G**r̄as
deus lib̄atorū suo agēt. et eū
p̄petua caritate diligēt: in quo
etiā signa sue lib̄acōnis car-
itates videlicet vulnera desmēt
afficiēt. **Q**uōq̄ remissen-
tialoz et misericordie quā euase-
rant: tāto exultātes dicent.
Tocietē p̄t̄issimū aīa m̄ā.
forsitā p̄t̄issimū aīa m̄ā aq̄
intolēabile. **E**t laudātes deū
subūgēt. **V**idēs d̄s q̄ nō
dedit nos in capdē eoz. demo-
ni s̄ de quoz laq̄o venācū
aīa eoz erepta est. **E**t cōt̄us
est laq̄us. q̄a cessauit tēptat̄.
et ip̄i sūt lib̄ati: sed in ma-
eoz v̄m̄al̄ et̄ne dāpnacōis
sūt astricti. **Q**uos etiā iustis
sem̄p̄ videbūt. ut eoz sp̄er-
tus cōmētus sēp̄ gaudeāt.
et lib̄atorē suū diligāt. et
gr̄ias illi agāt. **V**nde ad iob
d̄s loquit̄ q̄ dyabolū elā

accipiet̄ suū sēp̄t̄m̄. q̄a h̄ic
eis seruit: dū tēptado eos affli-
git. et illis eū seruū habebūt:
quia eius pena quā euaserūt
gaudebūt. **P** h̄is om̄ibz erit
ibi gr̄iar̄ actio. **E**t ip̄i ibi vox
laudis. q̄ quē diligēt p̄petuo
laudabūt. laudabūt em̄ iustū
idē visio d̄m̄ pacis. **O**m̄s
em̄ vidētēs illā parē lauda-
būt d̄m̄: qui est eoz pax et
exultacō et et̄na b̄tūdō. **E**t
in pace sua et cōcordia ita
caritate suos v̄m̄t̄ in regno et
cōiūgit: ut quidq̄ felicitatis
et gaudii v̄m̄s habuūt hoc
etiā p̄ caritatē aliorū sit: dū ip̄e
illi qd̄ ip̄e habz optat et ille
ip̄ius bonū ita ipe sicut ip̄e
suū amat. **Q**uos ergo electi
cū xp̄o ignabūt. tot erūt ibi
p̄m̄ia: et de tot v̄m̄s v̄m̄s
qui saluabit̄ erūt gaudia.
Si quis cōputāre possit nūm̄
cūm̄ sup̄noe: etiā xp̄utacō
potit̄ gaudia siguloz. **T**ot
igit̄ sūt elāe gaudia: s̄ vidē
dū nūc qm̄ et ip̄i iustis et qm̄
diuina. **C**ōfēam̄ gaudii h̄a
uite ad gaudii p̄cie. **S**i du-
plicem. si triplicem. si q̄deu-
plicem. **M**ultiplicem q̄ntūcūq̄
p̄ nūm̄ p̄t̄ nūm̄ multiplicat̄.
ad eq̄litate gaudii b̄foz nō
p̄tingim̄: q̄ h̄i ignicula ibi

tamis sicut dicitur auctoritas. **U**
 ut dñs cuius ignis in syon: et
 carnis in iherlm. Sed nec habz
 timu. qm ismū ē. sic imēsi
 tate. ita cōtate. qm ad op
 hensionē pñtis uite: ita ut
 nulla opacōne nulla oputa
 cōne ad magnitudinē sue diu
 tinate huius gaudi possim
 attinge. **D**ictū est qm multū
 est hoc gaudiū. qm magnū.
 qm diuīnū: nūc q sit ul quō
 sit videndū. **U**nde sciendū
 q ipm ideo est. et ipm
 deus est. **S**ed qm em ver atz
 pñm dia posset. si nō deus
 esset. ul ext deū eēt: quia
 nichil vni nichil pñm ext
 dñi. nec creatie ad similitudi
 nē dei frē pñ deū aliquid
 sufficē posset. ul hāc pfecte
 iple. **H**oc est illud plenū
 gaudiū qd i euāglia dñs pe
 tere et querē monet: et qd
 acceptuos eē petentes phi
 bet. **E**t hoc est illud qd oclis
 nō vidit. nec auris audiuit.
 nec i cōe hoīs ascendit: qd
 dñs suis ppavit. pñus et magnū
 ibi sūt: sicut et suus et liber
 a dño suo. **S**icut huc p deo
 seruerūt. de labore ad regē
 de sicutate ad libertatē trāsierūt.
 iam liberi a timore alio

pene ul separacōis: possident
 tiorē tuentiae et amoris.
Fruunt em libertate filior dei.
 qua eos liberavit filius dei.
 ut vē sint liberi. **S**eruiunt em
 ille ut sui libertati donaret: for
 mā sui suscepit ut reformā
 rent: qui eant p pñm de
 facti et similitudine dei puati.
Carnē de nob accepit. spm
 suū nobis dedit. sic qd dñi ure
 ismitatis sicutatē agāpsit.
 et sui sps libertate stulit:
 libertati nos rstituit. **U**bi em
 sps dñi: ibi libtas. **I**n hoc
 spū pñm ipius. pñm quo:
 nrm vocamus et accipimus.
In aīa gō reformavit nos
 ad sui similitudinē: **T**rope re
 formabit ad cōpīs sui claita
 tē. **N**ec est libtas electō: hoc
 gaudiū eor. **D**e hac libtate
 gloriānt. de hac glā gaudent.
 qd sūt scilicet fruunt glā filior dei:
 qd filii sūt dei et ideo hēdes. et qd
 pñm hnt dñi et frēm xpī. qd
 hēdes sūt dei **et** sūt et cohēdes
 xpī. et qd hēditare celestis pñs
 cū xpō frē possidet in qua ipm
 pmogenitū confortē et sociū
 habet: est em pmogenitus in
 multis fribus. **H**os frēs et cohēdes
 habz xpī in libtate sua et gloia.
 hos socios secū habebit imēsa.

edent enim et bibent in mensa
eius in igno suo. **Huius** mese
reges ut in iob legitur plena est
piguedine. Reges huius mese
est refectio illius glorie. quam plena
est piguedine. quam faciat profectio:
sicut dicit propheta. **Saciaboe**
dum manifestabitur gloria tua. **Illam**
gloria faciamus: pro et hanc
desideamus. **Nec** desiderium
habebit defectum. nec sacietas
fastidium: quia desiderium comita-
bitur sacietas et sacietate de-
siderium. **Sep** ergo faciamus
et sep desideamus. **Nec** est
illa refectio. hec est illius me-
se reges plena piguedine.
Saciabimur enim ex adipe fru-
menti quod in terra cecidit. id est
dimitate saluatoris nostri: qui
defectum nostre mortalitatis susce-
pit ut nos sua dimitate reficeret.
De torrente id est de transitoria
et turbulenta passione bibit.
in huius mundi via. ut torrente
voluptatis sue potaretur propria.
qui calicem passionis bibit: et nobis
fontem vite eterne aque prestat.
hec sunt deliciae ille. refectio in
abundantia iherusalem: illa reges et
piguedo illius mese. ille tor-
rens voluptatis quo iherusalem
electi. ut obliuiscantur: et expres-
sint omnes misericordie. et gaudeant sine
fine. **Nec** breuitudo reges est et
lacrimis nostri pacifici. ubi suos.

Huius mensuras prestabit sacietate: et
dulcedinis gustus desiderium. Semp g'it

pascat hinc delicias: et ubi cubat
in meridie. **Hic** sponsa lacrimis
cum sponso in nocte id est huius uite
cecitudo: ubi autem in meridie id est plena
cicuitate et cognicione. **Hic** agnos-
cit tunc ex parte. ubi agnoscat sicut
est et profectio. **Ibi** requiescat in pace
et dormiet in idipsum sicut in omni prebatione.
id est in illo quiescat quod est par eius
et gaudium quod est in idipsum. quod sep
id est est et eodem modo est. nec mu-
tat aliqui nec finit: quia nec ha-
bit transmutacionem. nec vicissitudi-
nis obubrationem. **Illam** plenitu-
dinem et has delicias cogitando
conturbantur: et desiderando deuoti
et fortes ambiunt: qui in adimple-
dis preceptis vultu desudant. **In**
per seragendum numerum designantur:
qui ex decem et sex proficiunt. **Per**
decem namque decalogus id est pre-
cepta significatur. per sex labores
qui in adimplendis eiusdem preceptis
impenduntur. **Unde** ergo fortes salo-
monis lacrimis desiderio ambiunt:
non tamen ascendunt vel reuertuntur.
Tantum enim de illa quiete
cogitare aliquid possunt et investi-
gare: non autem profectio et securi-
est apprehendere. **Quintum** de
hac cogitando conturbantur: vel
de eius qualitate et felicitate
conuertetur autem est ne: non autem ad
profectum cognicionem intrare. **Unde**
quia minimum est quod de illa quiete
possunt agnoscere. per dimmutum ex-
punitur: nec tamen lacrimis quam lacrimis
noctat. **Ambure** per inde hinc

lacrima non pnt: q̄a adhuc p̄ p̄is
p̄ctis genuit: et lacrimis p̄n̄e
opus h̄nt lauare lacrimas et egre
cōfite. **I**n em̄ nō q̄erit sed t̄ba
tū h̄nt lacrimas. dū t̄bat eos intus
cōfite. et p̄t̄e t̄tis memoria.
nec tā ambiē et desiderare p̄nt
supna p̄ma q̄ timē ad huc
tremēta. **C**ū autē p̄ verā p̄m̄az
mūdant fuerit a p̄t̄e sedibus.
et post diuina p̄m̄a libēati
a viciōz passioibz. et roborati
p̄ gr̄am de timore et spe ad cū
tate p̄fectū trāserūt: tūc illūatis
cordis oculis ascendē ad supna
exemplā potuerūt. **F**ortes p̄m̄
ȳmo qui ex fortissimis isrl fuerit.
id est magis deuoti et spūales.
hūc lacrimas salomonis ambire p̄nt:
et quidq̄ in scriptura intelligūt ope
p̄ficiūt. **D**um uero signis p̄cepta
p̄sent. et mollit ac dissolute ui
uūt: ad huius quietis desideratōz
cōscendē nō valet. **I**n quibz ad
fœcia sūt carnalia et mūdana
desideria. uidelis gula appetitus.
ire furor. auaricie estus. luxurie
ardor. impatē ul timore luor. **I**n
em̄ m̄deo tanto timores sūt: q̄
ta ista t̄se minus p̄f̄e defecerūt.
Cū uero her in eis fuerit debilita
ta. et diuino studio ac labore.
spūalia desideria roborati. tūc
quō her sub se p̄fferūt: tanto
supius fortes et potentes sūt: et
hūc lacrimas ambire p̄nt. fortissim
ergo ex isrl id est ex h̄is quidm̄
mēte cōtēplant et q̄rūt: et quoz

feruētia desideria spūalia fue
runt: hūc lacrimas ambiūt. **V**ehe
mentibz em̄ desideris accensū
dix̄ t̄ueūt. et adicū q̄rūt ut
quietē h̄at degustēt et ad illā
aliquatenus intrēt. **H**ic est ooz
ambitus: et q̄n lacrimas hūc desi
derii d̄f̄sus. **D**e cautela p̄m̄
nandi cōt̄ inimicū et remedio cōt̄
p̄ctis recitatem. **C**aplin
ms tenentes gla **x**
O **D**ios. et ad bella doctissi
m̄. **F**ortes lacrimas salomo
nis ambientes nūc supna cō
siderāt et illis intendūt: nūc
inferius d̄t hūm̄ gūis adūsa
rū bellū gerūt. **C**ōt̄ quē ut
dimicare possūt: i p̄m̄is iuxta
aplin armatiū dei utates scilicet
sumūt. **D**um ut armēt et oēs
habeāt: cauet ne aliquo se ne
gligāt. **S**aut em̄ q̄ si i vna ofe
derūt sūt sūt oim̄ rei nec aliq̄
hēbūt: sicut cōt̄ inimico nō ar
mati sed nudi appāebūt. **D**um
em̄ aliqua uirtute caret hūc
s̄rū uicū habz. sicut ex cōt̄m̄tē
q̄t̄ quia uirtus et uicū sil̄ cō nō
p̄nt. **E**t qui ex cōt̄m̄tē fuit: om̄es
cōt̄ adūsam̄ habē nō potit. **D**e
inde iusticia se munit et quasi
locica armāt: qua cōt̄m̄tē t̄pe
nec̄biles cōt̄ iacula hostiū ma
net. **D**um em̄ d̄o et p̄rio qd̄ d̄
celibz undiq̄ munita est: nec
leo hostis t̄ueit qd̄ feriat. **I**n
em̄ fidē rez que nō uidēt q̄
stuti. q̄ p̄mo hostibz opponit.
quāq̄ p̄mo impugnat: et hac

tanto feruūt hostes et impetūt.
quāto specialius eos impugnat.
Dū enī vni p̄ferti futūa et
eterna credūt et diligūt. trena
et tūisitoria iudicāt et dēp̄nūt.
Un̄ autē de hīs rēptant que nō
diligūt. facile temptantem
adūfaiū vincūt. frust̄ enī
iacit rete an̄ oculos penātor.
penāti quippe sūt. et duabus
peīnis subleuāt. ut ī celis sit
eorū dīfatio et illa appetūt. et
frenis meditacione sa et dēpla
cione sup̄ emmeāt. Assumūt
etiā spē salutis quā galeā. tūc
spē intūti gaudet. ut labores
nō solū libent̄ p̄tent. sed et
ī hīs delectent̄ et b̄tos se p̄ hos
reputet. sicut scriptū est. Labo
res manūū tuarū quā mādura
bis: b̄tus es. **V**e enī b̄tis est.
qui et futūa credit et diligit
et opa impendit p̄ quibz̄ expectet
et p̄t̄. et ī laboribz̄ delectat̄ et
gaudet quos p̄ illis exhibet. **I**ns
armis muniti. securi et vilit̄
pugnāc̄ p̄nt milites xp̄i. **D**ū
enī illūati p̄ gr̄iā futūa credūt.
et opa exhibent p̄ quibus illa
sp̄ent. h̄nt fidē et spē: h̄nt etiā
virtutes et iusticiā. Sic armati
iūbū dei quā gladiū sumūt: quo
et se tueant̄ et hostes feriant.
Viuū est enī iūbū dī et efficac̄
et quā gladius penet̄: et cogi
taciones maligni discernens. **F**er
tes ergo salomōs nri om̄s gla

dios tenet. quia septuā sac̄m
amplectūt et memoria retinet.
et hūc mētē inhēnt. In quadiū
sa documēta h̄nt. quibz̄ callidi
hostis insidias agnoscat atq̄
sup̄ent. **T**ertio enī septuā atq̄
meditacio. psalmodie deuota
dēcācio mētē roborāt. hostē
ī finū reddūt. et vires eiā eua
cuāt. **D**ū itaq̄ h̄c mēcia te
net et ope implent p̄ h̄c ad cō
fligendū cū hoste doctissimi
fuit. quia p̄ scriptū intelligētiā
erudit̄ et p̄ opacōnē illūat̄
tur sicut psalmista dī. **I**n
tellectibz̄ manūū suarū id est
opacōnū redurit eos. **F**or
p̄ma cautela ē ut cū hoste dī
mīcatū hūilitatē h̄c assumāt
ut se vibus suis d̄fugē posse
nō d̄fidat: sed ī finos se repu
tantes totos dīne p̄tentioni
se d̄mittat. **Q**ui tūc ī d̄flectu
foetes fuit: quātū ad dēcandū
cū hoste nō ī se sed ī dō d̄fi
dūt. **C**ū īmīco enī hūam gr̄is
nullus ex equo dēcāc̄ posset
d̄patis tūc vribus. cuius foeti
tudo tanta ē ut nulla v̄tus
hūana ei d̄pari possit: totq̄
nocēdi artes habz̄ quas nemo
cōgnoscē sufficit. **D**ina ḡ v̄tu
te cū hīs d̄grediendū est. quā
spē mētū īfinitatis cogitōet
hūilitas. quā sola ut ī vitā p̄m
legit̄ euadē p̄ hos laq̄os. **S**ic
ianathas hostū mltitudinē val
latus. dū se resistē non posse

cognoscet. ad dñi aurilū cō
 fugit: et victor extitit. **S**ic io
 saphat dñi i fili piculo positus
 i fmi se cōā dño facit: totū se
 ad iuocandū dñm dicit: et cont
 hostes pualuit. **E**uoz ut ip
 hūilitate et orōne: magis tripha
 ut qm vūte. **H**ūilitati vō et
 orōm. dñice passiois mēoia so
 cianda est atz fides: i illa xp̄i
 milites dē hostes accipiūt vices.
Nā ibi fortitudo dei i finata ē
 ut nos roborarem: ibi inimicus
 fortis extitit ut i finaret: ibi p̄
 ualuit ut diceret. **T**antū ergo
 i hac pugna mēbra xp̄i fortes
 sūt: quātū in hac fidē suā collo
 care potuerūt. **I**n hac firmitate fi
 dei in hoc lapide adiutorū moy
 ses stetit: qm̄ pugnante p̄plo
 suo cū amalechitis dñm orauit.
Cuius cū manus p̄us ḡues esset.
 tāta deinde fortitudo extitit: ut
 nō lassarent: donec i nima sup
 aient. **M**anus vō i orādo sustē
 tibat aaron qui m̄p̄tat mōs
 fortitudis. et v̄ qui d̄ ignis.
Vilū enī i sustendū est orōm et
 cū feruore. qui fūe intelligit
 p̄ hūc ignē. **I**ns duobus sub
 leuata orō. d̄stantia videlicet et
 deuorōne. de hostibz triphabit:
 et qd̄ postulat i petubit. **I**ndū
 ita cū moyse pugnāt h̄i milites
 m̄i pacifici. et d̄grediente t̄ba
 cogitōnū bonaz cū turba
 malaz ul' uanaz. m̄dū con

solacōne subtrata. et q̄i d̄lecti
 cū ionatha orando h̄ar recipiūt:
 aurilū recipiant. et hostes um
 ciūt. **A**lle enī d̄lectus a comitibz
 scissis vestibz triā sup caput.
 posuit et orauit. comites rece
 pit: et hostes misfecit. **I**ta mili
 tes xp̄i m̄reputōnis anxietate
 recedentibz et t̄batis boīs cogi
 tōmibz vestes scandūt: et capu
 ti triā supponūt. dū v̄tutes i se
 scissas et i p̄stās reputūt: et q̄a
 triā et cims sūt mēte retractūt:
 et orando et se hūiliando cogi
 tōnes sp̄uales et p̄us habitus
 recipiant. et hostes expugnāt.
De iuday machabeo legim9.
 q̄ aliqui d̄gressurus cū hostibz
 tante d̄stantie et d̄fidentie fuit:
 ut p̄us ad eos tr̄sisset. q̄ hos ad
 se tr̄sisse p̄mittēt. **E**t sicut i
 illo: ita miserus xp̄i victorie c̄
 signū. **H**oc enī p̄o signū hostes
 illis habuerūt. q̄ si iudas t̄rē
 tē i eos medū p̄or tr̄sisset. victor
 extitēt. nec ei resistē posset: qd̄
 sc̄m est. et victor extitit. **S**ic
 milites xp̄i fūos se victores
 p̄signāt. si ad obstacula itrepidū
 p̄secutōes ul' adūsa ferre pati
 sūt: et h̄er d̄stant p̄tr̄sēūt. **I**n
 iudas instante bello fuit sc̄mū:
 pacis vō t̄pe p̄uidus. **I**n bello
 vilū agebat. quo cessante ul'
 p̄oaus m̄missō. nō otio t̄rpe
 bat: sed de rebus gēndis

disponere loca polluta accep-
ta oportuitate et ipse mundabit.
sanctam renouabat. et destructa
re edificabat. Ita milites christi.
docti sunt nunc cum hostibus fortiter
dimicant. nunc mentis sue que
domus dei est polluta mundant.
virtutes re edificant. sancta studia
et pia opera renouant. Nos gla-
dios videlicet hec scriptura docu-
menta et exempla tenet. et per hec
ad bella spiritualia doctissimi sunt.
Uniuersusque eadem ensis est super
femur suum: pro timore nocturno.
In femore notatur propagatio car-
nalis dum per femur intelligi potest
motus carnales atque cordis volun-
tates. Et vtrumque enim magna propa-
gatio ducit. quia sicut ex carne
gignuntur delationes vaie: ita
ex corde procedunt voluntates inle-
gitime. Cum quisque has delationes vel
voluntates sequitur. tunc timere cecum.
quia que carni sunt dulcia. spiritui
sunt noxia: et que carnaliter delantur
animam amittunt. Terrena enim de-
lectatio est illa uia actus. quod
qui comedit obstupescit dentes
eius: id est intelligencia obtundit
spiritualis. Et iuxta hieronimum hinc
dentes franguntur ad mimum: quia
cum mimum delationum carnalium
frangit et dissipat notitia spiri-
tualium. et homo qui tunc in his delat

mitus cecum. et certitatis non timere
gignat. Et tunc non tanto magis ti-
meda est: quanto etiam negligentius
in multis peccatis et delationibus.
Natura enim humana propria est ad
malum. et in multis delinquit que nescit.
quod sicut in iob legitur. **L**uceas habita-
bant domos. et frenum habentem
fundamentum. et velut a timea con-
sumuntur. que occulte et sine sono
vestem consumunt. **T**unc est quod peccata
sordibus intinguntur sequitur: et ab-
horrentur id est abhorribiles nos
sunt hec vestimenta nostra. id est
corpora. Ita sepe delationem et pecca-
tum: quod minus agnoscere et iusti-
ficates amplius peccamus. **C**um
delationes et peccata quibus nos
ignoremus. dominus nouit: et idcirco
carni nos permittit. **I**pe nouit opera
singulorum. et ideo ut in iob legitur. in-
ducit noctem: id est permittit euenire
cecitatem. **E**t peccata enim cecum.
et cecitati amplius peccamus:
quia non videmus in quibus delin-
quimus. Unde timere sunt iste noctes.
et dicitur hos nocturnos timores gla-
dus ubi dei super femur delationem
et voluptatum est habendum.
non seponendum vel longe ponendum.
quatinus per hunc peccatum cognoscatur
et abstendantur. **V**bi enim
dei illuatur: et intellectu horum dat.
Et tunc si minus cauetur. minus
cognoscitur: et cecum paulatim
mente usu contra hominem robora-
bitur: ut ea vitare facile non

possit. **E**t et alius gladius
 ad cognoscendum et repmendum
 has delaciones efficit et ne-
 cessarius. gladius scilicet amoris
 dei. ut caritate illius animam vulne-
 tur. qui pro ipsa vulneatus est
 et ei condolere quod pro ipsa dolores
 sustinuit. **I**pe enim vulneatus
 est propter delicta nostra: et dolores
 nostros ipse portavit. **H**uius o-
 homo vulnere te gladius amo-
 ris: et perire faciat animam tuam gla-
 dius dolores. **I**ste gladius bis
 acutus est. quia amore vulneatur
 et sic intelligencia aperit mentem
 quod illuminat. **A**more enim notitia
 gignit et peccata abscondit: ut
 eum offende caueas quod amas.
Super feminam itaque delacionem suam
 voluntatem carnalium hinc multos
 tunc amoris gladium. propter timores
 nocturnos. id est propter peccandi lapsus
 occultos: quia si non amant
 puritate et ignorantiam in multis
 delinquit. **E**t ut dum amore fer-
 uent: teporis periculum declinat:
 quia sicut amor illuminat: ita
 tepor extinguit. **I**n remissa enim
 mente crescit frenes delaciones.
 et siluestrius prope voluntates: quod
 iuxta salomonem agrum hominis
 pugni. replet uespere et spume.
Que quantum fructificat: tantum
 neminem operam horum fructuorum
 gneant: mentemque obtenebrat.

ut minus homo remissus in-
 telligat iniquis delinquant:
 minus se attendat. minus se app-
 hendat. **T**imenda est hec nor-
 iniqua homo cotidie fit detior:
 et tunc de se seculior. quod uero dominum
 amoris gladium habuerit tepo-
 rem hunc excutiet: et tunc ipse
 spumam et uespem super eos non
 ueniet. **A**d quem habendum maxime
 memoria benefactorum dei ualeat.
 ut recolas et recognosces quod te se-
 cuit: et quod te refecerit: quod tibi bene-
 fecerit. **C**ogita illum bonitatem
 largitatem et liberalitatem. quod bonus
 sit in se. quoniam largus erga te: se-
 ipsum impendens pro te. quod liberalis ad
 te. dona sua cumulas in te.
Ista cogitans hunc amabis:
 quem tale erga te desiderabis.

**De anime perfectione et eius utilitate
 inuidia desiderio et discretionem
 Capitulum xii**

Herulū fecit sibi
 rex salomō de lig-
 nis libani. **S**erui-
 lū sancta anima est:
 que pascat et reficit. **R**eficit
 enim christum reficit et eius membra.
Christum reficit: dum bonis eius opi-
 bus studens atque desiderans de-
 lectatur: sicut scriptum est. **I**plus
 meus satiauit me uobis. **I**m-
 pleuit me odoramentis.

Reficiat enim membra eius crepl.
dū edificant et emendat ex
scā eius vita atq; moribus.
Reficiat orōne. dū a deo ipe
trat eius grā. q̄ solant et
edificant ad salutē. Pascat
doctrina. dū eos p̄dicatione
roborat et instruit ad sapiē
dū etna et salubā. Pascat
silio dū hōerit ad bonū. et
dula ammonitōne cōstitutos
eigit et reparat. et bonos a
plus attendit et roborat.
Pascat colloq̄. dū de bonis
colloquit. et in locutionis
inquit p̄ualer occasiōe tol
lit. uba edificatiōis in mediū
p̄fert. macia boni suonis
p̄bet. cūcti et pati opam
dat. lingue detinenti autē n̄
accomodat. sed hāc vultu
hūi dissipat. Ita scā aīa tā
xp̄m q̄ eius membra reficiat.
Unde hoc ferulū sibi fecisse
xp̄s dē. **C** Dicit etia scā aīa
ferulū afēndo. q̄a fert de lo
co ad locū. ubi eā voluntas
dixerit gubnātis. dei videlicet
oīa disponentis. ut plūes re
ficiat. et ad salutē instituat.
Hoc ferulū xp̄s fecit de lig
nis lyban. Nec sūt ceteri
q̄ crescit in mōte libano. et
significat electos q̄ crescit et

fructificat p̄ xp̄m et in xp̄o.
Libano enim qui candidior de
xp̄m significat. qui ex mūda.
lignis sine oī pati labe pro
cessit. Nec ligna sūt pulchra
p̄ccata sp̄uabilia odorifera a ver
tibus illis et significat sc̄os. qui
pulchri sūt p̄ scām d̄sacōne
et mores honestos. **P**er q̄
sursu desiderio tendit. et supra
grūt. Impudibiles. q̄ cūctis eoz
atq; sc̄is. ita hūc caput ut ier
mū nō firmat. sed in futūo p̄fia
at. Odoriferi. quia bone fame
de se odore mittit. et opōne
scā alios ad bonū t̄hūt. **A**
inimibz sūt illisi. q̄a vmes et
demonēs n̄tiora sua depasta
nō s̄nt. nec ignis ignoatibz
aliam robur mentis sue come
dūt. q̄a oculis eoz suggesti
ones multis exp̄metis edocti
cognoscūt. De hys lignis fa
cit xp̄s ferulū id ē aīa. oī ple
nitudine gr̄ae refertā ad ut
ise habūdās sūt. et alios re
ficiē eoz p̄desse potēs sūt. sūt
t̄qm aīa talē de lignis liba
ni. id est de sc̄oz creplis. cū
in eoz vita et d̄sacōne forma
ei quā inuēt oīdit. cū eodē
sp̄u quo illos illustrat. hanc
reparat. et ad p̄fōnis gradū
ducat. cū v̄tutes q̄b illi orna

nūtilis

ban² in ea cōstruit. cū demq³
 uir² cor² foemā 7 similitudinē hāc
 infert 7 dicit. Huius autē colūp-
 ne quatuor sūt vitutes pncipa-
 les: salus prudētia fortitudo
 quantia iusticia. Bene susten-
 tāt aīa q̄ hīs fulcīt. ut sēs sit
 prudēs ad agnoscendū que ad
 salutē p̄tinēt. fortis ad p̄ficiē-
 dū que cōgnouit. t̄pans. ut
 mala caueat. 7 bō discrete et
 loco 7 t̄pē faciat. **E**ue cū t̄lis
 sūt iusta eī: et iusticiā q̄to
 loco obtinebit. **H**ec colūpne
 argētēe sūt. q̄a aīam q̄ hīs
 sustentā vitutib. et in q̄ orū
 deū et foris corā hōib. splendi-
 dā faciūt. pulch^m q̄ aspectū de
 illa p̄ferūt. **R**eclmatorū ferit
aureū. Reclmatorū ē p̄ua d̄stia.
 in qua reclinat se et req̄escit
 t̄pē di sapia. **E**ue aurea est.
 q̄a t̄bulacōnis igne extorta 7
 purgata q̄ ut aurū p̄batū.
Eue enī gr̄a est p̄ uice inortē
 aī. gr̄ae 7 mūdior effiat 7
 adūfōr̄ colēntia: et digna. ut
 aurū sit dei reclmatorū. **J**udei
 miserūt ipanē eis lignū. id ē
 eis qui p̄ans est agelōr̄ et
 hōim miserūt i lignū ad torq̄-
 dū: nō submiserūt ei lignū ad
 reclmandū. **I**ste p̄ans extorta
 est passione et solidato. **T**u
 cū illo scā aīa patē. ut ut igne
 t̄bulacōnis purgetis 7 solidetis.

non sumais ut plaba. sed
 mūdior fias ut aurū. **S**i adusta
 t̄bulacōne nō defecis. sed per
 paciam p̄fecis: aurū et di re-
 clmatorū eis. **R**eclmabit in
 te qui reclmatorū nō habuit
 i cruce. facietq̄ ite aureū: qui
 ip̄e nō habuit lignū. **I**deo
 passione p̄tulit. 7 reclmatorū
 nō habuit: ut eis exēplo et
 amorē paciam. et p̄tolēntiā
 adūfōr̄ ita mūdēt: ut ip̄e
 reclinet et req̄escat in nobis
 in hoc sc̄lo. et nos in illo re-
 quiescam⁹ i futo. **H**ac cū-
 tate ip̄ius cogita o aīa et
 totā te ad eis amorē 7 bene-
 placitū melina. ut totā te illi
 ipendas. et quocq̄ tibi p̄ illo
 illata fuerit d̄stant et deuota
 mēte feras: ut ip̄ius b̄nficis
 aliquaten⁹ respondeas euisq̄
 reclmatorū fias. **U**t ergo aur-
 eū sis reclmatorū. etiā sp̄ua-
 lis sapie habē stude aurū.
 nō sit sapia tua lutosa. sed
 aurea. nō tr̄ena aīalis dyabo-
 lica. sed sp̄ualis 7 d̄ina. **D**e
 hac sp̄uali sapia abyssus hu-
 mane sapie dicit nō ē inenī.
Abiecta est igr̄ h̄ sapia car-
 nalis 7 cōmutanda p̄ hac sp̄ua-
 lis. et sic emēdū aurū mūdū
 ignitū p̄batū ut locupletos
 fiam⁹. 7 hoc aurū possideam⁹.
Post sapias sp̄ualē et inenī

emendationē ad hanc veniendū
est pacē vitū. ut libet vīno
hilarit' q̄libz adusa feramz: et
in hīs pp̄t' xp̄m gaudeamus.
Ita gradati et paulatī xp̄us
aīaz puehit' z mudat: ut tā
grā sua q̄m bonoz exempl'
aurū vīno aureū ip̄us redi
natiōi fiat. **F**iat q̄ et ascen
sū **ī ea purpureū. Ascensū**
aīa fiat: cū p̄ ei' grā supna
desiderare hanc fr̄t'. **D**ed ascēs
ip̄e est pp̄ureus: id ē rubeus.
Patit' em̄ mēdū aīa elis diua
a et detractiones a malis. qui de
uocōm illius īvidēt: eo q̄ bo
nū ip̄m nō diligūt. nec facē ve
lunt. cūq̄ maloz diuicia audit:
q̄ndā p̄turbacōnē mēns z ru
bore' q̄fusions ab eis accipit.
Quā aut' purpura ita rubea: ut
tū videat' rubor ille diffusus
et diuisus. **I**ta ī sāt' z deuota
aīa diuisus est rubor. q̄m
ruber ex diuicōz iaculacōne.
inde etiā q̄ erga eos ardet q̄
cōiuciat' rubeat mēte. **I**te
ruber ex desiderio: quo accēdit
ad supna z etna. **D**iuisi sūt
ip̄i rubores et om̄s p̄p̄ositi ut
mēto detoxēt aīam deuotū
et purpure debeat cōpari.
Huius aut' media: cūctate sūt
cōstrata. **M**edia aut' her opa
de grā bonoz sūt. opa s̄z
cōia que bono et malo aīo
fieri p̄nt: sicut sūt vigilie

eiucuma. orōnes eleōsīe z filia
Ita debet esse q̄sta cūctate
ut s̄z ī cūctate fiat: z bō mēn
cōne. **E**t itē cū cūctate fr̄na
ita fiat ut ī s̄m ī hīs nō scanda
lizent' ul' īfiment: sed ita sint
strata. id ē tanta cōlūate et
distracōne facta. ut tōdatū
ī hīs oībz sine q̄rela: z opor
tune nouēq̄ illa cōtere z īm
mūtate. **D**ene ista media
cūctate erūt astrata: sicut fue
rūt admata. **F**acit itaq̄ salomon
m̄ faulū sibi de lignis libani
colūpnas argenteas. redina
corū aureū. ascensū pp̄ureū.
et media cūctate q̄stint. cū
aīaz grāe plenitudie z spūalibz
epulis ditat. et de exēplis. et
doctrina p̄fīoz īformat. ut
alios edificare possit: cū tū
tū detoxe hanc ornāt et p̄fer
cōne roborat. et cū tā mudā
hanc fr̄t ut ī ea quiescat. et
redinatōiū habeat. tā subli
mē et p̄iosa. ut p̄ desidiū
supnoz et cūctate p̄fīoz. atq̄
toleranciā maloz purpure
cōparet: tā discretū z socia
lem ī exteriōr' dīfacōne ut et
dīno ī spectu placeat z p̄fīoz
oculos non offendat. **D**e
modo p̄ficiendi z de exēplo
patētie xp̄i z ei' p̄mo Sap̄ x̄m

Ergo dūm et videte
filie syon rēge salomonē.

in dyademate. quo coronavit
ei mat sua in die desponsationis
illius: et in die leticie cordis eius.
 Exhortatio est ad fideles et de-
 uotas animas ut aspidem et deuota
 mente contemplant deose et gloria
 ihu xpi: qua iudis possidet per
 pena sui marie. **Hec** autem filie
 sunt syon id est supne illius ci-
 uitatis que dim speculari: que est
 matris marie. **Hec** spiritualiter sunt
 reate. et xpo ad hoc regnate:
 ut filie et heredes illius uisionis
 sint et beatitudinis. **Hinc** de ut fide
 et desiderio a terrens egrediantur
 ad supna consideranda: et dya-
 dema matris salomonis. id est xpi
 que nos redemit et pacificauit
 contemplandum. **O** filie syon egre-
 ditur de decepta carnali. et de
 consuetudine uiciosa. de cordis
 reate: et uidete id est spiritualiter
 contemplatum regis matris gloria.
 illius supne leticie felicitate. ut
 ingrediendo sitis alacres ulla
 dulcedine et delectatione tracti:
 quatinus sit graduum ut a uobis
 ipis egrediamur. **Aliqui** enim
 gradum. sed non egrediuntur: quoniam
 pedunt nunc retrocedunt: nunc
 remisse nunc distoete incedunt.
In quibus enim aliqui bonis opibus
 insunt: et mala etiam committunt.
Per quibus enim mentis ignauia et
 reate mala minus cauere cum
 bonitate studet: non attendentes
 quod bona malis admittendo non
 placent. **Ita** aliqui ad quilibet

laboriosa minus ualidi sunt. et
 a pusillanimitate spiritus tamen corporis
 quam aliquid fere quam uolupta-
 tibus suis resistere difficile potest.
 et temptationibus delantur uel con-
 cupis: minus resistentes passio-
 bus suis et motibus. **Qui** quidem
 se superari patiuntur minus tamen con-
 tra peccata et uicia uel temptationibus
 fuerunt debiles: et ad gradiendum et
 progrediendum insufficientes. **Alii**
 minus progrediuntur: quod non recte et distoete
 gradiuntur. **In** aliis enim bonis opibus
 minus utilibus magis se exerceant: et
 ualens profectum suo magis contem-
 plantibus se negligunt. **Laborem**
 corporis insunt: et uirtutes anime et pie-
 tate negligunt: cum corporalis ex-
 citatio ad modicum ualeat. et
 pietas magis natura sit. **Ita** quod
 cordis est custodia et circumspectio:
 non habent per hanc negligentiam in
 multis delinquant. **Et** uelut aliquid
 quodam pua uel leuia ualde
 solliciti sunt. et mauida non cauere
 nec agnoscunt: qui camelum gla-
 cientes. culicem liquant. **Ita** autem
 omnes et si gradiantur in se semper
 remanent quia peccatos incedunt
 et inspectione soluta atque corpore
 non relinquunt: ut emendatis
 moribus. et mudatis cordis o-
 culis. egrediantur ad uidentium
 diem. et salomonem matris dya-
 demate coronatum. **In** pi-
 nis ergo nunc est ut sic bona

faciamus. quatinus a malo de
clinemus. quia non bene progredi
qui nunc incedit nunc coeruit.
Ite optet ut genua debilia
roboemus. et nimiam pusillam
imitate et infirmitate caueamus.
alioquin a nobis ipsis non egredi
emur: ut ad hanc visionem pertingamus.
Ite gressus rectos pedibus
meis facere debeo: ut ea per que
marie proficere possumus agnosca
mus et illius gressus meos digna
mur. hoc est ut corrigendis
moribus mundando corde. auge
re caritati insistamus. **S**i sic gradi
mur utique a nobis egrediemur: et
vide regem salomonem potius
mundatis cordis oculis accu
te et perspicuis aspectibus. **T**unc enim
eum vide ad eum deplacatum potius
per sublimitatem mentis fulgentem in
dyademate id est aureola. quia
hanc vitam coronauit eum in sua
iudea infendo et mirum: per quod
thronum ei fabricauit coronam et gloriam.
Quia enim mirum eum coronauit
tempore passionis tunc dyademate coronatus
est in die solemnitatis et leticie
glorioso sue ascensionis. **M**agna quippe
solemnitas exiit occurrentibus
quibus supplex regi suo et domino cum
turbato redemptoris hominum uenienti.
in magnaque leticia tamquam uisus idem
corde. quod cum corde redemptis.
Unde de ipso dicitur quod conuocet illos
aues dices ut sibi congratulentur et
congaudeant: de inuento et redempto

hominem quem perdidit. **H**ec et dies
solemnitatis et leticie: siue depresso
sacramentis et leticie cordis eius. **T**unc
enim sponsa illa superna uidelicet etiam
angelorum sibi depresso sauit: tunc triump
phas illas adit: et illi se copulauit:
a quibus reuertit ad nuptias hominum
in fine seculi. quoniam sponsa ista illi spon
so sociabitur. **I**n die autem depresso sauit
illius: et leticie cordis eius. **Q**uia
in illa depresso sauit filius di leticia
cordis id est gaudium humanitatis sa
tis quod homo accepit: quoniam ad gloriam
redemptoris suo non exprimit: sensu
non caput. **U**ot enim erit redemp
ti eius. de tantis erit leticia eius.
et quantum unquam de propria salute
gaudebit: tamen et maius gaudium
de singulis eorum habebit. **O** filie
sponse hanc gloriam et leticiam regis
uam confidete. hoc exemplum cum ad
uisa patrum uobis promitte: egre
ditum ab ipse uera et spacie
cia. ut leuiter feratis illam uobis
malis. uidete regem uam per uobis
passum et per passionem gloria et honore
coronatum. **E**t cum per pietate aliquid
patrum: recogitate quod ille ab
ipsum persecutionem et derisionem
per uobis sustinuit. **S**i enim deus
passus est per hominem: quoniam magis
homo pati dicitur se. **E**xiguus et breuis
est quod pati potestis: inmensum
quod per hoc expectatis. **N**on me
tamen et leuiter uere tribulationis: magis
nisi gloria pondus operatur in uobis. **C**o
gritate etiam et leuiter feretis

+ 129 - j

momentaneū. Cogitate pondus id
 est magnitudinē gl̄e. et leuis fit
 tribulatio quā committat̄ t̄lis r̄mu-
 nēatio. **Dū** pat̄m coronam.
 Tūc enī uob̄ fit dyadema q̄ coro-
 nerim̄ idie solēpnitatis q̄ de uob̄
 eit̄ cū de corp̄e egrediem̄ ul̄ des-
 ponfāōis illū: cū de nuptiis et̄
 militantis t̄ributis ad nuptias
 t̄phantis. Igit̄ o filie syon op̄u-
 dentes uirgines lapides t̄ras ap-
 tate. oleū bonor̄ op̄m̄ a lumine t̄u-
 tatis uob̄ p̄pare: et sic sponso
 et sponse obuiā erite tūc eritis
 et corona gl̄e in manu d̄i t̄ri. **De**
hūilitate extior et intior et de
explan̄ cū desēptōne Sap̄ xiiii

Quam pulch̄es amica
 mea. q̄ pulch̄es. **Comē**
 dat̄ xps̄ t̄mā p̄f̄ā du-
 pl̄ice decore. q̄ uidetur et foris
 pulch̄ sit p̄ sc̄āz d̄isfāōne: et
 intus p̄ simplice intencōne et
 mēt̄is hūilitate. **Et** itaq̄ extior
 pulchendo aīe: cū repant̄ uat̄
 t̄oibz cū uat̄ uirtu et uirtu te-
 nu: cū cauet̄ oīā sup̄flua ul̄ re-
 p̄hensibilia: et ex̄cet̄ oīā iustā
 honesta. **Itē** decoret̄ h̄ar: cū ope
 paū et sermone cōpōita est: cū
 soculē et amabile se ad om̄s ex-
 hibet: neimē ledēs neimē t̄uue-
 mēs: oibz d̄paciens et oibz posse
 subuēmes. **Et** ut̄ cū est prudens
 iudica mitis māsuet̄: et ceteris
 bonis moibz ornata. **Habet** ut̄
 decore extius. cū h̄ honestate
 habitu. ḡuitate in gestu. h̄ylā-
 tate i uultu. aues nō prurietes.
 oculos nō sublimes ul̄ auosos:

līgūā erudita et a leuibz ūbis
 ul̄ t̄otalibz t̄pata. et bona et salu-
 bria p̄fente. **Uenustat̄** a h̄ar cū
 nō turbat̄ n̄ a sū rancōe ul̄ im-
 pacia: cū nō d̄tendit: nō d̄t̄hit:
 nō iudicat: nec talia tractantibz
 aure accomodat: cū d̄isat̄ cū
 oibz nō solū sine q̄rela: sed et
 cū ḡtia. **Est** ut̄ pulch̄: cū fuens
 ē in bono ope. idēi fūis. in
 fr̄ne caritatis occupacōne: i oibz
 agendis str̄nua. fuens et d̄f̄ta.
Est alia intior pulch̄udo: cū in
 oibz q̄ laudabilē gerit: simplice
 oculū id ē intencōne h̄. nec ab
 hoibz laudat̄ affectus n̄ auas:
 sed laudē que sola deo ē q̄rens.
 et sup̄na t̄m̄ appetēs. **Cū** itaq̄
 foris pulch̄ sit p̄ opa magis de-
 corat̄ a plac̄ mēt̄is d̄inis obru-
 tibz p̄ intencōis p̄uitatē. **Itē** h̄
 mēt̄is sensū: quo et magna agit:
 et sibi se p̄ uilesat. **Ue** mēt̄is
 uilitas tanto p̄ciosior est: quāto
 de fonte amoris et radice fuois
 p̄cedit. **Amanti** enī et deuoto
 nūq̄ qd̄ habz suffiat: nec mag-
 nū reputat qd̄ egerit: q̄a iō-
 p̄ se iudicat: quicq̄s desidio
 ad maiōa se p̄ arhelat. **Et** itaq̄
 hūilitas quedā deuota. qd̄a
 uolūntia. qd̄a coacta. **Coacta**
 est q̄n̄ hō p̄cā ifinitatē ip̄fer-
 tione suā oculos sibi r̄uocās **Anto**
 q̄ iuita mēt̄e. et ita bona sua
 oculos magis h̄ritē. fāt detu-
 mesce et sibi uis uilesce. **In** h̄is
 et si coacta est t̄m̄ p̄f̄at: ut h̄ar
 mens alijstēns consequat̄.

Dicitur per negligentiam cesset cogere
di magister. statim ab eadila
bet: et ad ipsam superbiam suae
remissione deducet. In aliq
bus vero nec cogi potest. semper more
sursu ad alta et consueta superbie
tendente: nec ad humilitatis
fina deprimi et submiti valere.
Alta est enim superbia humilitas. et
si ad eam aliqui conscendere conentur.
illuc relabuntur. Ad quam ideo non
conscendunt: quia infimo desiderio
ad hanc tendunt. **V**olunt enim non
volunt. sicut salomon ait de
pigro: vult et non vult piger.
Voluntaria est humilitas. cui erroris
ductu homo videtur quod transierit et
pater. et quod iuxta iob non sit ei aux
ilium in se: et hinc rationem voluntatis
consentit: hoc iudicium diligit
et despectus esse eligit: quia sic
sibi expedire noscitur. libes ipse
humiliat. quia illustrius gratia
humilitate sicut et alia bona iam
amat. **N**on est autem coacta
humilitas. quia excusso iam tepore.
et debilitatis vitiorum passionibus.
ad hanc libertate spiritus animae pervenit:
ut bonum eam delectet et ipsa sapiat.
Et ut alia sublimior humilitas. quam
non coacta. non rationis ductu tractata.
nec solum voluntaria: sed fervens
est et devota. **H**anc habet ipsa
animae que tanto est humilior. quanto
fuit devotior. et quanto crescit in
spiritu et agnitione tanto perficitur in
humilitate. **V**erum enim gratia non ex
tollit sed humiliat quia homo sibi

pleno demonstrat. et sublimi
tem eius intelligens. videtur quod ex
iguus sit quod de ea capere potuit.
Contra spirituales epulas edit. tamen
esurit. **Q**ue quia nunquam ad plenam
prehendi potest: nunquam desiderantia
sufficiunt. **V**ni semper hanc humiliat.
quia semper eius deliciae nunquam
desiderantia habundant. **H**umiliat
itaque etiam animam de gustatione
per et considerata bonorum exempla.
quod desiderat per gratiam et multimode
in se huiusmodi. amorem superne
felicitatis et desiderium libertatis:
qua se libabit a future corruptio
comis in libertate glorie filiorum dei.
Anteris per gratiam tremens delectationibus
spiritualia tamen desiderare novit: et
tota in amore horum atque iustitiam
virtutum trahit. **H**umiliat hanc amorem
ipsi. qui pro ipsa humiliatus est.
humiliat amorem ipsius virtutis. quia
ideo amplectitur. quia ipse specialiter
hanc amavit et habuit. **U**nde
et singulariter virtus ipsi dicta est.
Placent ei omnia humilia: quia intelli
git hoc esse sublimia. **S**icut enim
quod mox ut humiliat. ita exaltat:
quia ipse assilat. **Q**ui in regno
celorum id est in patri ecclesia est in mi
nus et humilior: cum est magnus
et altissimus filius. **S**piritus ipsi
qui hanc accendit ad illum amorem.
instruit etiam ad illum humilitate.
quo quantum est plena tamen eligit
esse abiecta. quantum est beata.
tamen est spiritus pauper. **N**ec enim
que spiritum ipsi habet: potest non

amiae qd' p'p' amat & habet. Ta-
 ta est amicitia amois xpi et
 hūilitatis ut qui alim hor ha-
 buerit. nāris alim habet p'p'et.
 et q'ntat habuit vnu. tū habeat
 alim: ut si v' ames. v' sis hūil.
 et si nūq' sis hūilis nūq' amae
 diuicias. P'fca igit' aia quia
 diligit hūilitatē et p'p' hanc
 hūilitatē q' de radice dilectōis
 prodit merito dilectā & pulchra
 vocat'. Cuius duplex pulchritudo
 cōmēdat'. exterioris videlicet op'is
 et interioris hūilitatis. Et merito
 laudat' q' & magna agit. Et
 hūil' de se sentit. nō alta sa-
 pit. sed hūilib' s'entit. et in
 oib' hūilē sensu gerit. **Et tū
 aia trena despiciat ut infima
 cognoscat. Capitulum xv**

Oculi tui colūbar. aliam
 eo qd' inuiscus latet.
 Habet talis aia oculos
 colūbar: quia simpliciter ista trena
 intuet: nec ad her' desidio
 cupiditatis rapit: ymo inodi-
 cis contenta est: aliena vō ambit.
 Non fertur desidio ambitōis
 ul' diuiciar: ul' alicuius delcā-
 tionis carnalis. Interioris mentis
 sufficiētia placitū asp'ctū facit
 extiorē. ut tū trena oculos ha-
 beat colūbar: sicut i' cupidis
 appetitus trena oculos facit
 inlucet. Non hāc affligit tēz
 aia non vexat amor: nō fatigat
 occupatio. Magna quiete & secu-

tate fruit' dā ipa nō querit. nō
 curat nec d'cupiscat. Sicut em' in
 iob legit' homo nascit' ad labore.
 auis v'eo ad volandū. quia qui
 hoies id est hūam carnales sūt:
 in mudanoy desidio & occupatōe
 labore habet. Boni v'eo d' her'
 nō amant ul' desiderat': ab her'
 afflictoe euadūt et auolant. Ita
 lis ex cupiditate q' radix ē omni
 maloz labore l' iste nascit'. Boni
 v'eo sūt sp's renouatōe & subleua-
 tōne ad hūc volatū et libertatē
 nascit'. Ipe sūt qui ut nubes vo-
 lant. et quasi colūbe ad fenest'as
 suas: quia ad celestia desidia sub-
 leuant': et ad infima nlla cupidi-
 tate ferūt'. Quae volatū & asp'ctū
 colūbarū p'p' sūt tūā opat'. q'
 p' colūbā designat'. Sp'us q'p' ocu-
 los extiorēs simplices sūt intiorēs
 aperit: q' sensu hois illūat. et
 ad intelligenda & cōp'hendenda
 spūalia & sup'na puehit. Oculi
 igit' deuote aie colūbar sūt: quia
 sensu eio p' sp'm s'm illūati et e-
 docti sūt. spūalia sapientes illa
 q'rentes. illis intendētes. trena tal-
 cantes et despiciētes. Sapiūt em'
 s'dm sp'm illa sapia. q' pax e'p'et-
 uita. Hec sapia vita est q' aiaz
 diuificat. pax est q' ea t'quillat
 q'p'ont modificat p'p'it iocūdat
 mūdāt puehit. beatū sūt. Nō
 est sigularis her' et segregata. s'
 cois. nō sua sed alioz q'rens. nō
 astuta nō maluola: sed p'ua dul-
 cis amabilis g'ra. nō obstinata.

sed suadibilis. bonis & sentiens.
bene volentibus quod dicitur. felle
taret amantudini et per baronum:
quas ipse habet amor frenor. **Dei**
scipit diu agnoscat. a deo & modo
est. **Unde** eius oculi id est sensus
dicitur colubax id est spiritus sanctus: quia
per hunc videt et intelligit. **Ipsi**
colubax oculi id est sensus spiritus
sancti. ista sublimitas. ista mentis
tranquillitas in te o anima est. absque
hinc quod in te seculis latet. **Illa**
enim quae cum christo secrete in cubili cor
dis usas. quis foris exponere
potest? **Illa** mutua & fabulatio
auspice loquendi ad eum. & solatio
ab eo accepta siue reuelatio.
unitate animorum. & cordium voluntatum.
amorem mutuum. & elum iusticie et
uicium. visionis & fruitionis dei de
siderium. pugnatiois tedium. dissol
uendi cupiditate. quis foris
intelligat. ul' uerbis exprimat?
Quia autem tali sensu ut intelligat
septimas aperit. nunc de occultis
siue dubiis instruit. nunc ita
deo unitur. ut unus cum illo spiritus
efficiat. nunc ita a spiritu absorbetur
ut in carne & in ore se non recolat:
nunc aliqua archana diuine aspira
tionis agnoscat. quae prius non agnosce
bat. **Quia** autem ita deo iungit & unitur
sibi diu sentit. et omnes voluntate
sua ita diu transferit. ut dei volu
tate ul' intelligat. ul' ad sua hanc
reflectat. **Ex** ea enim puritate cordis
quae dei voluntati totum se dedit.

hanc intelligit: sicut ad suum placitum
flectere digna fit. **Quia** ita deo
sibi per amorem iungit et attrahit. ut
quasi hunc solum habeat se credat.
Quia ita est dilatatus & tristis. ut
eo per caritatem omnes homines & comprehendat.
omnesque luce quo illustratur videat &
omnibus et sibi caritate una & pacatur
et descendat. ita intentionem suam
in eum dirigat ut per eum videat. & ita
plures sicut paucos comprehendat.
Ad hunc quodam postulata obtinet
per fidei suae magnitudinem. quodam
per fidei humilitatem: quodam per
tuitatem. **In** idem deuotione & in
desiderium instantia ac feruore diu
quasi cogit. **In** idem eum flectit & ob
positione. et blanda siue cauta
locutione. **In** idem ostensa iusta ca
miserandi & ratione super aliquibus
postulatis accipit & solatione: super
aliquibus misericordiam nunc dubiam reue
latione. **In** idem exaudita semelli
git: sed modum nescit. **Sicut** hinc
agnouit se exaudita. sed de modo
non est ei reuelatum. **Credidit** enim
hunc esse modum ut moueret: cum po
tens esset ut illuaret. **In** quibusdam
deum fore percipit: eo quod se
orando & solatione peruenit & uiuam
sentiat. **In** quibusdam obtinendo sen
tit deum oportere flecti. & per aliquos diu
tius pulsari. **In** quibusdam experit eum
querere. et unum desiderare: quod sepe
ordinis eius opponat unum deum. **In**
aliquibus ne spiritus perfimite resisti non
posse: eam si moyses & samuelem
in spiritu eius attingat scire. **Ista** et
hugmōi familiaria orōis medita

trons et agnoscis secreta: latent
 intrinsecus ipm i aia pfa. Duce bo
 defutius lateat: ab oculis omni ui
 uentiu abscondita sut. **S**condenti
 apparet qd tuc eir: qa cu illa uita
 ds appuerit silis ei eir: qa sicut e
 en uidebit. **T**uc pfe deo assilabit.
 au nuc ex pre assilat: qa cu uenit
 qd pfa est. euacuabit qd ex pre
 est: et tuc cognoscat sicut agnita
 est. **T**uc uidebit qud se i filio. et
 filio xpe: et spis suis iuroq.
Tuc demp scdm finitute uidebit
 in glia sua. **Oratio a xpo per
 eonem meditationes sancte
 obtineant. Capitulu xv**

Capilli tui sicut creges
 caprar que ascendunt
 de monte galaad. Ca
 pilli sponse sut medi
 taciones sancte q sic capilli scru
 i capite: un ouit in merte. Cui
 capilli spani capis. p qd quisda
 siluadies. **C**ape em i qrendo pas
 tua alca mdaū atq arbor pere
 soler: et ead ruminat ita medi
 taciones scē semp ad alca redit.
 et ad spualia **z** celestia
 iuestiganda et agnoscenda labo
 rant. **S**ue i qntu pualet cape
 fridet ruminē. id est retractae
 et recognie. **z** a uentre mentis
 surst ad mēoria reuocae: atz ad
 sapoe et edificacōne her terent
 gmmue. **A**rbores ipe boni sut
 in glia crescentes atq sublimis.
Dū itaq aū deuota hos accedit.
 hoz sante mediat: et ad eoz ym
 tacione se eige int: has arbores
 medicacōne ascendit. **D**ūq mē

tis uigore cordiam p fuis et re
 nouacōis eoz spualis uigore dsi
 deans diligit **z** imēoria pū **z** y
 mitacōne trismitur: qd abū quo
 tuat ab eis carpit. **C**ui em
 bene agentes attendit. **z** eoz uti
 tily deuotōe. **z** dūfacōne delat.
 ipe p hos mūt: atz ad bonū et
 pfaū itat. **M**ontes qd iste ca
 pre ascendit: dū meditacōes aie
 sublimie p foz uita et mores m
 spiciūt **z** ad her ascendē cupiūt.
 bonis se uigūt. hoz d fozū dso
 lacōne collocacōne **z** ordes expe
 tūt. **I**ta capie iste arbores sui mōtes
 ascendit: ita sep alta petūt. **z** d foz
 tis ifinis supna qd ut. **z** hoz de
 lectant affici: reficiūt pastu.
 et nouant desiderio. p ficiūt ex.
Sursum tendit et sep p ficiūt: quia
 sep bonos attendit: sep cecentes.
 semp alacres sut. **T**alis em dūsa
 cōnis alijs fit quales ificiūt qles
 attendit: et q libz familiaribz so
 uigūt. **I**ste capie medicacōes bi
 delis scē: ascendit de mōte gal
 laad. **M**ons galaad xpm sig
 ficat. **G**alaad em mēp tae acer
 ua testnōy. **E**t scī xpo coacuat
 et dgregant: **z** hnt ihū testnōm.
 et fidei eius atz opm. **u**ui utipla
 pides: et ad edificū celeste p mē
 tes. **M**ons galaad ubermia pastua
 habuisse legit. **E**t xpc ubermie pastat.
 qnō solū ex eplo refiat: sed ead
 gna ifudat. **N**ulla em scōy sicut
 xpc ex eplo edificat: qa nullignta
 hūilitas. pacia obediēcia. māsue
 tido caritas **z** omī p fō utuū
 cat. **I**n ipō quoq omīs plenitudo

gracie fuit. adeo ut de hac plenitudine omnes accipiant. quo quot gratia hinc. **H**ic est mons dei mos pignus: nec solum ipse pignus. sed etiam de se alios pignus. quosdam lacte gratie nutrens. quosdam per ubero dulcedine sapientie reficiens. **O**bia igitur sunt passiva in hoc monte: sed videndum quis de eo ascendat capere iste meditationes videlicet devote. **I**acet anima et in ymo est. quoniam terna atque carnalia cogitat. surgit vero in altum ascendit: cum spiritualia meditat et in alta mente usat. **I**n carnalibus itaque cogitationibus a nobis spiritus depulsi et deiciuntur: ad spiritualia a deo subleuantur. quae a deo sunt et in anima surgunt meditationes bone. a nobis carnales et male. **N**on est enim in nobis hoc est in carne nostra bonum. quia sterilis est caro nec humani cogitationes producit sed spiritus et bulbos nobis generat. **D**e corde quoque exeunt male cogitationes: fuit etiam per malos angelos suggestiones. **C**um itaque anima de peccatis peccatis expugnetur. seu de peccatis se coarctat et custodie apponit. cum delatione alicuius vitii sui studio proficiendi accendit. cum ad passionem perit. ad zelum iustitiae. ad amorem dei. vel desiderium vite eterne movetur: cum aliquid devotione vel dulcedine spiritus afficitur: cum instruitur. cum illuminatur: vel ad aliquid bonum exaratur. tunc meditationes et affectus a christo sunt. qui loquitur

in anima cogitationes pacis. et tunc spiritus suggerit haec omnia in occultis. **C**um ergo humani sentit in mente tunc utique ascendit de motu gloriae capere: id est a christo oritur et surgunt meditationes sancte. **C**um enim in christo et christo in eo. hic fertur fructus multum harum cogitationum. et in quo haec meditationes congregantur et coarctantur: testimonium habet christus in eo maneat: et ab illo ascensum harum cogitationum habeat. **C**hristus ergo sunt et ascendit. quae eas nutrit. et in corda nostra coarctat et ascendit. **C**um nunc eas per se suggerit. nunc orando est ut eas largiatur. **I**nter enim gratia in homine dormit. et suscitanda est ut humani meditationes ab occultis suggerat. **D**ormit enim nunc dum christus: ita ut spiritus eius non loquatur. sed vento spiritus stante operatur. **I**n uicula mentis fluctibus cogitationum vel malorum cogitationum. **Q**ui sustinenda est ut hinc ventis et mari harum cogitationum operetur: et tranquillitate in mente fiat. **A**ntea itaque orante et christum per instantia sustinente: recipiunt cogitationes spirituales et desiderate. **A**scendit enim a christo suscitator: et per omnem spiritum factus. **E**t videas qualem stante anima per abus. alia post alia surgit et ascendit. et quot motus orandi fuit: tot meditationes surgunt et ascendunt. **E**t stante anima et multipliciter per multiplicem haec meditationes. tandem per anima ita densantur: ut iam in medio agmine harum vallet: quae prius sola et quasi delicta

137

videbat. Quia ergo a xpo sunt
 et ascendit in mente meditationes
 iste. ascendat in mente istu. a ma
 neat i xpo tuoret xpm. Sublime
 vandi officiu accipit. sola orare.
 exclusis videlicet et semotis omibz
 occupacionibz in mente ascendat.
 uba xpi in ipa maneant aure cord
 lege ei9 audiat et mandata fuer
 dei. ut q perere uoluit fiat ei. Et
 em dei a lege audit. or9 ei9 accep
 tabilis est. et qui mandata implet
 erudiet. et a mandatis ope ple
 tis erudiet. quia suanti iusticia
 de dabit sapiam. et spualiu noti
 cia sicut salomon. et uir psalmis
 ta a mandatis dei intelligit. Ita
 de hoc pigri et ubei mente aia
 deuote orante. ascendit capre
 iste id est meditationes sc9. **A**
 maligno aut spu suggerit et
 surgit cogitaciones iutiles. de
 uoc9is piguedine exsiccantes. et
 honoz meditationes extinguites.
Hec sut plus ille amalechitar.
Amalech inepitaz plus lambes.
 lambit em et pduit suauitate
 unguenti. consumit unctioe
 sp9is sc9. conit quas cu moise
 pugmandu e orone. et man9 le
 uande cu corde. ut orem9 et p
 mandata ope seruem9. Si uis p
 ad deu leuem9 et no lassent supra
 bim9. si cessem9 ul segm9 ege
 rim9. **sup** supabit amalech. sic
 ubi gestu legim9. **Quia** sc9as
 meditationes sine ipugnacione
 amalech possidem9 quiete. qnq
 illo nobistu egrediente. et nuc

supato nuc pualente. put oco
 et mano in orando remissius
 fuerit subleuate. uti ut aia has
 expiat. transitudines. et nuc
 supore nuc se videat. i iorem.
 nuc delacione spuali affia. nuc
 malis cogitacionibz occupat et
 pmi. Si tn i orando no cesset.
 nec lasset. no dubiu qn ama
 lech superet et effuget. **Quia** p
 mram negligencia et cordis disso
 lucione a bonis cogitacionibz et
 ad uanas et noxias dilabim9.
 qnq aduisio repante et eas
 suggestente. **In** idu gtingit ut logo
 tpe mes a gra exsiccata. et spua
 lis meditacionibz destituta. suauē
 illa dulcedine no expiat. **Quia**
 tanto hūilius e orandu i stan
 cius. qnto ignoramus ut hui9
 defectus aliquo mo cu sim9. **Quia**
 em aliqs gra. pnt aliqs latens
 pntm. ul pnt ingratitude idigne
 st p hanc opando. ul larguoi
 g9as no reddendo. ul qa hanc
 no sicut de qrit. ul quia carna
 les delicias admittit. **Quia** ergo
 sicatus her euenit. et sic aia sic
 tra sine aqua sca fuit. expa
 dende sut man9 ad diu i oroe.
 et ai helya post siccitate tu
 arioz pluua postulato ad
 orone est secedendu. et plu
 uia g9ie postulandu. **Ille** puer
 misit iter atz uim ad pbandu
 supces eius ceit exaudire. nec
 scm est an septima vice. Ita
 mente longo tpe sicata a deo
 coms gra orandu e. mltis.

vicijs insistentia. nec a precibus
sanda. donec quies mens
septimana intelligit recuperet
et gratia que septiformis est operet.
Sine enim magna instantia et
laboriosa precibus. exsiccata mens
a gratia non meretur illam recipere.
Non autem deuota precibus valet
illa require. cum deuotione et
dulcibus illis affectionibus destitu-
ta sit. sed labore et impotentia
nata est ut deuotionem recuperet.
et in se non propter amicitiam. propter
impotentiam tamen quod petit acci-
piat. At uero precibus eius exaudi-
antur. nata est ut superflua lo-
quaculis cogitationibus et etiam operibus
amputet. et circumcidat. ne locu-
tione dissoluta sit. Vana super-
flua uel noxia loquaculis. neque
sine custodia cordis sit. indiffer-
entibus quibus cogitationes admit-
tens. nec super hijs distincus uel
sibi cauens. ne etiam mollis et
dissoluta in opere sit. non quod ex-
pediat. sed quod delat tractans
atque agens. Hanc enim custo-
diam et circumscriptionem illam non ille
notat. in quo helyas habet orationes
fudit. et quod postulauit accepit.
Insuper enim carmelus cognoscit
circumscriptionis. Qui in se ista circumscri-
ptio et amputatio non nouerunt.
exaudiri digni non sunt. Surrepse-
runt motes gelboe super quos nec ros
descendit. nec pluuia gratie. eo
quod in eis precto sit clipeus foras.
id est custodia et uilius circumspectio.

Sine custodia enim nec aliquid uetus
custodit. nec gratia amplior acci-
piat. Sic igitur anima circumspecta. uide-
at et circumcidat superflua et noxia.
facibus utin et utin mister. nec esset.
Ascendente enim primo pua nubatu-
la gratie tandem erumpat et sequatur
inmensas salutis pluuie et plene
mentem irriget et sudat. quod diuina
siccitate noxia et defectu gratie arue-
rat. Hinc igitur gratia postulet et
expectet. hinc seipsum ad hanc
pararet. et qua cautela ad medi-
tationes sanctas redeat. et speret. Ad
ita potissimum fiet. ut ad imprimere
hinc in primo recurrat. Hinc etiam
tanto recipitur facilius. quanto ha-
bitus sunt uicinas. Ad remotiones
uicinas et retro habitus. difficilior
est recessus. In hunc modum melior
est orationis firmus. quam principium. Ita
a christo qui principium et firmus est et
per christum. anima diligens et sollicita
obtinebit in se bonarum medita-
tionum ascensum. **De de discretione
cogitationum et quomodo ad hanc ue-
niatur Caplin xviii**

Dentes tui sicut arietes
consar. que ascen-
derunt de lauacro.
Dentes sunt disassio-
nes discretiois. quibus meditationes
spirituales et cogitationes cordis re-
trahuntur. et dimittuntur. ac an puer et
uenerat bone sunt discretio. an a
deo sunt uel a spiritu malo. uel a corde
humano. Malus enim spiritus quasi
cogitationes suggerere nouit que

spirituales videantur. et huiusmodi spiritus.
 in dicitur se spiritum sanctum esse silat et me-
 ritum. sicut in nobis legitur. In ventu me-
 us qui in mustum. **Q**ui etiam ipse heliu
 contigit. qui hec uerba protulit. **Q**ui
 enim per tuorum spiritus sui protulit. assu-
 ptio et dei zelo dicit se credidit. **P**
 ventu enim sine cordis. per mustum
 fuit spiritus sancti intelligitur. quo semper
 tunc putauit. cum ipse cordis ipse
 moueretur. **I**n multis tibi cordis
 motu. siue etiam alius uicij homo
 sequitur. et tunc spiritus sanctus se moueri
 arbitretur. **D**emonibus etiam in dicit
 mala sub specie boni occultant. ad
 quod bona inuadunt. sed ut ad ma-
 lum perducant. fructus etiam inuadunt.
Quedam enim futura preuenire
 possunt. quia in dicit ea sciunt. quedam
 et subtilitate nature inuestigant. quod
 da reuelantibus angelis sanctis
 dicitur. **Q**uedam ex causis euen-
 tibus. **Q**uedam ex naturalibus huiusmodi.
 quodam concipiunt ex dispositione aeris.
Qui alij sicut sunt indicant. ut
 tandem credula mente fallant.
 falsa etiam deuotione decipiuntur
 quapud orationes et meditationes
 dulces affectum prouocantes. et etiam
 lacrimas in anima perducunt. ut in mente
 in arce uel elatione. seu corpus
 perducant ad debilitatem. **I**n dicitur de
 scriptura. alij falsa interpretatione ali-
 intelligendum. uel ex hac alij
 uitas habet suggerunt agendum.
Nale quosdam de salute aliorum
 sollicitat. quos ad diuisionem uel
 edificationem aliorum longe positos
 attendunt et inuadunt. quatenus

a quiete mentis et utilitate sua
 eos deiciat. **Q**ui negotium quidam
 quidam in qua depingentes. occu-
 pacum per se salubrem atque
 utilius inueniunt. **C**um itaque aliud
 nobis agendum suggerit. **P**rocedere
 debemus utrum aliqua sui parte
 discretio se inueniat. uel solus
 inuicia se inueniat. et plene illud
 discere. si cum debito timore et
 cautela fiat. si non tamen nostra quoniam
 etiam aliorum utilitas in hoc consistat.
 si humana laus uel ostentatio
 surripiat. si uanitas uel leuitas
 alij impellat. si a scriptura uel ex-
 emplis sanctorum in nullo differat.
Quidam autem a malo spiritu est.
 alij parte falsum deprehendi potest.
 uel periculum eius de futuro penderet.
 et cito denudabitur. quia fraude
 sua detegendo inimico quod occult-
 tate aperius suggereret per quod
 cognosceret. **S**piritus quoque sanctus
 diuinitus operatur in anima. **U**nde
 agnoscere sunt eius operationes
 discernende. **C**onturbat enim in dicitur
 in mente timore pene. in dicitur ac-
 dit ad dei timorem. nec tamen in multa
 peribz agnoscere. **M**ouet mentem et
 inuadit ad bonum et ad deum. nec tamen
 statim sunt huiusmodi per se. **N**on
 enim plena est in huiusmodi agnoscere. sed
 inuadit atque inuadit ad bonum
 seu consolatio. quia hec quinquaginta
 finis alij et ipsius papie.
 et quod ad agnoscere et intelligentiam
 spirituale inuadit pertingit. **C**um uero
 in agnoscere profect ac deinde
 ad ipsum delectationis ascendit.

si de deo aliqd sentit. et p̄f̄e
id cōphendē sibi videt̄. tūc nō
ita sicut idēo ē intelligit̄. **Uñ**
Nehyas qui dñm tr̄isē vidit. q̄
incomprehensibile sp̄m intellexit̄. cō
mociōm et igit̄ nō mēse dñm.
sed in sibilō aure leuis d̄t. **Q̄**
quidqd̄ p̄f̄e cōphendi valet ibi
nō ē. sed p̄ocaus ubi subtile ali
quid de dō sentit̄. et q̄ plene cō
phendi nō possit̄ ibi ē. **I**ncipie
ti et adhuc ifino dat̄ gr̄a ut
hac illust̄tus sic se agnoscat̄. et
roboratus corrigē q̄at̄. et sic ad
noticiā plenā p̄ueniat̄. **A**d no
ticiā tñ huiusmōi nō p̄tingit̄.
nisi melioratis moribz maior pu
ritas cordis obtineat̄. **Q̄**nto
p̄f̄tus paulos cordis q̄sq̄ munda
ueit̄. tanto plenā dñm videre
potit̄. **E**t q̄nto plenā hūc vide
rit̄. tanto incomprehensibile eē quē
videt̄ intelligit̄. **U**nde qui inoti
cia p̄ficiat̄ et de dō p̄f̄tus sentit̄.
q̄q̄ de illo cape p̄t̄ eriguit̄ intel
ligit̄. **Q̄**nto em̄ sapiē et noticie
appropinquat̄. tanto unūq̄ s̄ vidē
esse qd̄ cape potest. **Q̄**uia uñ
salomonē. q̄nto sapiēs efficit̄.
tanto ip̄a sapiā ab eo recedit̄.
id est̄ tanto q̄ incomprehensibil̄ sit
intelligit̄. **T**alis sc̄a aīam nō
iflat̄. sed accendit̄ et hūiliat̄.
suāq̄ sibi ceatate apl̄a demō
strat̄. **I**n hoc ergo sc̄e p̄t̄ quisq̄
q̄ sanū sapiat̄. et oculū suū tūc
dñm videat̄. si ip̄e se ex hūilitate
rephendat̄. et p̄ceptū sapiā
amplā esuriat̄. et minimū esse

intelligat̄. qd̄ de illa cape uel
cape valeat̄. **I**n sc̄m igit̄ sp̄m
et suū caute d̄ hō distinguit̄. et
seip̄m d̄scutit̄. et cū ad aliqd̄ bo
nū op̄a mouet̄. an ad illud pa
gendū aliqua ip̄ellat̄ huāna de
lectatō. seu viciū ul̄ tēptatō. **S**ūt
em̄ aliqui in aīa impetus ex hōis
dispositōe. ex cā aliqua ul̄ occa
sione. ex auositate ul̄ ambiciōe.
ex leuitate viciū ul̄ tēptatōe.
Q̄uia ex vicio seu tēptatōe om̄o
sūt cauendi. qui ex huānitate et
ceteris p̄notatis tolerare possunt
et bene eis vti. ut nūq̄m salū
eos sequam̄. sed a latē hos pa
ciam̄ ad m̄sc̄m. nō ad dāpnū.
ut salū ex hīs alacritate maiore
habeam̄. ad pagendū op̄ illud
qd̄ facē intendim̄. **U**bi em̄ nob̄
cooperant̄ nālia sive alia causa.
p̄ncipalior in hīs est̄ tñ sp̄s. et qd̄
intendit̄ pagit̄ alacris. **U**bi d̄t̄
em̄ et om̄o cauendū. ne p̄nci
palit̄ aliqua carnalis ul̄ huā
nā delatō ip̄ellat̄. nec talem
ip̄etū sequam̄. et si paciam̄.
sed ubi eē agnoscam̄ ip̄etū sc̄i
sp̄s ibi gradiam̄. et qd̄ ille sug
gerit̄ faciam̄. **I**n cōsideandū q̄
tācā adhuc ifina et ip̄f̄a. mo
tus carnales sp̄ualibz sūt p̄m
ores. **U**ñ cū t̄lis ad aliqd̄ quod
bonū videt̄ facile mouet̄. et cū
quoddā cord̄ leuitate. t̄mēndū
q̄ sit a carnalitate. si ibi aliqd̄
an̄erū sit. qd̄ huānitate delat̄re
possit̄. **I**tem suspecta ē alacritas

cordis. qm ad aliq hō ipellit cū
quadā vehemētia et ipacia dila
tōis. q̄ sicut sp̄s sc̄us modestus
est et t̄quillū. et t̄p̄ati sūt motū
eius. Deuotōm m̄dū etiā coopat̄
et plēnū h̄c attendit cordis leu
tas n̄alis benignitas. p̄sp̄itas. ul
ceta aliq̄ cū leticie. et itē hanc
dep̄mit et ipedit. t̄p̄noe d̄p̄p̄. ul
aliq̄ adūstas et cū mesticie. Un
m̄ orōne falsū solat̄ m̄dū s̄m̄
aliq̄ ul diffidit. dū s̄d̄m̄ q̄ alacta
tem sp̄is sentit. exauditiōis iudici
a cōtat. de corde suo p̄phet̄is. et
q̄ cor sū loq̄t̄ hoc d̄m̄ loqui
arbit̄is. **I**mm̄oq̄ falsū solatō
bus ul reuelatōibz decipe nouit.
quē in t̄libz a d̄ulū dep̄hendit.
Vnde agnoscenda ē hor̄ discretio
sp̄iū. **D**ue oīa dū deuota aīa di
iudicat et d̄sc̄t̄. quasi dentibz
quibūdā discretōis d̄tat et d̄m̄
uit. **I**n sūt dentes sponse. qui
assilant̄ gregibz tonsaz ouū. De
tonse oues sūt inocue cogitatōes
extiora abscondentes. amorē s̄z
t̄noe et desideū h̄ndi. prudētia
am quop̄ s̄li. **T**errenoz eī amor
oculos cordis exteant m̄tē dep̄
mit et ḡuat. ne ad agnitiōes et
discretiōne sp̄ialū assurgē q̄at.
Sundana quop̄ sapiā d̄m̄ nō
capit. nec aīalis homo ea que
sūt sp̄s dei p̄cipit. **S**aultā eī se
at d̄s sapiām huius m̄di. ut q̄ntū
trena sapit. t̄m̄ m̄m̄ d̄m̄ sapi
at. **C**ūto lacus distendit. t̄ulo
lūe extior et carnalitat̄ se
obnubulat. ut piūtatē d̄sc̄ndi
sp̄ialia m̄m̄ app̄hendat. et q̄nto

ad multa p̄p̄it. tanto ad unū
maxie necessariū m̄m̄ se colligat.
Inus quop̄ aliquid aīe
adheret. qd̄ sp̄ialū discretōez
valde ipedit. sp̄ia s̄z volūtas.
Hec q̄ntū q̄rit sua. t̄m̄ m̄m̄
deo iugit. et q̄nto in se manet.
nec ad d̄m̄ ascendit. tanto
m̄m̄ ea q̄ dei sūt app̄hendit.
Itē nō valet p̄ape discretōez.
qui p̄p̄a amat volūtatē. q̄a
dū sequit̄ qd̄ delat̄. nō at qd̄
v̄t̄us iudicat. sicut recedit
a v̄t̄ate. ita sepat̄ a v̄ea cog
m̄tōne. et sic a discretōe. **H**oc
est uolū qd̄ p̄adi optet ifine
videlicz delatōis pond̄. qd̄
dū aīa calet atq̄ onēat. a
sp̄ialibz ipedit. **S**ic de tonse
oues iste. cogitatōes videlicz
inocue libeius sp̄ialia capi
ūt et d̄sc̄nūt. et sapiām in
hor̄ vacuitate s̄būt. **H**ec co
gitatōes ascendūt de lauach̄.
id ē de sp̄uctiōne et lacrimis
p̄m̄e. **I**n hoc lauach̄o m̄ndat̄
a s̄c̄dibz p̄c̄oz p̄it̄ et viciōz.
et exponēat̄ ab hor̄ pondē. ut
possit ascendē. et ad sp̄ialū no
ticiā standē. **C**ōp̄uctio em̄ q̄
sumit plene p̄m̄ atz viciā. et
m̄ndat̄ aīam ab oī eoz s̄orde.
et s̄lit̄ a carnalitat̄is fere p̄oz
quop̄ cordis her̄ ap̄c̄it̄ et pluuas
v̄t̄itū fundit. quibz ad her̄ **v**ale ^{uolū}
et subleuāi possit. **H**ar̄ p̄fusa
aīa quasi diluculo ad d̄sc̄ndū
sigulas cogitatōes surgit. et

ad videndū si qua penitenda
 gmisit ut ipūa fuit: seu minus
 vtilit opata sit. Sic discretio
 dū p̄ inordētia ⁊ mūdanoꝝ ab-
 rectionē. atq; ap̄e volūtatis.
 mortificationē p̄ spūctōnē q̄
 cū mūdāt. atq; ad spūalū in-
 telligētia et discaſſionē erudit.
 de lauachro aſcēde mēto phibē.
**De discretione nāliū et grā-
 toꝝ et de diuisis motibus aīe**
Capitulum decimū octauū.

Omnēs gemellus fet-
 bus: ⁊ stultus nō est
 mē eas. Magna est
 vītus discretiois. qua hō iuesti-
 gat qua pte sit ad malū ⁊ dis-
 positus ad bonū: et q̄ntū testi-
 ficatū sibi p̄nt bona nate ⁊ do-
 na grā. vītutes atq; vicia. mo-
 tus quoq; cordis. causas a foīs
 ul̄ mto sū. gentes distīnt. topa
 p̄fōca siue ip̄tā. solacōnē
 grāe atq; cognōcōes. totū demq;
 m̄tōe et extōe statu agnoscē
 studet. Discretio em̄ instructa
 v̄bo dei. penetrabilior est oī gla-
 dio anticipa. et p̄tingens vsq;
 ad diuisionē aīe ac spūs. sp̄agū
 et medullaz. et discretōe cogi-
 tacōnū. et cordis intencōnū.

Hec indicat hōi qualiter dux
 typō sit affāis. carnalis sc̄ et ipūa
 110 spūs: q; q̄ q̄m diu carnalis nō
 dū fuit edomito. nō possit aīa
 p̄fōe delcārī in spūalibz. et si
 ip̄a m̄dño exultet. nō tñ caro
 exultāe p̄t: sc̄dm q; p̄phā dicit.
 Cor meū et caro mea exultauerūt
 in dñm v̄mū. Quādiu tādiuisus

et diuisus est homo. nō plene
 assurgit ad spūale gaudū: nec ad
 aliqd' opus laboiosū pagendū.
 Imp̄stūs em̄ et adhuc corpalis ad
 aliqd' laboiosū ē in valida. ad qd'
 agendū nichil habz de suo: idē in
 quo nō eū t̄h̄t aliqua volūtās cor-
 dis ul' carnis delcārō. seu hūana
 aliq' causa ul' occasio. m̄q; iuuat
 cū aliqd' horū plerq; fualer. ad
 qdā v̄o ex sola grā inmq; p̄p̄-
 tus esset. Talis aīe ip̄tā sūt oīa.
 opa salū et desideia. q̄a p̄tm
 ip̄etu caris fert. p̄t spūalū mo-
 uet. De t̄li suffragandū. q; i oīm
 ope quo frequēs et imp̄tus in-
 uenit. ul' longo tpe p̄seuāt. nō
 hūc sola grā sed sil' hūana de-
 laicō trahat. Si aut' frequēca
 venialū motus q̄ rōis ul' ai-
 tatis ip̄ellet. nisi p̄ penitentiā
 illa delēt. timendū esset q; ato
 timōle eēt casurus. atq; arena
 talū obruendus. Quādiu
 nō ita certat aliq; ut a caritate
 deuet. nō eū infructuosū qd'
 egeit. q̄a mēitū nō amittit. q; q̄
 ex caritate fit. Si demq; timū
 aliqūe in caritate sp̄tutū ad
 aliqd' opus bonū m̄tēt. ut ab
 vtiliori aītat ul' aliquo mō
 decipiat. eadē hōcūm̄ nesciēt
 et bñ intendēt mēitōrū est.
 q̄a ex caritate fit. In t̄m castra
 dyaboli militat deo. Im̄m̄
 em̄ nō semp manifeste ip̄ug-
 nat. sed m̄dū sub sp̄e boīse
 m̄ḡt hōi ut decipiat. Ip̄a
 natia atq; dispositio hōis
 in aliquo bono ope grā est

et in valida: in aliquo ita
pmppta ut eis alacritas videri
possit deuotio. **P**otencia em
valde sunt nalia in hoie: ita
ut i magis ex hns pcedat. fre
quencius motu cogitacois locu
cois et opis. et ite gaudij ul
estire. alacritatis cordis id' eodij.
et alioz affectuu aie. **I**ndeuo
tissio quoq; et qui omis motu
extiores et miores pfcus re
git. tñ q' geit sedm dispositio
ipius formant. et nalia hec
uuat ul' ipediut. **S**icut em
vulgo dē: qd' i vase aliq' fuit.
de vase sapit. **V**n' cōtingit
ut iracundus etiā sibi bono zelo
moueat. amantudo naturalis se
miscoat. sileus q's fuit: remissi
or fit q' debeat. **I**lle rigore d'itric
te. iste clemencia sequat' disso
lute. **I**te tristis et rigidus ali
quis ex nali dispositioe imox ex
hbet benignitate benignus
et iocundus relinq; discipline
rigore. **I**n hns et silib; custodie
dū est ab ea q' docent in sinu
mō huāna videlicet fragilitate.
ut etiā aliq's deuotissimq; ab
hns motib; sibi caueat. quib;
natiua sua ad malū disposita
et pma sentit. **H**ec oia disce
tio agnoscat et diiudicat. **A**q' lū
cū hns agendū sit ut meritoia
fiant. **I**ntelligit etiā q' lū opa
ūtutū videlicet hūilitatis paciē
obie mansuetudis caritatis et

134) 139
135

certar nalia hois ul' alia causa
iuuet ul' ipediut. et q' nō sedm
q' aliq's ul' pmppt' est ul' tardus
in hoc aliquo mear: sed sedm
q' radicans est in vututib; et in
tensa habz caritate. **H**abet em
sedm nalia hois ul' alia causa
mōdū aliquis maiore caritate hns
in aliquo vututis ope mōre ala
citate: et mōre hns caritatem
maiore alacitate. **V**tutes em cū oēs
pares sint. nō eq' lū omis exar
ceri pnt: quia sedm naliē dis
positioem pmoē ē aliq's ad ex
cerenda ista q' illa. **V**ne tñ
omīs pares sūt. qā ex eadē ra
dice pcedit. **S**i ergo aliquis
pmoē sit et magis dispositus
ad opationē q' ad paciētia.
adeo pfcū tñ in illo ē paciētia sic
cōpassio. quia ex eadē caritate
vututis pcedit utraq;. **E**x q'nta em
caritate opat' ex tanta paciēs
est. qā ex pari et vūq; vutute e
qualit' mēt' qā par caritas par
pniū d'eqt'. **E**t q'uis laboriosiq;
quis hāt q' illā exeret. si tantū
motus intenda in ista pagenda
sicut in illa tñ mēt'ur. ymo sūh
migs laboat et conat' qā hic
maior est pugna magis mēt'.
et magis in eo caritas augetur.
Sile iudiciū est de deuotioe. **Q**uā
si duo sint i pari caritate. et alē
grā habeat se excedi in de
uotione. alē laboat cēptatōe.
ul' conat' cōt' aliquā ifirmitate

bellū gerit ut ipsoem: tantum
mētē q̄te motibz et conatu pugne.
quātū ille deuotōe et mētis alac-
tate. ymo magis mereri potit si
legitime t̄taueit. Paulū i labo-
re tēptatōis marię aliquē posse
mereri et t̄eo cūctatē auget: h̄m
ūbz phibz q̄bz dicit. **Q**uādo
m̄finē tūc fortior fit et potens.
Vehemēs quippe tēdū et amā-
tudo cordis. v̄tutes ex̄cet. non
eūtit. **S**ue igit̄ aliq̄s accidia
laboret seu ariditate cordis et
aliqua tēptatōe. siue p̄suat̄
deuotōe. t̄m̄ mereri p̄t̄ in illo
adūso statu. sicut in isto p̄p̄o.
si tantū m̄cedat̄ motus et conatus
eius in reluctando. **C**ontigit
aut̄ ut i ea v̄tute ad quā meli-
us dispositus est aliq̄s magis
moueat̄. et ita magis meatur.
Unde m̄finis deuotōis status
plerq̄ fructuosior est. robustior
uēo et stantū i adūso statu
amplius mereri est. **C**ontigit
t̄m̄ ut m̄finus in pugna sp̄iali
equet̄ fortis. q̄a quo t̄validior ē.
eo in resistendo magis laborat.
Unde q̄ ille acq̄rit v̄tute: hoc
ip̄te maior fatigatōe. **S**i uō ymo
q̄a frequēcia in venalibz lab̄
t̄finus q̄ fortis q̄a silit̄ res ip̄te
do magis laboat̄ contigit ut
pene debet venalibz pena
resistendi respondeat. et pe-
nā penā deleat. **A**ttā quā ve-
malia m̄ng sepe dimittit. t̄eo
cūctas amplius crescit. **I**ntelligit
h̄c oīa discretio. et t̄m̄ adūso

statu bene ut nouit q̄ p̄p̄o.
Hoc igit̄ mō gemmū fructū facit.
dū utrūq̄ statū mōdeat̄. et ex
eo p̄ficiat̄: et itē dū et malū dis-
cretiōis cauet. et bonū prudent̄
agit. **S**i em̄ aliq̄s bene m̄cedat̄
et m̄m̄ prudent̄ agat offendit.
quia si r̄e offeras. et r̄e nō di-
uidas peccasti aut̄ auiditas. **I**tē
gemmū fructū facit. dū et intus
cogitatōes regit: et foris prudēt̄
opus disponit. **S**ed solū hunc
duplicē fructū facit in se. facit
etiā hūc t̄alibz. quos t̄m̄ amom-
tione prudenti em̄cedat̄ q̄ ip̄te
opandi exēplis. **H**ec igit̄ cap̄.
ip̄te d̄t̄ct̄iones videlicet discrete
gemmū fructū habē dicit̄ que
et ip̄te et in alijs fructificat̄. et
fetus sp̄iales ḡnant. **A**q̄le
nō est m̄cedas. **S**ullus ei labor
h̄c d̄t̄ct̄endi. m̄llq̄ motu p̄ie
intentiōis. nichil dem̄ qd̄ ex
cūctate fit. st̄le esse potit. s̄d
fructuosū atq̄ meritorū est.
**De custodia loquendi et de
dulcedine Capitulum xiv**

Sicut vitia cocinea
labia tua. et eloq̄
tūū dulce. **L**abia p̄p̄o
se cōpan̄ vitte. quia sicut vitia
q̄st̄ngit̄ t̄nes ne dissolute diffu-
ant. ita deuota aīa labia sua
cohibens ligat̄ ne ul̄ mala ul̄
iutilia loq̄nt̄. et i p̄m̄c̄e p̄p̄o
alioz̄ diffuāt̄ et dissoluāt̄. **E**t
vitia cocinea dicit̄ ip̄p̄o cocinū.

135
140
236

cautis intelligit. qua labia her-
ligant. **P**er dilectione nam deus
in continentibus uerba et repmunt
ne uidelicet proferat quod uel deus of-
fendat. uel proprio noceat. **D**ilectio
hinc dicitur id est deus dicitur per. **L**egit
enim dicitur in cordis scola. ibi dicitur
dicitur nosse deum sapere. **E**legit et
in amore deum. et elegit et pele-
git ea deus. **U**bi et per alios in eo
legit et dicitur. qui cogitat loquitur
atque agit. **C**ui unus spiritus in deo
est. que aliena sunt ab eo sicut
non sentit ita non loquitur. **C**ui
bonitati sociatur. ab ea propterea
non distinguitur. **C**ui adheret iustitia
a uanitate auertitur. quia dilatus
et uanitas in uno domicilio
non moratur. **E**t qui deuotus
fuit. per uerba uerba non diffundit.
Labia igitur sponse quia uerba com-
munit ne dissolute fluat. uerba
comparat. **C**uia uero per dilectionem
deus coniungit. coeterna assilant.
Solent uerba dum crines ligant
etiam caput ornate uerba ornata
mentum mentum. **S**icut demonstrat.
Sicut custodia et disciplina loquendi
mentem que caput et principale
est hominis decorant. et foris uerba
pudenter demonstrant. **U**erba enim dis-
soluta et incepte per platea extrinsece
formant. et in se uerba mentem
dissipant. **C**uius enim uerba si fluit
aliis utitur. tot modis extrinsece
et a custodia sua dissipant. **U**bi
igitur operata fuerint uerba. et cum

disciplina per platea. testimonium dant
mentis et sancte discretionis atque
prudencie. **L**abia igitur sponse com-
parantur non quia uerba uerba. sed
quia proposita est. quia disciplina lo-
quendi tanto sublimior et dignior
est in uerba. quanto non tamen ex humilitate
na sapientia uel naturali dispositione. sed ex
dona habet dilectione. **E**t enim alius
natura bone dispositionis et modesto lo-
quere. alius ex prudentia naturali uerba
sua moderans. uerba quod salomone
ait. **C**ui moderantur labia sua. pru-
dentissimus est. **S**ed magis igitur est
et edificat. quod ex gratia et caritate ha-
bet. **U**nde subditur. quod eloqui tibi
aie sit dulce. **N**eito dulce eloqui
est. quod ex gratia et dona dilectione
cedit. **U**nde quia de tibi radice oritur.
delat foris et edificat. **C**uius ex
arenti et uacuo corde proferit. quia
de pleno non fudit non edificat uel
reficit. **C**ui enim in se ipsis est alios
locupletare non potest. nec refundere
in se non est. **C**ui enim uerba de
pleno proferit corde et quod dicitur propter
ope. **H**uius essentiam habent uerba. sapienter
et sunt didacta. **N**eito igitur deuote
aie dulce est eloqui et delat. igitur
est et edificat. quia procedit ex caritate
et profluit ex fonte gratie. gustat
enim quoniam suauis est deus. **U**nde dul-
cedine quam experit refudit. et ple-
nitudine qua fruuntur eructuat. **C**ui
enim repletum est cor spiritualibus deliciis.
eructuat foris uerba boni dulcis
consolationis instructionis ammonitionis.
Cordis promptuaria hinc de-
licis sunt plena ex hoc dono.

gr̄ie in illud eructuancia ex hac
meditatione spir̄uali illa: ex vna
plenitudine in alia. **S** habūdācia
igit̄ cordis h̄ refectio: ex gustu
dulcedm̄e. Verba iure h̄ dulcia:
q̄a a vicio amāitudie et carnali-
tis fere mūdāta est op̄a. Vñ nō
sapiūt rancōre. nō indignatōne.
nō irā. nō iudiciā. nō detractōes.
nō aliqd̄ demq̄ qd̄ inhonestū sit
ul̄ noxiū: seu latentis tāta vici
ul̄ ip̄sōms p̄ferat iudiciū. **H**abet
ūba t̄lis aīe benignitatē. cūctatē:
mansuetudinē paciam hūilita-
tem. **I**n accepta amāitudie iurie
seruant dulcedm̄e. q̄a retinet
aīa cūctatē. nec tm̄ est paciens
sed benigna: ut magis de ledē-
te se doleat. q̄ de sua lesione.
ut ei doleat. **M**or̄ est ad ig-
nostendū. q̄ ad nascendū: ad rō-
passionē q̄m ad indignatōne.
Sicut em̄ in ecclesiastico legit̄: in
mandatis dei sūt tabitudo et
mors. **T**abitudo id ē sp̄ passio
qua aliq̄s tabescit p̄ passionē
de p̄cis p̄rior: et mors id est
mortificatō vicioꝝ. **Q**ui h̄c
se mortificauit. puocatus non
solut̄ ignoscit. sed etiā sp̄ pati no-
uit. **D**ū em̄ sp̄a misericōdia gnos-
cit. et misericōdiam a deo ip̄e q̄rit.
libent̄ ignoscit ut sibi ignoscatur.
mis̄et ut sibi d̄s mis̄eat. **N**ecō-
rare testamētū altissimū aut eccle-
asticū. despice ignoranciā p̄ri.
Testamētū altissimū id ē pactū.
est: ut si dimiserim̄ dimittē nob̄.
Qui sibi dimitti vult huius testa-

menti memorat̄. et dimittet ut
sibi dimittat. **D**espice quoq̄ ig-
noranciā p̄ri. id ē d̄cepit et
non curat̄ stulticiā cōuiciantis
ul̄ ledentis se. **S**ultus em̄ t̄q̄
ledit et ignorat qd̄ f̄it: quia sibi
nocet: et quē ledit obsequi ei
p̄bet. **S**ultus em̄ sapienti ad
salutē seruit: dū s̄ h̄c affligit.
locū quoq̄ egroti qui turriat̄
obinet dū motu suos colibē
nō valet. **P**aciens v̄cō et tole-
rans. fortis et iocūmis modū
geit: dū a malo nō v̄ctat̄. sed
i bono malū v̄ctat̄. **V**inct̄ s̄p̄
ip̄aciā s̄p̄ succūbet. sed v̄ctat̄
dū fortit̄ tolerat̄ nec r̄ndet. nec
cōuiciū r̄ndet. **Q**uicūcti aliquo
mō nocet. **N**on igit̄ v̄ctat̄ a
malo. ne sit malus sit cū illo:
nec stulto s̄cōm stulticiā suā
reppōndet ne silis ei officiat. sed
mollī reppōsione irā d̄motū s̄r̄
git et vitupū lemt̄. **N**on t̄lis
aīa cōmotū apud se excusiat̄
i f̄mitati ul̄ ip̄sōm potius q̄m
malicie qd̄ d̄icit ass̄bē: et hoc
secū reputat̄ qd̄ p̄ paululū
p̄mittebit cū ita t̄bis excessisse.
Non em̄ p̄ntē statim attendit
que tūc d̄motus egeit. sed p̄cō
t̄quillitatē aī p̄st̄mā ul̄ etiā a-
t̄mā: et post paululū hōiem
in se reūsū. **N**on solū ergo cu-
suo custodia p̄mit. cū p̄cō ad
ūsus eā cons̄bit. sed in oī t̄pe

bias s'bor custodit: ut in lingua
 sua nō delinquat. Quia si ovis
 vas silenti et custodie coopulū
 nō habuit: mūdū eit: et quot
 supflus v'bis maculas d'raueit:
 tantū grāe dulcedinē exsicabit.
 P'oris igit' custodia seruat cord'
 mūdiciā. et ex cordis mūdicia.
 foris format v'ba. Custus igit'
 sponsa h'at custodia d'mēdat.
 et coctino opat. q'a informā
 auitate: et p'p' deū fit nō p' hūana
 laude ul' honestate. Eloquij
 p'dicat dulcedinē. q'a nō p'adit
 ex adulacōne ul' fitta v'boeū be
 nignitate: s' ex grāa et cordis
 puritate. **De pulchritudine aīe
 penitentis de hūilitate et oculi
 tis eius meitis Capitulū ex**

Sicut si agnē malipūm
 gene tue: absq' eo qd'
 intus latet. Angeris
 v'caudia designat: q'a dū erubef
 amq' in gēnis rubemq'. Malū
 pūcū aut' foris rubet: et intus
 candet et plenū g'nis est: vnde
 et malo g'natū dicit: Cui assilant'
 gene aīe deuote: q' foris rubet:
 erubescat de p'ator p'ator memoia
 et recordacōne. de turpū cogita
 cōnū siue reptacōnū cotidiana
 et v'cūda c'fessione. de infirmita
 te q' et ip'fōne. Hec ip'a m'
 desment' videt: ut d's cui omē
 cor patet nō videat: et oīa cō
 uidiat: ut d's nō uideat. Cōd'
 em' an' se habuit: an' d'm nō

eiti: et qd' ip'a uidiat: d's non
 iudicabit: qui nō iudicat h'is
 d'p'm. si tū p'ā et oīa rephēn
 s'ibilia sua sufficient' iudicauerit:
 et que dō displicēt et sibi ab illo
 obia possēt an' se habuit. Hec
 ymaginē sibi depingit: delmō
 rubet id ē erubescit: sibi displicet
 ut ei placeat: sibi uilescit et iocul'
 sub turpis appaet. Sed q'ntū de
 se erubescit: q'ntū sibi ip'is esse
 det: tū an' d'm pulchra effiat.
 Sequestret em' tūtalia ab utilib'.
 uentilat palens et se g'g'at a g'nis.
 et has igne cōfessionis et p'nie
 cōburit: g'na intus abscondit. Hac
 hūilitate c'fessionis et hoc rubore
 c'fessionis. et a p'āis effiat mūda.
 et an' d'm decora. Hic igit' rubor
 et p'āis d'sp'it et facit decore: hic
 cortex hūilitatis bona custodit et
 seruat. Custos em' v'itū ē hūili
 tas. Venat aut' hic genax rubore.
 accendit d'm ad eius amōre: p'uo
 ant ad aspectū. Respiciat em' ce
 lestis sponsa v'caudū et hūilitatē
 deuote aīe: placeat ei d'missus
 cultus nō erectus. oculi nō sub
 limes. sed depressi. et tū hūit ru
 bore intuet' et amat: ut rubore
 p'āi quo sicut v'caudū rubuit
 nō videat: sed omō hūit oblin
 om' tradat. Prudent' itaq' spon
 sa hūit rubore alio tegit. alio
 tergit: et uider' sin' f'ā p' dō. ru
 bore rubore g'mitū: et d'm oī
 spectū g'f'at offert: et norū
 abscondit. Amator em' hōm

stant accipit hanc & mutacione:
qui non vult morte peccatorum sed co-
uisione. Bene itaque cum dicitur
diuidit: bona quidem sua dicitur
iudicio relinquens. mala vero
ipsa iudicans et reprehendens et
noxium ruborem in salubre dicitur.
rubens pro peccatis. qui retribuit pro
culpa. ut sic que sordidum. eam
pulchra sit: et sic pro turpitudine
detestatur pro fetore suavis odor. In
gene iste id est rubor malignato
comparatur. quia foris habet ruborem:
et intus ignem candorem. Non
autem sile dicitur integro malignato.
sed fragrantem: quod peccatis gratia
abscondit: et peccatis detegit.
Homo enim et si virtutes suas oc-
cultent ut deo tantum notesint:
aliquando tamen ex parte deteguntur a hominibus
innotescunt. Non enim ita deuoto
aliquis latere potest: qui aliquo tempore
ex aliquo virtutis opere deprehendatur
quid sit. Item ubi malignatum
frangitur ibi gratia videtur ubi
integrum manet si coetera aperiat:
eam ibi aliorum latere candorem et
virtus inuenitur. Sic in anima perfecta
varie virtutes latent: sed dum pul-
satur aduersis deteguntur. Paciam
habere cognoscatur: dum iniuriam susti-
net: et non irascitur: nec ab iniuria
atque humilitate. dum fert deceptum
equanimiter: nec exaltationem affec-
tus deprehenditur: ob id in peccatis
in aduersis in plenitudine: caritate pro

inimicorum dilectione. dilectione dei
pro mandatorum obseruatione. com-
passione proximi. pro necessitatis
subuentione. Sic pro opera probatur
perfectio. Et secundum iob ossa que terta
fuerunt nudantur: id est virtutes que
latuerant manifestantur. **C**ha-
bet etiam ruborem malipudicia iugis
anima: cum erubescit non refugit
pro christo abiectiois paupertatis.
et timelique afflictionum. et laborum.
In his enim sibi complacet pro christo.
et hoc rubore libenter perficitur pro
eius amore: qui pro illa fuso san-
guine suo peccatis retribuit in passione.
Ita ad similitudinem malipudicia homi-
nis foris rubet: sed intus diuisis donis
gratiarum candet. Comparatur etiam af-
fectio non integro malignato.
quia filia christi passionem non pro-
tulerunt nec sicut ille plenam gra-
tia fuerunt: sed de plenitudine
eius omnes acceperunt. Christus enim
in paciendo malignatus assumptus
fuit: quod plenum atque integrum est.
quia plenus erat gratia. que ei non
ad mensuram data est. et totius
pena rubuit: quia non pro una pro no-
bis seu pro dolore vel labore susti-
nit: sed tanta et tanta gratia ut
nullus unquam dolor sicut ei do-
lor fuit. Acerbior fuit et excessit
dolores omnium hominum: quos ab in-
itio seculi usque ad finem eius pas-
sum erant. **O**portebat enim acer-
biorum eius dolorem esse ut omnium
dolores poterat. quia pro omnibus sufficiens.

licet non efficiens hostia eam. **D**o
em omis saluos fecit: qd tm p
ipos stat qui no saluamr. **A**b hoc
nata natuuitatis laborauit iopi
a fuga psecutiōibz: fame siti
laboribz milibz et adūsitatibz. **I**n
eode etiā passus ē: quia i cōpa
bilis afflictus est. de hoc p acri
bitate passiois sue anq̄ sustinet
nouit: et q̄ hāc passiois eāt itissie
stuit. **I**n passioē quoq̄ non ē
cruciatu i corpus pte: sed i toto
corpe. **N**on em tm trāsfixa sūt
clauis mēbra. sed ipm q̄ corpus
pauit extensiones pena r fla
gella: et caput p̄ter alapas et
oculos velamē et cetera sp̄max
sustinuit punctiones r vulnera.
Quia igit̄ tam ḡur et tam mlti
plicat xp̄s passus est: idō omis
clōz afflictio. quā pro xp̄o ul
exēplo xp̄i p̄tulerit. **F**ragm̄ tm
p̄t xp̄i. quia resp̄a eoz que
ille p̄tulit. p̄ua erūt: et tātm
modica p̄ eoz que pati po
tuerit. **U**nde dū ista d̄sidēant
et agnosūt: p̄uipendūt oīa
q̄ pati p̄nt. **D**ū cogitūt illi
celsitudinē r eoz q̄ p̄tulit mag
nitudinē. et ip̄ sicut b̄s iob lo
quit̄. passus est absq̄ iniquita
te manū sue. q̄q̄ attritus est
p̄t̄ soclea m̄a r luoē eiꝯ sana
ti sumꝯ: sēp̄ dep̄mit q̄ ip̄ agē
p̄nt. **D**elāt̄ eoz adūsa p̄ illo
sustine. accendūt̄ ad maiora
ex eiꝯ amore. et sēp̄ hūiles

137
142
138

manēt̄ se. **F**ors laboribus r
afflictioibz rubet: m̄to v̄tutibz
candēt̄. mala paciūt̄ b̄o agūt̄:
et sibi v̄desūt̄. **F**ragm̄ mali
p̄ua opant̄ gene deuote. r
p̄t̄ h̄ec habet m̄insecus diuisa
meita. et dona sp̄s: p̄t̄om̄s
amōis dei. et d̄sidēūt̄ pro illo
moriendi. **Q**d si nō d̄cedit̄ i
corpe: fat̄ sibi martiū i mēte.
Mortificat appetitū carnales.
p̄p̄a volūtate. vicia cordis. p̄uos
mores. luctat̄ cū p̄p̄a carne: et
cū inimico m̄desinet̄ eā ipugnā
te. **M**artiū quoq̄ abstīnēcie
iustitū h̄ i mēte dū t̄ena:
obscamēta cordis et motus sen
sualitatis rep̄mit: dū omis cō
solacōes que carnalit̄ r̄emūt̄. **d**elāt̄
Sp̄ualia quoq̄ patit̄: dū i mē
tis sartagine zelo uic̄ frigit̄:
dū cruciat̄ de cōtēptu iusticie.
de p̄ualente maloz iniquitate.
Martiū quoq̄ xp̄i passiois obti
net. dū affligit̄ p̄ peccantibz.
dū xp̄i p̄t̄ r̄imilitatibz. dū con
descendit̄ q̄cūq̄ n̄c̄te laborā
tibz. **L**atet ut̄ nec appāet̄ foris.
qualit̄ omis gl̄a eiꝯ sit ab m̄t̄.
et q̄ filia sit sup̄m̄ regis. quō
ei seruiat̄ nō timōe penali. sed
dilectōe filiali: q̄ iustificatōnes
dei. nō tm̄ p̄t̄ r̄et̄bucōez fuit.
sed r̄ volūtate d̄o sacrificat. et
cōfiteet̄ id ē laudat̄ eū qm̄ bonꝯ.
diligens bonū p̄t̄ bonū: et

delat^r ip^o bono et dei bⁿpla
ato. deniq^{ue} m^odo t^um gl^ori^o n^o m
s^olo. ul' aliqua sine comodo ex
tiori ul' t^ureno. It^{em} testimoniu^m boe
o^{mn}is h^{ab}z. nichil q^{uod} o^{mn}is re
mordeat. nichil q^{uod} d^{icit} de^um esse
credat agens. nichil ali^{ud} q^{uam}
s^{ec}undu^m d^{omi}n^um intend^{it}. **M**ultiplic
etia^m m^odo in corde occulte. quia
multa m^odo intendit ul' g^{er}it so
lo deo teste. **A**d^uer^usa^m m^odo
desiderio^{rum}. contemplatione sup^{er}no^{rum}.
op^{er}atione amoris dei. dilectione
p^{ro}xi^mi. passionem atq^{ue} orationem. ef
ficiendi aliq^{uod} q^{uod} n^{on} valet vo
luntate. **Q**uia t^um an^{te} d^{omi}n^um t^um s^unt
q^uisq^{ue} intendit. id est ex q^uisq^{ue} cau
tate m^odo. t^um m^odo. q^ua^m tanta
fecisse videtur. **H**abet em^o ocul
ta m^odo in corde. que q^uis ho
mines lateat. adeo s^unt. quia
ip^o solo teste et d^{omi}no. iⁿ occulto
multa que m^odo s^unt g^{er}it.
Quot s^unt m^odo quib^{us} se ocul
te p^{ro} d^{omi}n^um ul' in corde ul' in ope
h^uiliat. et h^uiliata ab alijs li
berit id coleat. **M**ultoties
ca^usa iurata tacet. cu^m r^{ati}onabili
responde^{re} possit. ne pacem iⁿtu
tem deserat. **I**ndu^{it} etia^m cu^m ma
iore iurata et melior excusationis
causa fuit. n^{on} se excusat ul' de
fendit. sciens q^{uod} t^um magis in
ip^o v^oluntas p^{ro}ficat et m^odo crescit.
Cu^m v^oluntas s^unt arma: stillat ad
deu^m oculus eius. **A**mici ei s^unt

h^um qui iuriant. q^ua de h^umili
cu^m s^unt. nec nocent sed obse
quunt. **Q**uia em^o v^oluntas obse
quunt. oculus intentionis stillat ad
d^{omi}n^um: que d^{omi}no nouit teste et oc
culto remunerat. **N**on t^um
loco et t^um n^unc loqui n^unc silere.
n^unc quibusda^m causis se opponere.
n^unc tolerare n^unc aliquid agere.
n^unc m^odo. in quo n^{on} neglig^{ent}
cia ducit. sed discretione et pia
intentione t^um. **H**ec s^unt q^uisq^{ue} in se
cus latent. et sponsa^m ioculis
m^odo arbitri qui occulta videri
comendat. **D**e p^{ro}phetia et fortuna
ne bono^{rum} et scripture docume
tis **C**apitulu^m vicesimu^m p^{ri}mu^m.

Sicut turris dauid
collu^m tuu^m: q^{uod} edificat^{ur}
cu^m p^{ro}pugnaculis. **C**ol
lu^m caput et m^odo
conectit. **V**n^{de} p^{ro} collu^m designat
qui ul' p^{ro} d^{omi}no ul' amonitione
alios ducit. et caput ip^o iⁿ
g^{er}it. **H**u^m s^unt sicut turris dauid
in g^{er}ia fortes: et an^{te} d^{omi}n^um subli
mes. **N**ichil em^o sic placet deo.
sicut zelus et lucru^m a^ug^{er}is. **T**ur
ris hec est sp^{irit}uale edificiu^m. co
structio iudelis et cumulat^{io}
bono^{rum} op^{er}um: augm^{en}t^um gracie.
et p^{ro}phetia dilect^{io}ni dei et p^{ro}xi^mi. **I**n h^um
p^{ro} g^{er}ia ip^o solidati s^unt ta^m p^{ro} d^{omi}n^um
t^um. q^{uod} alij deuoti atq^{ue} p^{ro}phetia p^{ro}
modo suo et possibilitate sol
lucite m^odo assistentes alio^{rum} d^{omi}n^um.

Hec turris dauid dicitur. q̄ maſſi
 factis m̄p̄at. ut et ſignificat
 qui nos confortat. ut i ipſo omnia
 poſſimꝰ. et in quo om̄s edificat
 ao oſtruaa creſcit et p̄ficiat. Hec
 turris nō tam ipſoz q̄ xpi eē dicitur.
 q̄a xpi poaꝰ q̄m ipſoz uirtute p̄ficiat.
 Non ego ait paulus: ſed ſtadi
 meū. Et iob. Ecce nō eſt in auri
 lu i me. Unde et alibi q̄ iſe ſidu
 cia nō hēat manſerit dices. De
 pau. Qui p̄ hoc q̄ de ſe deſpa
 uit: meliꝰ in dīma ſpe cōualuit.
 Cūq̄ fideles de ſe diffidūt. tñ
 idē ſpe ad uitio d̄ fidūt. et
 q̄ntū m̄finant i ſe: tñ fortes et
 potentes ſūt i dō. Sicut em̄ quod
 ſemiat nō uinificat iſi p̄ i mo
 iat: ut p̄ficiē uolens nō roborat.
 iſi p̄ iſe iſe iſe et ex hoc hū
 lectur: nec i dō p̄ficiat: ſi nō p̄ iſt
 ſe deſiat: et de ſem ſuū agnoſcat.
 Impoſſibile igit̄ eſt quēpiā de ſe
 ipſo triumphare poſſe: donec exprime
 to didicit. p̄ia uirtute ſe triumphū ob
 tinē nō poſſe. Itaq̄ iſi iſi ſuā
 cognoſcentibꝰ et p̄ hoc hūliatis
 et iſe nō d̄ ſidentibꝰ robur p̄bet
 ipſis. ut carnalibꝰ fortes eē deſimāt:
 et ſpūali cōualeſcūt. Ita dū de
 ſe deſperat et i xpo ſperat for
 titudine mutat: et aſſumit pēnas
 atq̄ uolat. Qui em̄ fortes fue
 rant i q̄rendis t̄rens. fortes ſūt
 i appetendis ſup̄is et celeſtibꝰ.
 Elegit ſuppēdiū aīa mea ait
 b̄is iob. et mortē oſſa mea. q̄a

dū intentionē ad ſup̄na ſuppēdit:
 ſecundum carnale i ſe mortificat
 uit. Hec aut̄ carnal̄ mortificatō:
 nec ſtatim nec ſine labore obtinē.
 Nemo em̄ repente ſi ſumꝰ: ne
 ſcale ſum̄tas uolando ſed p̄dant
 aſcendendo ſcandit. De q̄m igit̄
 nō eſt ut quicq̄ p̄ficiēs ſtudeat
 uirtū et uolūtates ſuas frangē:
 nec tñ p̄ia maiora ſed eā oblā
 timenta m̄ora cauē. Cūq̄ em̄ a
 uolūtate p̄ia ul' delatōne ſeu cō
 ſolacōne carnali eā i m̄is uinat:
 tanto a robore deſiat: et mente
 iſi ſi ſi. A quo em̄ quis ſup̄at:
 eius et ſeruus efficit: et q̄ntū ſup̄
 atur: tñ ad hāc ſi uirtutē p̄ducit.
 Itē q̄ntū p̄is ſuggeſtibꝰ iſi ma
 ſuabit. tantū hāc hūc d̄ ſe ro
 buſtū ſi: ſicut b̄is iob i p̄ſona
 t̄lis dicit. truit in me q̄i gygas. ut
 ei iā reſiſtē nō ualeat: cui ſi q̄t
 cedendo d̄ ſe uires dabat. Qui
 igit̄ mollit et diſſolute uiuendo
 iſi iſi cōt̄ ſe uires p̄buat. uia
 uice. ut cōt̄ hūc roboret et illi
 reſiſtat. a m̄is incipiat et ſi q̄t
 ter in talibꝰ p̄ualere conet: qua
 t̄ns uſu uincendi roboratus de
 m̄is uictoria ad maiora uincen
 da paulatī gualēſcat. De b̄is q̄
 aſſueſcē corp̄is oblā m̄ta et cō
 moda deſimāt: et uolūtates cord̄
 frangē. Cūq̄ em̄ iſi p̄ualuēt
 et ſe ſi ogeit: tñ iſi iſi et ſi
 ſpūali eit. Quociens igit̄ ul'
 motibus cord̄is carnalibus ul'

nummi suggestionibus resistit. totiens
coronat. et totiens tunc uel
temptationi sibi robur adiungit. **D**e
etiam pusillanimitate et ferream
mollitiam deuitare. et oportunitas la-
boribus et afflictionibus corporis assuescere.
Si enim a pusillanimitate unicit. pau-
lari deficiet et a uirtute spiritus enerua-
bit. **H**is modis predictis de infirmita-
te debet conualescere. et in robur
uile trahere. quod tunc spiritualis edifi-
cari cupit in se construere. **Q**ue tur-
ris lucis manifestis episcopi dicitur. quia
auxilio et uirtute ipsius perficitur. oportet
nichilominus ut etiam hominis industria
et labor adhibeat. **N**ec omnia profici-
tuerunt. quia et corpus suum spiritui ser-
uire cogitur. et cordis motus illu-
tos rationem subegerunt. **T**urris igitur
comparatur predicatores uel alii deuoti.
qui aliorum intendere student. diuisionem.
quia firmi et erecti per meritum debent
esse. qui alios ad supernam et celestia
studere erigunt. **H**abet autem ista turris
impugnacula. diuisa salus septuaginta
documenta. quibus se contra hostes
defendat. et ex quibus hostes impugnet
et feriat. **U**idet enim in septuaginta sac-
culos et calliditates hostium. quibus
hostes decipiunt. nunc per aperta mala
nunc per occulta. nunc aliis atque aliis
modis. **U**bi dominus in iob contra militem
episcopi inimicum nunc expharet peritiosus
prohibet pugnae. nunc autem faciem eius
hastam vibrare. quia alia uirtus sub

spe uirtutis contegit. et alia ut
sunt aperta eius oculis obicit. **C**uius
sicut non decipit. diuersi ei opposit.
ut si resistentis pectus feriendo
non perforat. saltem quibusdam obiecti-
onibus iter proficientis includat. et
alienis cogitationibus seu occupationibus
impediat. **S**uggereit enim aliquid quod
hostem delectet uel utilitatem habere
uideatur. ut ab utiliori quod intende-
bat facile auertat. **S**ed dominus sacrum
eloquium condidit. in quo omnia argu-
menta demonum detegit. et reme-
dia quibus eis obuiet. opponit. **Q**ui
enim temptationum eius primum se argu-
menta. tot in septuaginta contra her-
esepit documenta. **I**psae etiam dominus
temptatus ex septuaginta inimico respondit.
Nam cum lapides eius in panes con-
mutare suadet. hunc ex septuaginta
confudit. **C**um itaque nobis esuriamus
id est terrene delectationes sugge-
rit. bis nos magis cogitamus.
si labores manuum nostrarum mandu-
cema. si uidelicet de laboribus tribu-
latione spei et gaudij reficiamur
consolatione. **Q**ui enim ex septuaginta
intelligit. quam mercedem pro labore
suo expectet. et quod singulis laboribus
mille annorum computationem in eterna felicitate
respondeat et amplius. **I**ure melius reficiat suis laboribus
quam terrena delectatione et hoc man-
ducant uocidum. **I**llud quoque beatus iob
recolamus. **P**anis eius in utero
obtetur in felis aspidum in trisera.

quia eterna delictio in fine re
 tentionis. amara demonum psua
 sio fuisse cognoscitur: dicitur har pas
 ti ad eum cruciatus amaritudinem
 producit. **H**ec duo sepe teste
 ma. quasi duo pugnacula sunt quibus
 ab hoste defendamur et eum vincam.
Ite ex sepea docemur quod deorsu
 nos mittit inimicus suadet. cum affer
 tie macula suggerit. nam legitima
 quod melior est et firmatis conscientia sig
 norum veritate. **P**aulus quoque docet
 nos que retro sunt relinquitur. et ad
 antiocha extendi. ad perfectam salutem
 virtutum non ad gloriam miraculorum. **S**ig
 na enim propter infideles dantur: ut per
 her ad fidei conversionem. sed virtutes
 ante requiruntur a fidelibus: nam in istis
 non est salus. **S**igna vero in medio
 facta sunt ab infidelibus sive etiam
 reprobis. utpote ab alexandro ma
 cedone et iuda perditore et aliis mul
 tis qui ad damnationem suam hereser
 cebant. **A**b aliquibus etiam fiebat:
 propter constantiam fidei sive utilitate.
 in medio quoque fiebat per demones.
 sicut scriptum est quod sunt quidam spiritus
 demonum signa facientes. **I**nter
 fideles itaque et marie spirituales huius
 signa merito sunt suspecta.
 marie illa que habuit ostentationem.
 nulla autem utilitate. que scilicet factis istis
 contingere dicitur: et tamen quod ad de
 monibus potius quam ad deo fiat. **S**unt
 enim huius diebus alij viri apostolice
 dentes quibusdam spiritibus evocis:
 quia veritate quidem auditum autem

ad fabulas autem et rumores novorum
 contumaciter quod miracula quodam sive a
 demonibus facta sive a quibusdam quibus
 bus contingere videntur conficta: ma
 gis quam morum perfectionem et virtutes attē
 dunt et mirantur. **D**icit enim beatus Augustinus
 quod perfectio sit non quidem miracula facere.
 sed unumquemque sicut se diligere. verum
 de deo cognoscere: et meliora de
 aliis quam de nobis sentire. **I**te dicitur
 tamen quisque perfectus sit: quantum perfecte
 dolores alienos sentit. **E**rit ergo ille
 vere perfectus est: qui erga imperfectionem
 proximi impatiens non est. **S**alvus igitur
 humilitas et patientia. et cetera virtutes
 atque perfecti mores. perfectum faciunt hominem:
 non miracula. **I**n virtutibus itaque salus
 est. super has roboratur anima et firma
 consistit: in miraculis non solidatur
 fundatur: sed elevatur et super vacuum
 et inane levatur. **D**ecet igitur se timentur.
 qui miracula sine utilitatis causa
 affectant. et super vacuum suspendunt.
 non in solido et tuto consistunt ut re
 cedant: non in antea de virtute in
 virtute cant. **S**ed econtra docet nos
 scriptura non in exhibitione miraculorum
 deum ceptare. sed magis perfectam virtu
 tum laudem: et implendis mandatis opera
 dare. **T**ercie quoque temptationem obviare
 docet nos dominus sua responsione. cum
 dicit. **D**ominum deum tuum adorabis. **V**bi
 enim deum adorandum dicit. et signa
 mundi contempnit ad cultum dei provocat:
 et veras divitias querere. et falsas
 contempnit docet. **S**i enim deum colamus
 et illi serviamus. inestimabiles divitias

signa

possidimus. quia de sigulis bonis
opibus manus rependit nobis p
mit. qd sit tota mundi regna.
Demq; de sigulis qui saluabunt
sigulae gaudium habebimus. et de
sigulorum abundantia magis diti-
bimus: qm si tota mundo dicitur.
Hec scriptura testimonia atq; exempla
pugnacula sunt qbus nos ab hoste
defendamus. et alios instruamus
et accendamus: et in hoste iacula
mittamus. Unde ipse inimicus in sep-
tate intelligentia nos ipodie cona-
tur. ne in eius exultatione proficiamus.
tremis cogitationibus ul' carnali-
scia. puitate spiritualis intelligere
maculas et offuscas. Sed cum ve-
demptos nri ab eorum temptationibus
nos defendit. tunc mens hanc sciam
apprehendit sicut nobis legitur. Erit
opus contra hostes tuos: et arguet
id e claritas et puitas dmi eloqui
coacumbit tibi. Deus ergo suos
du intelligentia sacre septate exultat
et pabulo ubi reficit cautos p
et fortes de temptationibus sicut sicut
ite in iob legitur. Infame eruet te de
morte. et in bello de manu gladii. ut
du vbo dei reficiat. in bello tempta-
tionibus no superent. Quocirca igitur
temptationibus inima resistimus eum p
ex septima edocti qd ad eos adiuti so-
futamur: toties eis puitimus et vil-
neamus. et pena t eis retorquetur.
que nos si ab eo vincemur infligetur.
Hec septima documenta. ac testimonia

pugnacula sunt: quibus se in-
les xpi munit et tuetur.

**De vera perfectione et exemplis
perfectorum Capitulum vicesimum secundum**

Clpei pendunt
ex ea. Clpei vti-
tes sunt quibus con-
vicia seu temptationes
defendimur. p millenaria vbo ear-
dem pfo designat. Si enim si-
date fuerint virtutes in anima: robur
conter hanc non hnt vicia seu tempta-
menta. Qui pfo se desinat et ve-
hulus est iniqua ledit. ul' gual' si
contemptu habeat. Superbie enim
iaculo no pfoeat. qa vna humilita-
te fidatus humilitate exaltatione
intelligit. et de contemptu et abiectioe
glor' sicut scriptum est. Glorietur frat-
hulus in exaltatione sua. Qui
enim inimicos diligit. iudice aditu
obstruit. qa invidia peccata no pe-
netrat. qd caritatis pfoe mu-
ntu tuentur: nec turba aliquatenus
comouet qui virtute pacie fida-
tus ecia de obprobriis letatur. In-
quere no pot sua: qd p caritate sua
cupit alijs esse coia. Ita in certis
virtutibus miles xpi munito e. ut
contibus vicijs obuiat possit.
et qua pte illi pugnare: et apte
virtutibus repellat. et repulsa re-
siliat. Nulle itaq; clpei pedet

140
141
145

in hac turri. cū omīs vīdēt hō
obtinuit et p̄fē affecto fuit. ut
nulla p̄e viciis ul' tēptacōm lo-
cus patē possit. **Q**uātū eī carna-
les appetitus et vicia ī aliquo
mō sūt edomita. tū erga eū
potētiōes sūt. et ad īpugnā-
dū eū robur hāt vicia. Cū vō
deuicta fuerit et mortificata et
contūs viciis elīminata. tū
si forte tēptent ul' īpugnēt. ilico
resiliūt nec p̄uale p̄t. **Q**uī vō
ī viciis īfirmat et vicia quidē
p̄fē nondū edomuit. ī se ipso
geit vñ tēptat et īfirmat. **H**ic
ē qd' ap̄tius dicit vñ qd' temp-
tari a p̄p̄a cupia. sibi videlicet
adhuc insit. nec plene deuicta.
Donēt em̄ vīdēt ac viciū thōe
ētant. nec quieti locū vīdēt obti-
net. nāc est homīes mltis tēpta-
cōm dicit et fatigū. et nūc
sup̄orē nūc ī se iocē esse. Cū vō
vīdēt p̄fē possidet. tū carna-
litatē p̄fē finit. et eū ī cursa
sup̄at ac repellit. **H**ec itaq' sig-
na p̄fōm sūt. si vicia ita sub-
egēt. ut tēptatū sive a carnis cō-
cupia. sive gula. sive volūtate
p̄p̄a. seu p̄mquē affectū. ul' car-
nali aliquo motu robustū se se-
ciat. cōt' hoc. ī facile sub se h̄
cōp̄mat. **H**ec p̄fūs vñ rōe regit.
īp̄fūs sepe sensualitate ducit.

et ab hac agitur. **D**ebz em̄ p̄
frūs vñ caput mulieris. sensua-
litatis esse. et hāc sub se habēet
rōne cōp̄mē. **U**trū autē hāc rō
regat et d̄p̄mat. illūmī eā et
robōrai a xp̄o optet. ut motus
carnales possit agnosce. et cog-
nitōs refrenare. **S**i em̄ xp̄s caput
vñ fuit. et rōnes receit. vñ qd'
ē rācio. ī filiis sūt. sensuali-
tate videlicet cōsequēt regere
poteit. et q̄ntū sp̄m xp̄i accipit.
tantū ad hāc d̄p̄mendā vices
habebit. **P**̄fūs igit' est. qui
vāte sp̄s et volūtates carnis
et volūtate cordis potēt d̄p̄-
mēt. **H**ec hēt signa p̄fōm:
si de bona d̄fā nō de falsa
p̄sup̄tōe ul' fiducia mortem
hēt quis ī desidē. et vicia
īp̄acta p̄p̄ d̄m et fr̄nā vāli-
tatē. **Q**uia igit' miles xp̄i
d̄m est. et p̄dictas vīdēt d̄m
p̄fōmē affectū est. tū q̄t
mille dupes munita est d̄p̄at.
in qua omīs armatura focū eē
adiūgit. **F**ocū armatura est
sublimis op̄atō bonorū. ī eorū
exempla vīdēt. **H**ac etiā ar-
matura se studet munit' h̄c
exēplo informāc. **I**n h̄m vīdēt
quales corp̄s labores et cordis
afflictōes. qualesq' p̄tulērūt
tēptacōes. q' vīdēt d̄ctauerūt
et volūtates fregērūt. et ī p̄-

ceptis ad implendis laborave-
runt. **Quia** in eis fuit vitium
dicia. cordis pulitas: et omni u-
tutu p̄fco. In solitudinibus quor-
seu monastis quieti fuerit qui
nūq̄ pane sūt satiat: nūq̄
sopno plene refecti. nūq̄m
vestibz calefacti: nūq̄m lā sua
uitate oblanti. **Qui** cū in hīs
afflicti essent et egentes: u-
tū p̄fco et gr̄ae plenitudine
fuerit diuites. demombz iuan-
tes. i finos curantes: et mente
i celo disantes. **Hoc** omnia cetera
exēpla sūt fœcā arma. que
miles xp̄i penes se habz quibz
bit et cōt̄ hostes aie. cōt̄
mūdū et seipm̄ armat̄ a mu-
me. **Qui** exēpla hec penes se
habuit. qui tales sep̄ attendit.
otio nō potit coepere: nec in-
ermis nec dissolutis an̄ hostes
p̄re. **Habent** quoq̄ mala ar-
ma sua: inebra salis q̄ exhibet
arma iniquitatis p̄co. **Oculus**
nāq̄ videt ad malū d̄cipiscē-
dū. **Ligna** utit̄ ad dēclendū
ul̄ cōuandū: ul̄ ad vana seu
vitalia loquendū: aies habet
pruriētes ad noua siue noctua
audiendū. **Pedes** eor̄ currūt
ad malū: et manus opant̄ iniqui-
tate. quor̄ dexta dextera est

iniquitatis. **Demq̄** corde sūt
et coepte inlitūt p̄co: ac p̄ hoc
dyabolo. **Hoc** arma nō inuunt
sed occidūt: tanto q̄ ḡua q̄ hīs
armis vulueat: q̄nto talibz fa-
miliais iugit̄. **Qui** em̄ malis so-
ciat̄ et eos attendit: a bono sepa-
tur. **Duobz** quippe moīs nocet:
q̄a exēplo corūpūt et falsa lau-
de seducūt. **Quia** em̄ bonū igno-
rant: qui nō sūt minus malus
optimū p̄dicat̄: quor̄ laudibus
dū quis affectus fuit: paulatim
sui cognitioe p̄uat. et talē se
credit qualē se audit. **Sentit**
de se nō scdm̄ p̄m̄ cordis testio-
mū: sed scdm̄ eor̄ qui de se sic
ul̄ sic opinat̄ iudiciū. **Un̄** plerq̄
de seipso falsa opinione mouet̄.
Que em̄ p̄ oculis sūt: ad h̄ faci-
le animo idinat̄. ut hec attendat
ul̄ scdm̄ hec sentiat. **Un̄** nāc̄ ē
ut magis oculis cordis fortes et
p̄fco s̄uideat i sp̄icē: et eor̄ u-
tes siue facta corā se ponit et
attendit. **Malos** se si attendit
et eor̄ iudicio de se credit: de-
cidet et seducet: et ad detiora
deuoluet̄. **Bonos** si cogitat
hūiliabit̄. et ad bonū p̄mouebit̄.
A malis ergo siue dissolutis de-
beris aīo alienat̄: et hos quasi
iux̄ p̄ditos ignorat̄. et ab eor̄
cōfidēcōne aspectū auctere

cordis uero oculis bonos et spiritus
 et eorum satisfactionem considerat. atque
 utriusque studet. In hos quos con-
 satio et celis est debemus in te dicitur.
 et ita uult quod scriptum est cum bonis
 ambulare. Si autem talibus assidu-
 sumus et hos qui notos sciamus et
 desiderio atque amore eis sociemur
 utique assilabimur: ut cum sanctis sumus
 facti et robustis proficiamus. Non igitur non
 debemus nos ad eos deferre: et eorum
 ad nos exempla transire: et qui
 arma quibus spiritualiter militemus
 penes nos collocare. Ita cum huius
 miles christi dicitur et sicut in iob le-
 gitur in lapides dormitat: lapi-
 des utique uiuos atque ad structura
 celestem pertinetes finos atque addeatos.
 factis et amputatis uicibus et car-
 nalitate. Cum huius corde ambulat:
 in hos dormitat: non in lapides
 terrenos. homines scilicet carnales: qui
 de terra sunt et de terra loquuntur: et
 freno more agunt atque sentunt. In
 quos dormitat: qui eorum fauoribus
 atque moribus delatantur. Bonus autem
 in lapides regionum dormitat: cum
 quibus sibi pactum est: sicut ad
 iob dicitur. Cum lapidibus regionum pac-
 tum tuum. Cum lapidibus regionum
 pactum habet. quia ut ad edificium
 supernae ciuitatis pertinet: ut salu-
 finos ac fortes qui per mundi regio-
 num sunt uel fuerint ymitati: et eis
 affilietur. In hac igitur turri uno

salus pro omni armatura est forci-
 tu. id est exempla et opera uilitudo
 etiam. Non distantia in laboribus.
 paciam in aduersis. tranquillam in prosperis.
 caritatem erga inimicos. obedientiam
 et duris. tolerantiam in turris. deuotio-
 nem in mentis. sublimitate et exemplaribus:
 in misericordia collocat. Hec cogitat in
 huius se exercet hec ymitati studet:
 et hoc exemplo in imitacione spirituali se
 deuotum ac strenuum exhibet. Do-
 nor enim exempla edificat: instruit
 et accendit. Hanc igitur forci-
 armatura penes se habet et hac
 utitur. ut in mentis hoc equet: et
 finis donetur. **De pietate
 bonorum et beate uirginis
 Capitulum uicesimum tertium.**

Duo ubera tua sunt duo
 huius capreae gemelli
 qui pascentur in liliis:
 donec asperet dies et inclinent
 umbrae. In sunt ubera quos super-
 ius colla dixerat: doctores scilicet
 et proficiamus. alios ad bonum ammonitione
 continent. Hec ubera lacte caritatis
 replentur: quo infirmos et tenebrosos
 reficiunt: et qui matres lactant et
 alunt. Non habet hec ubera adhuc
 carnalis anima donec crescat gloria:
 et sanguinem carnalitate dicitur in
 lac deuotionis. Cum uero gloria cre-
 uerit: et pietate concepit: tunc ma-
 fit. Lactat teneros. consolatur deso-
 latorum. et in melius pulsata uel in uis
 affectu: pacis lac sudura et passionis:

non sanguine carnalis & motione.
Quia enim pietatis lacte repleta
est dulcedine quam accepit exhibe
magis quam misericordie ledentis se & pa
titur: quoniam iniuria mouet. Et omni
in eo qui iniuria cordis nequitia
est et ad misericordiam sustinet quos
ipse habet unum moueat ad uiam suam
ad clementiam: si procius indigna
quam operatur carnalis est et misericordie
partem eadem ipse obnoxius efficitur:
quia sicut ille peccat per nequitiam:
sic ipse per iram et iracundiam. Sicut sag
uis tangit sanguinem. id est peccator
per peccatum. Tactus qui se perbat in
suis. Si ubera habet. tactus id est
iniuria pulsata lac fundit. Cuius
iniuria patitur et non operatur dolet
et non odoretur: quia pietatis lac
non effudit. se non habet ubera
perbat. nec se esse matrem. sed for
orem adhuc puulam. et ubera non
habentem. **N**am igitur anima perfecta
desuper accipit gratiam quam alius re
fundit. et sic ipsa quos lactatur.
merito humilis operatur: qui ad lac
currunt. et aliam petunt. Suggerit
lac unum ipsa crescit. et alios re
ficiat. **D**uo humili actui et con
templatiui sunt: qui utique ad lac
gracie currere non cessat. **H**oc deside
rant. et ad perfectum se extendunt. et
suprema petunt. **D**emum se nouitios
sepe sapientes et in sufficientes re

putant. quia ad antiora se exire
dunt. donec in unum perfectum currant
donec perfectum ad perfectionem perueniant.
Namque arbitrantur se appropinquasse:
sed apud se dicunt se tamen cepisse.
Apuud se sepe puuli id est humiles
sunt. et ideo lac gratie querunt: ad hoc
tendunt hoc sugunt. **U**bi quia ad hoc
lac in desinentem currunt. hoc pa
puunt: ita hoc reficiunt et dulcedi
ne huius replentur: ut eis abundan
tia aliorum inopia supplere sufficiat.
Huius sunt humili capere id est emere.
que aliam solet petere. **G**emelli. quia
eadem doctrina reficiuntur utique: sicut
gemelli nutriuntur eodem lacte. **I**ta
enim scriptura sancta erudit et exaltat.
sicut et actiuos: et tunc utique in
ueniunt quo spiritaliter nutriantur. **H**uius
autem pascat in lilia. **P**lilia que
nitent et odore habent: in iudicia
bene uiuentium et odore uirtutum ac
capimus. **I**nter que huius gemelli pas
cuntur: quia in iudicia bonorum et bo
no odore sancte consuetudinis delatantur.
De horum salute perit et boni exequi
odore gaudet. et quod alius perbat
in hoc letantur. et delatantur refici
unt. **D**e malorum enim in iudicio torquetur.
De bonorum uero perfectum et perfectum
itate quod diu de gratia in huius uite ex
ilio et caritate gratulantur: et hoc est
quod sequitur. **D**onec aspiciet dies.
et inclinetur umbra. **D**onec de

ficiente ignorantia et in seia
 pntis uite: luceat dies eternitatis
 et agnitiois dñe. **C** possit
 aut hec vba ad bñam virginē
 trāsferri. **I**pā em̄ habz duo vba
 gēme dulcioris lac fidenciam: q̄a
 reus p̄petrat uenā: et iustis grāa.
Cue vba sūt sicut duo hñmuli
 capree. **H**ñmuloz aut hos itellige
 possumz angelos: et hom̄i aīas
 ad regnū iā trāsflatas. **C**ue bñ
 hñmuli dicit: q̄a montē celestis
 habitacois astenderūt: et dñe
 grēplacois dulcedine reficiūt:
 sicut hñmuli et alta pete solent.
 et lacte nutunt. **I**n hñmuli ge
 mellu sūt capree id ē xp̄i: a quo
 p̄t capūt et sugūt lac gēmedul
 cedinis: dñitatis sc̄a et hñmilitatis.
Caprea em̄ est xp̄i qm̄ i mōtibz
 salit: et colles trāsilit: et ita sal
 tit i uter bñe v̄gis dedit: et de hoc
 mūdū. et de mūdo icelū: ubi hñ
 muloz istos lacte celesti pascat.
Itaq̄ cū tā angeli q̄ aīe sc̄e pro
 saluandis solliciti sūt et eis tam
 mētibz q̄ mēssione subueniāt:
 credendū est tantū hoc posse
 bñam v̄ginē. q̄ntū v̄ginē h̄c
 creatūa. v̄mo vtrāq̄ potius
 iudicat: quia vtrāq̄ p̄ hanc
 repat. **A**ngeloz et em̄ rumāq̄
 hanc est restatuta: et hūana
 natūa reconsiliata. **I**udicat

mūsi si bñ v̄go et p̄toribz re
 consiliacois et p̄s lac gr̄ie fit
 dat: que mūdū reconsiliauit
 et ip̄am gr̄iā pepetit. v̄mo ip̄m
 fontē gr̄ie qui p̄ mūdū disten
 dit: et vsq̄ ad mūdū t̄m̄m̄ ex
 tendit. **I**tem bñ v̄go p̄adi
 sus de qua fons iste egredit:
 qui dem̄ in quatuor capita di
 uidit: quia de corpe xp̄i qd̄ de
 ip̄a p̄cessit fons sanguis pro
 fluxit: q̄ sac̄mētū i q̄ tuoz
 ptes mūdū inde fluxit ad ab
 luendū p̄t a p̄tis et i fiden
 dā gr̄iā suis. **N**eito igit̄ m̄a
 eis cur sui hñmuloz cōpar: q̄
 p̄ mūdū currit: mūdū irrigat
 et i fudit. **H**ñmuloz velocitatē
 cōpar: quia velocis q̄ in
 uocet̄ eis pietas currit: et cās
 miseroz anticipat. **H**ñmulis
 v̄s opat: q̄a dulcedine hom
 itatis quā i pendit ip̄a desup
 sugit. **H**ec aut̄ o bñ sūt vba
 tua. id est pietas q̄bz m̄sed̄
 lactas. dñi m̄sed̄ eis impetras.
M̄sed̄ lactas et ab ip̄a m̄a
 lactas: ab ip̄a p̄cipis quod
 refindis. **P**rogatiua gr̄ie
 meruisti. q̄ p̄ muliebz p̄uile
 giata es: ut nō muliebz sed
 lacte v̄gineo. nō hoīem p̄uile
 sed dñi alere. **U**nde q̄a hoc

figulae est: nec prima silem visa
es nec habere sequere: merito tamen
posse. quoniam angelus sancti et anime
sanctorum iudicis. et usque super se parit.
Ad te igitur matrem miserorum. matrem
misericordie clamant exules filii eius.
clamant quia misericordie: habet enim ipsa
misericordia clamorem: et uallibus hec
lacrimas. Vallis est enim lacrimarum.
adeo ut super inferi non clamant:
ista auiibus tuis resonet. Non potest
hec ante te sileo nec auditu tuum la-
tere: eo quod habeas aures audien-
di misericordias: et te has scire precas
audire. Sicut enim ubi quicquid fuit
corpus organum aquile: ita ubi
quicquid fuit misericordia: tua et currit
et succurrit misericordia. Adeo imple-
tur uerba tua pietate: ut tacta
aliqua noticia misericordie lac fundant
misericordie: nec possis misericordias scire
et non succurrere. Et quid mirum si
prima affluas: quia ipsam misericordiam
percepisti. Iustus in te fuerit uerba
carnalia: ut per te nobis fluant
spiritualia. Si enim ipsam misericordiam
lactasti ab eadem ipsa misericordie
uerba accepisti: et sicut et in car-
ne uerum te suscepit: sic et spiritum
suum nobis dedit. Cum materialis lac
ex te deo fluxit: spirituale pater
filius dei pro te fluere cepit. Et eo
miserorum mater facta es: et misericordios
cepisti alere lacte matris. Et cum

misericordia dei ab eterno sit: amplius
ex te esse cepit. Et cum ex te ce-
cepit uicium: eius quoque largitas
pro te suscepit augmentum. Intelligi-
tur digne misericordie concurrens: et ex
te nobis profuerit. Ipsa pius es
repleta: et ex te nobis descendit
hec abundantia. Unde quia lacte
hoc mebaris et lac istud nobis
fundis. et per mundum pietas tua
currit: et misericordis subuenit et occu-
rit: merito humilibus comparis: et
latentibus eis propter currentibus
affiliis. Sugunt enim lac istud in
digna fructione: quia a dei faciant
contemplatione: et nobis occurrunt mi-
sericordie et subueniunt mentis et intercessi-
one. Sed cum tam angelus ipse sancta et
ita nos sollicitudine discurrat et
nobis succurrat usque super se parit: quia
tu sola quicquid usque et super utrosque
potes et effias. In quorum humilibus
et humilibus pastu: quia salutem adhuc
in exilio degenant desiderant: et mu-
da uita et bone conversationis odore
atque fama reficiant: quod enim in humilibus
pastu. Et utique agunt donec illu-
cescat dies eterne beatitudinis: et umbrae
firmantur partibus misericordie. **De morti-
ficatione et oratione et perfecta pul-
chritudine matris Laplin xxiii.**

Uadam ad montem inire:
et ad colle thuris. orationis
inire est anima. quia mortificat

mēbra sua que sūt sup̄ trā: for-
 mationē inuidiā. libidine dāpniā
 mala et auariciā. **S**ublimis est
 ista et merito monti cōpanda: q̄a
 calat et sup̄gredit̄ tēna et s̄ma:
 et ad sup̄na appetenda subleuat̄
 et agnoscenda: que sur̄ sūt ubi xp̄s
 est nō que sup̄ trā sūt xp̄ens. **H**er
 sapiēs. **T**errena iudicat oīa. et
 dāpnat q̄ sūt i hac mōdū vita: sa-
 cis nichil i hac trā morientū sub-
 sistē ul̄ durable esse. **N**yrā habē:
 dū i se carnales affcūs xp̄iā vo-
 lūtatē mortificat̄. ul̄ quidā i se iā
 delatū sūt. **S**olent montes esse
 alti et aridi: sed loca i se iāa humi-
 da. **M**ontes igit̄ sūt deuoti. qui
 alti sūt p̄ amorē sup̄noꝝ: et aridi
 dū i se extinguūt et exsiccant hu-
 moꝝē carnalis desiderioꝝ. **N**os mō-
 tes dñs uisitat et ad humida nō
 uent: q̄a in locis humētū nō
 dō sed dyabolus manet. **U**n̄ hu-
 moꝝē hūc quisp̄ deuotus oībus
 mōis intitur exsiccā: et aq̄ sp̄iā
 li desup̄ infidī. **P** hac expandit
 manū suas ad dñi: et aiām suā
 sicut trā sine aqua carnalis in-
 delū humoris. ita siccantē gr̄iā:
 sicut trā que est sine humōe de-
 sidantē solet aquā. **U**nde uelo-
 at̄ exaudiri meret̄: quia defiat
 eius sp̄s id ē uolūtas et appetitū
 in tēnis atq̄ carnalibz. **A**rida ē
 igit̄ trā honor nō hñs tēne de-

lectationis hūoꝝē: nō sicut trā
 egypti id ē mūdū: ubi iacto semine
 i moꝝē celoz aque dñi ducunt̄
 irrigue. **T**erra egypti est cor
 mūdānā et tenebrosū: ubi se-
 mē iactat: qui in carne seminat̄.
 et radice sua i mūdānis plantat.
 ubi aquas delatationis carnalis
 facile ducit p̄ ortū mentis. **I**mpu-
 tu est her irrigatio: sed q̄ i se ad
 manū est. tā cito siccāt et defiat.
Ions uēo est mens deuoti ab
 i firmis delatōibz siccā: ymo trā
 illa montuosa. quā dñs dō suis
 dat: q̄ bonos a tēnis desideris
 ad appetenda sup̄na subleuat.
 q̄ ius ad cor altū ascendat. **H**er
 trā desup̄ pluuiā gr̄ie expectat̄:
 et hanc dō a p̄ncipio aiām usq̄ ad
 finē eiꝝ i iusere solet. a p̄ncipio
 salū usq̄ ad extmū uite: et i firmō
 irrigationē sup̄ne gr̄ie. **A**d quas
 aquas anhelant corda bonoꝝ: q̄a
 sicut in iob legit̄. aqua ē secus a-
 quas radix eoz: et occulta cogita-
 tio et mētis itentio ē expansa ad
 flūctā gr̄ie et dona sp̄is p̄cipiēda.
Has aquas sicut̄: et ut has p̄ape
 digni fiant: a carnal̄ delatōnis
 aqua arefūt et uacui sūt. **P** q̄bz
 ipetūdis etiā ad aq̄s q̄ sup̄ celos
 sūt orōne et contemplatōe conscē-
 dūt: ad om̄s uidelicet sp̄s celestes
 n̄ uacū defiat

qui dñm laudant. et torrente vo-
luptatis eiꝝ meliorant. **Q**uò uo
huc fonte nõ hauriat. et aquas gr̃ie
aiã nõ p̃cipiat. que ad om̃s celeſ-
tes ſp̃s apta eſt. et ſe expandēs
deſideio et p̃cibꝝ om̃s pulſat.
Que ſi demqꝫ ſe dilatat et ex-
pandat. ut ſicut ſibi ab om̃ibus gr̃ia
poſtulat. ita quoqꝫ om̃i hõĩ hanc
deſidet et poſtat. nõne tanto lar-
gus hac m̃fundit m̃ebit. quanto
ampliori caritate et ad multos dila-
tatur. **I**tẽ ai ad om̃s illos ſp̃s ex-
tendit. nõne ſingulos quibꝫ custo-
dia hũana delegata eſt amplectit.
Cũ itaqꝫ om̃ibꝫ ſp̃itibꝫ ſm̃ũ cordis
expandat ut ſp̃ituaalia dona capiat
et gr̃ia attrahat. et ad ſingulos uſa
uice deſideio extendit. ut quidqꝫ
obtinẽ potuit ul' deſiderãe hoc
eiſdẽ cõcedat et reſudat. ad
ſalutẽ ſibi cõmiſſor merito exau-
dit. que m̃ceſſores ſuos et aduo-
cator ita iuuat. ſicut eorũ adiuto-
rũ et p̃dõcũ flagitat. **O**ptant
enĩ ip̃i ſibi diſmiſſo m̃ſediam. et
cõgr̃tulant ſibi collaborantibus
cũ eorũ ſalutẽ. **M**erito talis aiã
aduoctos ſuos ap̃cios in p̃ce ha-
bet. que tã p̃ſtãe q̃ accipe cupit.
Merito b̃ta eſt aiã et deo gr̃ia q̃
ita ſup om̃s aquas ſemiat et ſemẽ
orõis iactat. ut nec t̃re timorẽ h̃
ſemẽ ſubtrahat. ſi p̃ eis quoqꝫ ex

caritate m̃cedat. **M**ultũ radix eiꝝ
ap̃it. que ad om̃s hos ſp̃s expã-
dit. et ad om̃s p̃t hoĩes dilatãt.
que ad aquas ſupiores ſp̃ũ aſcẽ-
dit. et om̃i hõĩm neceſſitates
m̃ſus cõphendit. **M**ultũ ap̃it.
cũ equalis ad om̃s ſp̃s intenao
pro om̃ibꝫ hõĩbꝫ dignã. et equalit̃
om̃ibus hõĩbus ſibi gr̃ia obtinẽ co-
nat. **C**ũ igit̃ radix aiẽ ita ap̃it.
et tã multiplicat expandit. ad a-
quas ſalus ſp̃s ſã. ad aq̃s ſcõr
ſp̃ũ. ad aquas p̃p̃ar. aque enĩ
p̃p̃i ſũt. merito multũ deo placet.
multũ aqua gr̃ie m̃fundit. multũ
aqua caritatis dilatat. **M**ons
ſublimis eſt. appetendo ſup̃na.
Mperã p̃t et thus habet. diſſe-
mũdanos et uicioſos affectus
m̃ctificat. et deuote p̃ om̃ibꝫ orat.
Unde ad hac merito x̃p̃s diũit.
ad hanc uenit. utpote pulchrã
in oculis eiꝝ et gr̃ia. atqꝫ aduẽtu
q̃ũus dignã. **U**nde emendatẽ
dicens. Tota pulchra eſt amica
mea. et macula nõ eſt in te. **M**u-
nus pulc̃ eſt mulier. ſiquidẽ
corpus forma venuſtat. ſi uultu
paleat. cũ uicõ tã corpus elegã-
ciã q̃ genarũ ruborẽ habuit.
tũ p̃ſtũs decora iudicat. **S**ic
aiã cũ p̃ dignã p̃nãz a p̃cibꝫ
mũdata eſt. et p̃cũ corpus deſ-
truxit. quaſi corpe pulchra eſt.

sed etiam per cotidianam confessionem a cotidianis peccatis se mudat. et per hunc mundum patitur: quasi rubore genarum suam decorat. ut tota pulchritudine meo dicat. **Et macula non est ea mortalis: nec persequatur quos venialis: quia se cotidie per penitentiam lauat et per devotionem non cessat mudare.** **Quae etiam tanto pleniore veritate libus mudat: quanto magna caritate erga peccatos afficit. et eis animo salutem obtinere conatur.** Tota item pulchra est: quae per opera bona et virtutes ornat: et per humilitatem et confessionem peccatorum quibus maculata etiam fuerat decorat. **Peccata enim sua iudicando et se per hunc humiliter ando non solum a peccatis mudat: sed et humilitatis ornatu accipit unde etiam decoratur.** **Et non est ea macula elationis videlicet.** Ab hac enim similitudo est. dum per desiderium ad maiora agenda sepe accendit: et quia reputat quodcumque egerit. dum salutis beneficia et labores pensans se digne respondere hinc non posse cognoscat. Tota igitur pulchra et sine macula est. dum etiam hanc malorum memoria decorat. et de bonis que gesserit nulla elatio maculat. **De corona bonorum et quam polluto et alia quaedam sunt peccata mortalia** **Capitulum xxv.**

U **in de libano sponsa mea: ueni de libano**

Ueni. Libanus mons est in quo crescit myrra et thus. **Dicitur autem libanus candidatio uel dealbatio.** **Vocat igitur Christus de libano spiritus sanctus: cum per peccatorum et carnalium mortificationem et orationis deuotionem mudatum et candidatum. Turbat ad remunerationem supernam.** **Quod autem non solum duplicata uoce sed etiam triplicata hortatur ut ueniat. inuestigat desiderium et amorem que hinc ad eum insinuat: ut in repetitio inuestigatis et finitatis sit attestatio: firmius enim tripliciter difficile rumpit.** **Ita multiplicata repetitio uocationis et insinuatione indicat: quia laborationem eius de peccatis misericordia gaudeat.** **Inuenit quorum spiritu desiderio hanc melius fieri exoptet.** **Iter enim ac iterum repetita uocatio: accelerationis spiritus atque gaudentis affectum exprimit.** **Ideo etiam eam totiens uocat: ut uocata uocatione magnitudinem felicitatis ad quam uocatur insinuet: ut etiam tua uocatio limitatis fructuone quam perpetua est per laborem indicet: quod fructus eterna beatitudo est.** **Et cum eam uocat: etiam de quibus remuneranda sit ei finitatem dicens. Coronabis de capite amana: de uice sanctorum et heremorum.** **Amara interpretatur in gurgitibus uel ebullentibus. et sunt amatores huius mundi:**

qui inquieti sūt p̄t et turbulenti.
Inquietudo labor et fatigatio
est inquerēdo mūdanas delec-
tationes et cū eas quis assequit̄
nō plenā in eis sūt facietate.
Nec nō h̄ta uerunt et habitū
non faciunt. **N**am cū q̄s cōp̄
in istis desiderio suo satisfacere cupit̄
implus illud accedit. **U**nde de
q̄ remedia p̄tor̄ cōtūmes p̄t.
quia unde p̄mūdo aliq̄s desi-
deū ad ep̄t curat. inde maiori
desiderio p̄mūdi postmodū egro-
tat. **Q**uia igit̄ nō habz facie-
tate nō p̄stat quietē. nec inē-
te que trena quiet̄ sp̄s d̄i ma-
net. qui nō nisi sup h̄ulē et
quietū reiesit. **N**on eī cupi
ab aīa. que in quietā fuit per
trena desideria. et nō illustrat̄
hoc lumine sp̄uali. qui replat̄
delectatione carnali. **U**bi em̄ a
carnalibz cordis uasa uacua nō
fuerūt. oleū sp̄s sc̄i sūt nāc
est. **D**esp em̄ sp̄s sc̄is uenit
i hoīem siue p̄manet. quādo
caro id ē carnalis ē. **C**ū igit̄
h̄us desideris inquietat̄ aīa. fit
p̄t eā turbulenta. id ē obs̄ia
et ofusa. et a uirtutis d̄gnit̄de
aliena. **C**onfidit em̄ trena
desideria. et cordis oculos obte-
nebat. ut nec homo ul̄ se ul̄
cecitatem suā ac m̄seia ag-

noscat. **U**rens uero bonoz i h̄is
delectationibz renuit d̄ solari. et idō
mētur i deo delectari et gr̄ia illu-
trari. **D**apnat em̄ b̄s iobz ma-
lediat diei carnalis delectationis.
et uide h̄ic iudicio suo i tenebris
sue nocte. dū pensat ad quā
cecitatem ducat et m̄seia. p̄cōsi-
deatā em̄ noctē quā sequi h̄ic
diē desiderat. ip̄m destruit et
i se p̄re facit sic ad diē gr̄ie ue-
nit. **S**ic uide noctē in diē. et post
tenebras noctis quas dampnat
mēto sperat lucē. et gr̄ie p̄cipit
illustrationē. **Q**uos igit̄ delecta-
tio trena supat amana id ē qui
eti et turbulenti sūt. et hoc cap̄
dyabolo est. qui p̄ her̄os p̄na-
pat. **C**uius suasionibz dū aīa de-
uota resistit nec has recipit de
hoc capite tūphat. **N**on solū
aut̄ de capite amana. sed eāde
uirtute sam̄ et h̄imon. h̄ic xp̄us
p̄mittit coronādā. **S**am̄ et her-
mon montes iudee sūt. in quibz
leones et p̄di h̄itant. **I**sti mōtes
significant fetores p̄ imūdiā. et
a deo atz bonoz cōsocio segre-
gatos p̄ culpā. **S**am̄ eī m̄p̄ta-
tur fetor. et h̄imon anathētizatō.
De h̄is uero qui sūt sam̄. alij
p̄ actū alij p̄ cogitationē polluūt.
alij alicui cōp̄tationē ul̄ fragilit̄
cōsociores. ul̄ in m̄io legit̄ic rem-

tentes: si iudicia culpa non evadit.
 Et actum quidem in iudicia satis pa-
 ter: nec de his in iudicia oportet.
 In cogitatione vero peccati in malis.
 ut peccandi voluntate: ut consentane-
 do delictum cogitationis: et mox
 hinc in delictum. Si enim delictum
 cogitationis de mortali se-
 cas: etiam si actu committit nolo
 malis peccatis. Si in tali delictum
 diu mora habeas postquam hanc
 ratio deprehendit et placeat: etiam
 malis est. Si vero ipsa delictum
 duraverit. ratione non sentiente ut
 illa non advertente: malis non dicit.
 Sic quippe longior mora malis est
 venialis est et brevior malis: dum
 non advertit et non ei resistit si co-
 sentit. Si autem corpe pollutio ali-
 qua et seminis fluxus vigilanti
 contingat: malis est nisi ex naturali
 quadam infirmitate contingit. Si autem
 contingat ex delictum malis: est
 etiam si voluntaria sit quam contingit.
 si scilicet culpa malis processit fa-
 miliaritatis cogitationis appetitus et
 huiusmodi de qua occasione innoxia
 delictum habuit per quam accidit. Ca-
 enim si fuerit voluntaria et per hanc mo-
 rosa delictum hinc: non excusat ipse
 peccatum: etiam si contingat de voluntate.
 Si quis autem post innoxia delictum.
 de ea contritus fuerit: si postea co-
 tingat ei pollutio. et iterum redit
 delectatio etiam malis est: quam

ipsa hora contingendi aliquid con-
 sentit delictum ut ei contingat.
 Si enim non consentit venialis est: quia
 non contingit male peccatum nisi volunta-
 rium sit. Aut ex infirmitate contingit
 et venialis est: aut nullum peccatum.
 si nulla ibi delictum fuerit. Potest et
 contingit ex infirmitate: et tamen aliquid
 ibi esse delictum quantum sit veniale. Si
 quoque dormienti contingat ex culpa
 aliquid quod malis sit: malis est. Sed
 si contra intuerit venialis est: quia
 exinde habeat occasionem: quia absoluta
 est per cognitionem. Sic est de furioso
 et ignorante. et de omittente. Non
 furiosus in furia constitutus occidit
 foemina vel aliquid factum male. quia
 tunc non habeat sensum discernendi que
 facit: tamen malis peccatum. si in ipsam
 furiam culpa sua incidit et volun-
 tate malis peccandi fuit: et ita ex
 precedenti culpa sit reus. sicut dor-
 mienti ex causa precedentibus pollu-
 tio est malis. Sic est de ignorante.
 quia ipse in hora sciendi quod debet
 ignorare nolit: tamen reus est. quia ipse
 scire contempsit. cum scire potuit. Et de
 omittente quoniam quod debet omittit: quia
 potuisset se ad faciendum sollicitum
 exhibuisse: et sic tunc sciendi non
 omittit. Sane igitur sunt fetentes
 ipsi. quos polluit dyaboli sive
 torpe sive in cogitatione: qui rege
 legit peccato et ventre. Non
 vero qui in peccato anathematizatio

significat illos qui sunt anathema
tzati id est propter iniquitatem a deo sepa-
ti: et aliqui propter manifesta peccata
ab ecclesie societate per excommunicationis
sententiam exclusi. Et de primis dicimus
qui per mortalia peccata a deo disunguntur.
Omne mortale committitur agendo con-
tra precepta vel contra consuetudines. Quod quod
enim conscientia dicitur mortale etiam si est
veniale: qui hoc contra tale consuetudinem
facit mortale peccat: dicitur apostolo.
Omne quod non fit ex fide id est contra
consuetudinem peccatum est. Et quod quod fit contra
consuetudinem edificat gehennam. Cetera
que sunt mortalia: sunt contra precepta.
Sunt autem quedam peccata que sepe sunt mortalia:
sicut sunt odium idolatria benefici-
um maleficia fornicatio et iniquitas.
Ira vero impotentia invidia auaritia gula
superbia manus gloria detractio et similia
talibus non sunt sepe mortalia: nisi vide-
lis in his aliquis peccet per gratiam con-
tempnit: vel faciat contra preceptum. id est
contra dei aut proximi dilectionem. Ira enim
non est mortale: quando aliquis mouetur
contra proximum contra uoluntatem et
consensum nocendi ei in persona aut in
facultate aut in fama: quia tantum
primos motus iracundie tangit.
et ideo solus id est spiritus super iracundi-
am eius non occidit. Dile est de
sibi aliis motibus: contra uoluntatem
et consensum faciendi contra dilectionem
dei et proximi. Per impotentiam mortale
peccat: quando sic peccatum excedit: ut

uirtus pacie penitus relinquatur.
Per inuidiam: cum itaque aliquis superat:
ut omnino consensuat et nullatenus
se ideo quod solet. Per auaritiam: cum
ita est tenacia ut tanta necessitate
periculis non subueniat: et danda reti-
neat. Per gulam: cum per suauitatem
vel frequenter in crapula et in ebrietate
aliquis labitur: et firmitatem suam in hoc
captus non sibi cauet nec se mo-
deat: vel cum ardore concupiscentie ab
potus sicut esau superat. Et in
his quibus motus. Per inuidiam laute: in
tuis ardent studiose. Per superbia
vel tamen gloriam: cum aliis se preferat:
et humanum fauorem dilectionem dei perdit.
Detrahendo quoque vel publicando
peccatum altius per inuidiam: tunc mortale
peccat: quando tunc dicitur per que per se
cum fame intendit nocere: sicut cum
bonis statum aliquid inuit: aliquis de-
pudat. Veniale quoque peccatum
fit mortale: ut dicit Augustinus. Nullum
peccatum a deo est veniale: quod dupliciter
non fiat mortale. Si videlicet ita pla-
ceat: quod illud homo committit: etiam si
mortale esse sciat. Vel veniale fit mor-
tale per occasionem: quia per multitudi-
nem venialium venit ad mortale committendum.
Quia igitur peccatum mortale
tunc vel fit contra consuetudinem: vel per
contemptum: vel contra aliquid quod precep-
tum est vel prohibetur. Donec igitur
primus motus in tantum procedat: ut con-
tra aliquid horum fiat: mortale non
peccat. Sed cum eis ita aliquis

consentit ut i uno eoz offedat
 tuc pmiu mōdū pīat. Quotūz
 aut modo p dīcto peccet pīst. a
 mathematizati sūt. 7 ad eos p mōr
 le sepāt. Qui uēo nouati fuerit
 exōiati et ex cōiatiōne maiōi.
 in orōne t mēsa in salutarē sūt
 vitandi. Non em pī aliq̄s orāe
 Tealia nec palā nec occulte t libis
 pītibz. pī tū ex ecclīa pītibz
 eis siue audietibz. p t libz quoq̄
 pī orāe occulte. nō manifeste id
 aliquo audiente. In hīs quoq̄
 tantū pī eis cōiati q̄ pīmet ad
 absolutiōne eoz et salute. 7 si
 aliqd debet alicui pī ab eis re
 peti. et pīnt cōueniri nō cōuenie.
 Sūt itaq̄ pīst amana id ē t q̄eti
 pīrenoz amozē. ul sūnt id est
 fetentes pī mīdā uicū. siue her
 mon id ē anathētizati pī pīam sū
 pī exōiatiōis sentētiā. Caput
 aut siue uen uīter eoz ē dyabo
 lus. qui ad hec tēptando eos in
 ducit. 7 pī her t eis pīncipatū gēt.
 Cuius suasiōm dū deuotus q̄sq̄
 resistit ne pīas īpluet. de hīca
 pīte quia tūphat coronat. Leo
 nes quoq̄ et pīdī sūt demones.
 quia nūc apta iniquitate se uē
 tes quosdā decipiūt. nūc blan
 dis cōsilīs et uāis fraudibus
 rōs seducūt. sicut et leones
 feroces et pīdī uāio colore ī pīst
 sūt. Hoz leonū seu pīdōz hītaō

iniqui sūt: quoz pīstos mores
 et pīam dū boni nō imitant sed
 fugiūt 7 mīdū t hēs exēplo r dōc
 na ad bonū dīcūt. de hīs mōti
 bus et cubilibz leonū atz pīdōz cōe
 onant. atz et nīs pīnīs donant.

**De beata uirgine Capitulū
 uicesimū tertū.**

Tota pulchra es amica
 mea: et macula nō est
 in te. **H**īca uirgo tota
 fuit pulchra: quia t utēo sūficata.
 Ab utēo quoz egressa: nec mōle
 unq̄m cōmīst nec ueīale. Et an
 cōceptiōne quidē filii dei pīst p
 gīa apīas custodita est. pī hāt
 uēo ita cōfirmata et uīute altissimi
 obīteata et roborata. ut pīam omīo
 cōmittē nō potuit. Ex quo tēpla
 dei sū ita pīulegiata est: ut nī
 nullatenq̄ aliqua macula detur
 pari potuit. Tota itē pulchra fuit.
 q̄a plena gīa: nec ullū ul mīmū
 ueīale t ea fuit: quo nīmq̄ t ea lo
 cū gīa habē potuit. Cū ei aliq̄s
 ueīale cōmittit: pī tūc nō meret.
 nec gīa t eo auget. Tota igit fuit
 pulchra: quā tota possedit gīa:
 q̄ nīllin locū habuit pīam t ea. Ha
 buit quoz uīutes sine pībacōe. ul
 uīoz passiōibz: 7 has possedit
 amozē eaz delātā 7 gīa adiuta.
 Adō pīa uīutes erūt pīst. 7 t con
 tīnuū usū tīstīfise: ut aliud mīhil
 q̄ bonū sapet. uellet ul fetēt. Tal
 fuit t uīutibz. Tanta quoq̄ fuit
 eius caritas: ut nō solū ad eīg.

gentē extendēt videlicet iudeos:
sed ad ignotos et notos. ad omnes
denique homines. Ad hos omnes caritas
eius dilatata fuit: pro his sollicita
extitit: pro his indefinenter oravit:
pro his orando exaudita fuit: di-
cente ad eam angelo gabriele. Inve-
nisti gratiam apud dominum: quam salu-
quebas. Omnium salutem desideravit.
quesiuit et obtinuit: vixit salus
omnium per ipsam facta est: unde et salus
mundi dicta est. Tota igitur fuit pulchra.
quia in utroque mundata et deum in sanctitate
et iudicia confirmata: fontem patris
primo in ea scripto ut non putaretur
et tandem extincto. ut patris dei
ceps non potuit. Angelicam denique
terram adeptam est puritatem: et in vir-
tutibus et sanctitate actuum personae dei
similitudinem: iuxta primum prudentis mis-
ericordiam modestam. mentem et corpore sanctam.
Nec igitur praedicitur pulchra: quae
et divina et angelicam similitudinem in
terris est adeptam. Et quia humilitatis
locus gratiae dei est: adeo ut tantam
aliquis gratiae capax sit. quantum humilis
fuit: sicut virtutem habet perfectam et totam
possedit: ita totam eam gratiam implevit.
totamque decoravit. Hec est igitur eius
interior pulchritudo mentis: exteriorque
fuit decor castitatis candorem virgi-
nitatis. Tota quoque lucida fuit
ope. nil tenebrosi habens vel
sinistrum. sed totam lucidam et perfectam.

ut aliorum aspectibus placet et exemplo
lucet: induta vestitu decorato vir-
tutum. et circumdata varietate meritorum.
Talem celestis rex concupivit: tam
decorose sic vestire sol iustitiae se in-
fidit: et in ea se carne vestivit.
Nec mirum si lucida fuit: quam splen-
dor gloria implevit: si pulchra quam splen-
dore lucis in se suscepit. Non quod
dubitandum amovis ignem et intere-
candorem etiam extius in ea luce: ut
que puritatem angelicam habuit: vir-
tutem etiam angelicam habuit. Totum
merito de pulchra: quia pulchra fuit
facie: pulchra mente et corpore. Et
etiam ipsis principibus tenebrarum tri-
bilis fuit: ut ad eam accedere eamque
temptare non presumpserint. Detre-
bat enim eos flamma caritatis: in-
condebat orationes et fuerat devo-
tionis: stupebant immunes a peccatis.
Nemo enim tam sanctus qui non habuit
defectum et maculam: propter ipsam. Luna
enim non splendet. et stelle non sunt
munde in eius operatione: id est in qui
lucet in virtute sanctitate ut luna vel stel-
le. in nocte huius virtute. Obtere-
bunt enim stelle id est sanctae. caligine
humane culpe: Sed beata virgo
tota pulchra fuit: quam totam sol
iustitiae illustravit et perfudit: ut
nec maculam nec tenebras culpe
habuit. Super haec etiam merito

decorata fuit. **Spūs** em̄ aiām
 p̄t̄siuit gladius: nō martialis
 sed dolois. **Quo** martio ḡuus
 passa fuit qm̄ fero. **Quo** em̄ ignabi
~~tolerabit~~ amauit: tanto behe
 mēaus doluit. **Unde** sicut nō fuit
 amor sicut auer eiq: ita nec do
 loe filis doloer eiq. **In** martibus
 magnitudo amoris doloer leuiuit
 passiois: sed b̄a uigo q̄nto pl̄a a
 mauit t̄nto plus doluit: tantoq̄
 p̄t̄us martiū ḡuus fuit. **Unde** q̄a
 dilerit pl̄a s̄ib: et iuxta magtu
 dme amoris eāt vis dolois: grauius
 passa fuit mēte. q̄ marties carne.
Pulchra igit̄ fuit b̄a uigo uigini
 tatis decore: pulch̄ qua s̄t̄e uirg
 cōfessionis laude: pulch̄ martij
 palma: et sine oī macula. **Qua**
 igit̄ t̄a pulch̄ tamq̄ multiplicat pul
 chra: merito uocat̄ de libano. id
 est de candidatide. **Que** etiam
 coronāda d̄e de capite amana.
 de uirge sancte et h̄mon: de p̄nci
 pe uidelicet m̄di huius. p̄ncip̄a
 te m̄di amatoibz. et p̄ m̄diac
 fetore sue alia p̄c̄m ad eo separtis.
Hic m̄di p̄ncip̄e et caput iugoz
 b̄a uigo sup̄auit. uires eiq cōt̄uit
 et calauit: dū p̄f̄am m̄diaciam
 suauit i corpe et h̄uilitate in corde:
 ut nullū rependi locū ul̄ in eius
 peccōe hab̄e potuit ul̄ i mēte. **Mu**
 lier ista fortis. cuius p̄c̄m paul̄ de
 uleimis fimbz est. illū pariet̄ qui

forte armata debellat. atrū
 suū custodiente: id ē mundū
 pacate possidētē. **Que** beata
 dū hūc ab eoz cordibz repellit.
 quos ul̄ seruido deret̄at ul̄ occid
 te et uaria fraude tectus decepat̄.
 et illos meitis et m̄t̄essione sua
 libeat: decubilibz leonū atz mon
 tibz p̄dor coronari p̄hibetur.

**De spūali uisu et quō deo
 placeat cura t̄a p̄p̄ie salutis
 qm̄ alieng. Capitulu eron**

Ulnēasti cor meū sorore me
 a sponsa: **Ulnēasti cor
 meū in uno oclor tuoz:**
 et in uno crine colli tu. **Duo** sūt
 uisus siue oculi: unq̄ quo cōt̄empla
 mur sup̄na: aliq̄ quo t̄r̄isitoria atz
 t̄rena. **Illū** quo sup̄na uident̄ sal
 uatōe ap̄re uenit: sicut ip̄e dicit̄.
In m̄dū hūc ueni ego. ut q̄ non
 uident̄ uideant: et qui uident̄ cōt̄i
 fiant. **P** hoc illūando ad nos ue
 nit. **Ulnēz** aptūā et moerē s̄isti
 nuū: ut lūmē hoc a nob̄ ap̄ret:
 et ad agnitionē salutis trānsfiet̄.
Unde q̄ntū oculū hūc cōt̄emplatiōez
 salutis m̄e r̄ desiderū amet: **h̄is**
uibus exprimit dicens. Ulnēasti cor
meū r̄. **Ac** si dicat: **Qua** q̄ soror
 mea dia meruisti ex quo carnē su
 mēdo me t̄ fr̄em feci: et quā sp̄s
 sam elegi. cū te meli in amore r̄
 uolūtatis unione cōiūxi. in eo q̄
 et̄na potius q̄ t̄rena cordis oculis

videt et queis. tñ me letificas et
grā sis: ut amor tuus cor meum
vulneret et immetate sua pene
tret. Fortis q̄ mors ad te dilectio
mea eā: unde p̄ te mori volui. et
dila sustipe vulnera corp̄is: ut a te
reciperem suavia amoris. Illa igit̄
cogitans. et illoꝝ aptiā oculū cor
dis defigens: apertis hūc ad amorē.
p̄t̄ et cōgnitionē. Amor em̄ noticiā
aperit: ut dū saluatore tuū amas.
eā salutē quā tanta caritate et su
ip̄ius p̄cio cōpauit: imensa et merito
appetendā intelligas. Amans itaq̄
me q̄a p̄te hec p̄tulit: amāe quoz
scapis gaudū qd̄ t̄ amauit ac p̄p̄
auit: et sic p̄uisibilia hūanitat̄
mee ac laborū p̄uens ad veddū
et cōphendū tuusibilia et̄noz.
De me ad videndū me trāfers
cōtēplacōne: de me nō habēte spe
cie ul̄ decore ad meā in sup̄nis glaz
et maiestate. **Ubi t̄lis sū:** ut etiam
angeli delēabiles sim̄ ad spectan
dū. **Spiūalis igit̄ visus tuus et tua**
salus: est cōtēplatio mei amoris mee
q̄ fructiois. **Ego em̄ saluator tuus**
et salus tua sū. et qui sui p̄ciū.
tūi eō p̄mū: et gemina mei visio.
et̄na eīe b̄tudo. **Hūc spūalē usū**
et salutis tue desidēū vehemēt
mte diligo: hoc vno ocūlo id est
cōtēplatione vniū et sigulāi salu
tis tue et mei amoris atz fructiois
cor meū vulneras. **Et in vno cruce**
collitū. Collū caput et mēbra cō
iūgit. Collū itaq̄ michi es: dū

aiās cōūtere et̄m aduūgē studes.
Vnus cruce collitū est: vniū co
gitatio et p̄cipua intentio qua cū
hoc laboras. **In hac gemina solli**
tudine et aīa cū p̄pe salutis q̄m
aliene amorē meū specialit̄ t̄ vendi
cas: et ad intima cordis mei pene
tras. **Placet quoz in sim̄ intēdit̄**
oculus. et sigulāi me tangit: quo
nichil cōt̄ me nichil p̄ter me quōis.
P̄ hūc em̄ toto lucida es corpe. id
est bono et sincerō ope: ut merito
laudeis. et amorē tuo cor meum
vulnerāe p̄dicis. **De laude**
gemine cōpassiois et dulci
doctrina Capitulum xxviii.

Quā pulchre sūt māmē
tue. **formē mea sponsa.**
Pulchiora sūt ubēa tua
vino: et odor unguētōꝝ tuoz sūt
oīa aromata. **Due māmē duplex**
est opassio: corp̄alis et spūalis.
Has aīa habet. q̄ndo corp̄is neces
sitate ul̄ aliqua adūstitate laborā
tibz cōpatit̄: sive in aliquo p̄ciū ul̄
tēptacōne positas cōsolacōne et
orōne t̄pendit. **Hec ubēa habet:**
q̄ndo nouit gaudē cū gaudētibz
et flē cū flētibz: infimū cū in
fimis. vñ cū scandalizatis. **Pulē**
sūt māmē illuz aīe. que oībz ex
affat cōpatit̄: et nullus doloris
sine cordis dolore p̄terit. **Vñ**
aūt post vniū ocūlū quo spūalit̄
videt et̄m spūalit̄ cū p̄ximos

mouet. nā quia diligit etiā pxi-
 mos ex caritate cōplectit. quia
 bonitati appropinquat. pietatis iusticiā
 accipit. ut sic ad alios moueat ex
 caritate. sicut deū dicit unā. Itē
 sicut unū habet respectū ad salu-
 tē suā et ad dñi. ita ad pxiōs unū
 habet motū pietatis videlicet amo-
 ris. nō cōmotiois ul' rancoris. **Dei-**
to hec ubiā habēs aiā pulch' est
 et aspectibz xpi placet. habēs car-
 itatē que pāta sua operat. et miseri-
 cordiā suā aliens pāis impendēs ut
 misericordiam ipā cōsequat. De quo
 iob legit. **V**isitans spēm tuā nō
 perambis. **S**pēs mī est spēs nōst'.
 in quo spūcting quod nos sumus.
Quē ai ita p passionē visitans
 nō pātam. id ē a pāto imūnes su-
 mus. quia p hāc pietatē a pāto mū-
 dam. **P**lene etiā a pāto aiā mū-
 da fit. que nō solū a pxiō p ran-
 core aliqūe. ul' temerariū iudiciū
 atq' suspitionē pāto nō atq'it.
 sed insup cōpacendo de comisso
 indulgenciā papit. **Dei** ergo
 cōmendat. que p pietatē a pāto
 mūdat et mētis sū ornat. **S**uis
 ubiā pulch'ora vno dicit. **I**n tri-
 no iogorē iusticie possumus accipē.
 qui ai dō placet. et aiām ornat.
 magis mī hāc misericordie viscera comē-
 dat et decorant. **D**icut em oleū ce-
 teis liquidibz supnat et splendore
 suū pfert. ita misericordia iudiciū sup-

exaltat. ei q' pfert et potior est.
 ita ut nō aliqd' ius exere iudiciū
 debeat donec ista pleniū sūt pple-
 ueit. nec opai nisi in huius residuis
 meito possit. **I**n tñ misericordia pēmet
 et dignior est. ut officia sui distio
 nisi misericordia moderante absq' culpa
 exere nō possit. **Dei** itē pulch'
 pdicant. et in sponsa ubiā cōmen-
 dant. q' p her ad dei similitudinē.
 cui spū est miseri et pcc. tantū
 pfert. q'ntū iā cōpat et subueniē
 pte nouit. **O**dor unguētōr tuor.
sup oīa aromata. **H**uius suauita-
 tis et unctiois spūalis fraglā-
 tia. qua tā benignē ad omīs affi-
 cit. cōdolet gemit. orat. et subue-
 nie cupit. in nāibus supm sponsi
 suauis omī virtutū opibz redolet
 et placē agnoscat. **C**autas ei mac
 omī virtutū est. **U**nde nō imēto
 vitus her que de illius radice pce-
 dit. iudicio pcellē. et boni odoris
 famā mētur antefere. **T**alis est
 sponsa i corde. qualis etiā sit i ore
 subdit. **F**auus distillans labia tua
sponsa mel et lac sub lingua tua.
O odor vestimētōr tuor. sicut odor
 thuris. **F**auus distillans labia de-
 uote aiē sūt. quia spūalis dulce-
 dnus liquore fluūt. et aliis ad edi-
 ficatōnē liquore hūc fūdūt. **H**ūc
 fauū aiā de diuisis septie floibz
 congeit. **H**os pquir hys mēdet.
 de hys suauitate spūalis dulcedi-
 nis extrahit et eliat. **S**cienciā

inflantē segregat et contempnit.
cūcitate dīficantē potius p̄quirat.
suauē olentes sententiās. nō pom-
posam eloquētiā elegit. **S**cōr q̄
exēpla et dīcā spūalia tuestigat.
et mētē p̄lustrat: qui utiq̄ floēs
erant: et sicut palma floēbant.
Hoc sicut scā eāt uita: ita que
p̄fēbant ut docebāt dulcē eant
et suauia. **A**d huiusmōi floēs p̄-
uolat ab hīs spūale mel colligit.
sed p̄cipue de floē illo singulari.
floē qui p̄cessit de ligno yesse.
floē cūp̄ et nō oeti. **H**uius odor
flois est: sicut odor agri pleni q̄
benedunt dīs. **P**lenus est h̄ ager
in quo h̄tat plenitudo dīnitatis:
in quo sūt omīs thesauri sapīe
et scīe absconditi: in quo florēt
et fructificāt iusti. tā t̄ bona uita
q̄ t̄ scā scīa. **H**ic est ager flori-
dus. ymo plenus floibus: in quo
tot sūt floēs. quot iusti t̄ bono
fructificantes: et ex̄ quē nō ē
floē sed arescē. **A**d hūc agrū
floēdū et plenū quasi apīs p̄u-
dens sponsa puolat. in huius flo-
ris odore currit ad hūc desīdeio
p̄git: hūc amōe et fide inhēt.
De hoc p̄as ip̄ortūitate surgit
mel gr̄ie: de huius gr̄ia accipit
plenitudinē. **P** huius sp̄m caritas
t̄ corde eius diffundit: et pietatis
ubēa accipit: atq̄ in labiis eius
hec gr̄ia diffundit: ut sup̄ne

dulcedinis sapore s̄aret et alijs
p̄met. **M**el quocūq̄ et lac habz
sub lingua. id ē refectionē robustor.
et consolacōnē puulor: solidū cibū
p̄fōr. et lac tenē doctrine īsmor.
Degustauit em dulcedinē futūe
uite: ubi reficiūt aīe dīnitatis ip̄i
fructione et hūanitatis eius lacte.
Illius p̄libationē degustauit b̄tū-
dinis: quia mellis buturi et fluminis
reficit riuulus. **D**e quibz ī iob
legit q̄ eos p̄portū et fictos non
uidebit. id ē nō intelliget ul̄ gusta-
bit. **H**ec gēma dulcedo q̄ flūis
ip̄etis ciuitatē dei sup̄nā letificat:
sed eius riuulus bonos adhuc p̄gnos
et exiles uisitat: et lenit infidit
et recreat. **E**x hac abundantia habz
cū ubi quibz p̄ceptū suauitatis
p̄fēat: quo tanto pl̄ sapit et e-
dificat: quāto eīdātū est hereditariē
in experientia et dīcōe ex s̄mā. **Ex odor**
uestimētōr tuor: sicut odor thuris.
Uestimēta aīe sūt. opa q̄ t̄ caritate
fuit: quibz uestitū et nō nudū an-
dīm inueniūt electi. **E**ue uesti-
mēta sūt sicut odor thuris: q̄ ase
bonū odore dese mittit b̄s op̄atō:
sicut deuota orō. **S**i em̄ ap̄ occu-
pacōnē utilē aliquis orōnē int̄mit-
tat ip̄a occupatio tūce orōis re-
putabit: ut uix aplm̄ sūt t̄missiōe
oret qui semp̄ bene opatur.
De gēma conclusione anime
et occulto m̄rio **Capitulu xxv**

Ortus conclusus foror me
 a sponsa: ortus conclusus
 fons signatus. **S**imiles
 tue paradisi malor pueror: cum
 pomor fructibz. **O**rtus est aia: i
 qua excolat ututu plantata. et
 spualu studior gymna. **H**ic ortu
 tuc foditur: du i eo uicia radiam
 extirpan: et mores dntur. **C**u
 ead tuc alius fodit: cu natuas
 uicior et origines ho agnosce mti.
Nuqua em opator tepidus i nate
 uicior ignary: potit bn mortificae
 uicia. **E**t igit fodienda dnice pas
 sions memoia: et clau illi: quibz
 ipm foderi manz et pedes dm.
Du hor memoia habemz hns
 cosideatis uehemet dolemz. et
 huc dolori condolemz. z p mde de
 pas mis dolemz quibz tatis bene
 ficis mgtos nos recolimz: talis
 utiq dolor uicia expellit et repmit:
 ut nob puale ul nocē nō possint.
Cue dolore du amor dei comit:
 ex hac gemina cocussione copruccio
 gnas: que du cor emollit: ead u
 tutes pfice fat. **H**ic ortus conclusus
 est seris silenij. **S**ilenciu em ex
 colit aia ipstū et iusticia: qua
 cultus iusticie silenciu. **I**n quo se
 cohly nō solū a noxijs. sed ead
 ab otiosis et supfluis: quia per
 mima puenit ad maiora: z pot
 osa mens decapit: z ex se ducit.
Dicit diat gregorius. quot sup
 uacuis ubis meō a silenij sui

consilia dissipat: quasi tot riuus
 ex se ducit. **U**t igit i se rema
 neat: se uideat cognoscat et cor
 rigat: ab otiosis et supfluis ubis
 se repmit et tēpat. **A**uditū quoz
 et uisū cōcludit: ne introitus tra
 hant qd' mētē inquietet z maculet.
Et hns fenestris seras ponit: q
 p has mores ingredi solet. **C**auet
 em ne a curiositate uidendi sine
 audiendi super: qā p hor delā
 tionē a utute spūs enervat: et
 tanto seruus pā efficit: qūto a
 pāto supat. **N**on em sēp molet
 ul repente. sed ead paulatim p
 has fenestras mores irruit: et p
 pua i mētē negligētē irrupit: qā
 sentina neglecta ut nauē sicut
 flucto irruens submigit: hecei
 usu puduerē i mētē cōgerūt quo
 fedat et obscurat: et paulatim
 ab hns obfustat: ut a vigore
 suo deficiat. et tandē qd' negli
 gent' tolēant libenē tolēt. **I**ta qui
 pua negligit: paulatim decedit.
Cura quoq rex extior. cor uit. et
 gymna ututu ne pdeant suffocet:
 et cogitacōnū tēnar multatudo
 si ortū hūc irrupat bestialit' con
 cidat. **N**ec ergo deuota aia ex
 cludit: et cont' huiusmodi ortū suū
 concludit. **C** Quia uero hortus
 sedo diat conclusus: alia quoq eiq
 conclusionē considerāre debemus.
Non em solū ab extioibus pualis
 hūc nunt et claudit: s' i mō m se

bona sua zelat. et hoibz occultat.
sciens qd al bona opa inotescunt et
laudant. mente resoluunt et emerunt.

Difficile est enim aliquem laudari et
venerari: et non aliquatenus laude
sua delatari vel eam in se gloriari. Dif-
ficile est aliquem se suum utilem repu-
tare. dum honor testimonio prodicitur bo-
no: primo solet contingere. ut deceptus
laude magis credat fame quam de se.

Quia propterea cogitatione privatus in deum ad
hanc superbiam perducitur: ut habere
se credat quod non habet. Ita homo se
ducitur dum beneficitur: et via gressuum
eius dissipatur. ut in antea ad perfectum
non tendat: sed consummasse se credat.

Occultat ergo bona sua anima de-
vota. et claudit aures contra laudes
ut has non audiat: sicut da ad has
sicut asinus obturavit aures suas.
ne voces manuum exaudiat. In-
cantat enim anima laudibus ut mala
sua non videat: et de iustitia fal-
lant se extollit. Ita se foris clau-
dit et munit: intus vero gratie se
aperit et cor ad hanc aperit: sicut
Iob legitur. Radix mea aperta est
super aquas: id est intentio cordis
patet per desiderium ad gratiam sancti
spiritus capiendam. Quia tanto citius
et plenius attrahit: quanto ad nichil
aliud patet. Tanto enim libentius
ad deum amor eius dirigit: quanto
delatione vel impedimento laudis
minus impeditur. Unam petit et hanc
requirit: ut in domo domini

non manufacta sed eterna inhabitet.
et deum voluntate videat: per cuius
impletionem ad illam perveniat: et templum
illud visitet. in quo illius gloriam omnibus
aures dicunt. Illud templum meditatione
et desiderio visitat: illius felicitatem
et gaudium contempletur: cuius con-
templatione facile laudis gaudium
respuat: atque a cordis aditu excludit.
Habet autem ortum sic conclusum et fon-
tem signatum: intelligendum videlicet
spirituale. spiritus sancti signacula ipsam:
et sacre scripture doctrinam. et per
exemplis munita. **Q**ui enim elisaba
sapit et sentit. nec a malo spiritu cor-
ruptus est. nec in aliquo a sano dor-
tina discordat: nec exemplis sanctorum
deprehendit contrarium: vel novitate
notoria seu suspitione turbatum. **H**oc
fonte irrigatur ortus huius plantarum:
quia hac scientia informantur virtutes et
bona studia: et proficiunt ad discepte
fuit. **H**uius fontis sobrio potus homo
in anima vivificatur: et pace cordis con-
sequitur. **S**ape enim secundum spiritum: vita
est et pax. **C**uius emissiones sunt
radix malorum pumtorum: cum pomorum
fructibus. **M**alaxiatica rubra de-
signat martium quod fit in pace carnis:
quo scilicet mortificantur vitia et
peccata sanguinea et quasi viniculus
rubra. **M**artium est cum mortifica-
tione membra nostra quasi super terram: for-
mationem. mundiciam. concupiscentiam
malam. avaritiam et mala cetera.

Continet autem vitus mala pueri
 gna mat tilla et alba. Sic quoque
 habet aia in se mala martiri opa.
 q̄ hanc munda scit et candida. Opa
 em̄ sūt martiri q̄ p̄ passionē p̄ri
 m̄ se alijs affligit q̄ ledenti se
 ignoscat. q̄ inimicū diligit. q̄ carnē
 abstinentia uigilijs ul' alijs laboibz
 castigat. q̄ cont̄ tēptatōes uarias
 laborat. q̄ uolūtati p̄p̄e renūtiat.
 q̄ carnis uoluptatibz reluctat. In
 huiusmōi afflictōe et labōe calicē
 passionis bibit. et cotidie crucē suā
 tollit. Hec sūt ḡtia maliqua que
 utiq̄ candore hūt. q̄a aiam nō
 solū mētis ornāt. sed a pena debi
 ta p̄ccatis de quibz penitens ē mūdāt.
 Quia em̄ laboriosa sūt et pena
 lia: ideo penā potius delē dicit.
 q̄ alia opa nō penalia. Alio quoque
 mō aiam ornāt. q̄a p̄ hoc magis
 credit̄ caritas incendi: et sic mētū
 auget. Pomor fructus quos sil
 pfert hic ortus. sūt alia opa fructi
 fea atq̄ cōne uite mētōia: et bōi
 crepti atz optimōis odore fraglā
 cia. Emittit em̄ cyprū cū uardo
et cori. Cyprī semē sicut semē
 cocumda albi esse dicit. sicut de
 māna legit. Unde mētō cū
 dorē que et māna celestis ḡtie
 reficiōe designat. Nardus autē
 de quo dicitur corpus unctū ē uncti
 onē dilaōnis dei i corde signat. q̄
 sic ungm̄ ut tribulacōnū igne nō

superem. Cū ḡtia nos replet et re
 fiat. foetes cont̄ ad lisa sūt. Quoq̄
qui audenti abus languēcū mē
bris refrigēiū confert. hanc cōta
titū uirtutē designat: que ab epu.
carnaliū uoluptatū mētē tēpat.
et ad desidēda supra gaudia
inflāmat. Emissiones quoque eijs sūt:
fistula et cynamomū. cū uinis
ligno libam. Myrra et aloē: at
 oibz p̄mis unguentis. Fistula que
et cassia dicit. robusti coctis ē
et purpurei coloris: que ad curādas
uiscerū molestias ualē narrat. Q̄
ecē pro sui breuitate hūilitatē sūt.
 Hūiles em̄ quasi purpureo colore
 uestiti: dicitē memores passionis
 sentit̄ ad paciendū pro dñō sūt
 pati. Hec uirtus marie m̄ nos p̄cā
 motus et lasciuā quasi uiscerū
 dolores consueuit rep̄mē. cū re
 cogitantes q̄ pro nob̄ dñs sit pass̄:
 et m̄ q̄ merem̄ nos pati cognos
 cim̄. Cynamomū eiusdē uirtutis
figūā tenet. Unde p̄ hoc q̄ fistule
cynamomū iūrit. p̄t̄ intelligi:
q̄ p̄fectū hūilitatis iter atz it̄m
debeam̄ insq̄tē: et uias huius
uirtutis atq̄ modos hūilitadi nos
tuēstigne: quia p̄ hanc maxime
ḡtia obtinet̄ atq̄ ad p̄ficiōnem
p̄tingit. Hec autē arbor coloris
 est subingra ul' cyneret: hoc de
 signās q̄ hūiles. se p̄ccōes pul
 uerē et cynerē cognosant. et

egere ut in fauilla et cinere
pūam agant. Fistula inquit et
cynamomū: cū unis lignis
libam. Sicut fistula et cynamo-
mū hūiles iustorū cogitacōes: ita
ligna libam sublimes eorū demō-
strant opacōes. Nec iusto bonorū
crescūt: dū et magna agūt: et
apud se semp hūiles et pūi sūt.
Myra et aloē cōtinētiā carnis
expūiūt: quia horū natū aroma-
tū est: ut uncta ex eis corpora de-
fūctōe mīne putrescūt. Pma uero
unguenta illa sūt: de quibz paulo
dicit. Similanti carist carismata
meliora. Pulchre etiā myra et
aloe cū oībz pīms unguētis unguūt:
quia dū carnē a lascīua restringi-
mus: osequēs est ut maiora spī-
ritū percipiam. Hanc paradisi
arbor uirtutes salū et spūaliū
gratia studiose pferat et emittit
de radice cordis: ortus deuote
aīe bñ conclusus. Nec paradisi
sus in qua aīa uisatur: cuius de-
licis et amēntate delat. Hāc
paradisi possidet tēra: de hac ad
celestē migratiua. Pm pntes
tēstre paradisi habuerūt. post
hanc si mandati fuisset celestē
habituri: sed spmas et tūbulos
p inobediētiā meruerūt p abo-
lignorū paradisi. Nec euulsis spmis

uiciorū: recipit frās spūs et pōdi-
sū dicitur. Hec paradisi iusticia.
pax gaudiū in spū scō: uirtutū de-
lectatio. gustus et experientia dīne
bonitatis: spes uite etne et pū-
batio futūe bñtūdis. Hanc pa-
disi emittit ortus aīe deuote: et
de hoc orto emittit ad cetū con-
clusū ciuitatis iherusalem sup-
ne: cuius o foetate sūt sere por-
tū et oīs miseria exclusa. oīs q
felicitas et bñtūdo sepūna clusa.

**De fonte aīe et aquis grāe q
uius grāe que fluūt a xpō
Capitulū xxx.**

Fons ortus puteus
aquarū uiuentū: q
fluūt i petu de libano.
Fons et aīa deuota que manat et
fluit ac semp noua ortur: q scē
in deo renouat. Nō dicitur enī bñ
ul' opat: ul' desiderio ad antiora fat.
Fons iste nō cessat ebullire et ad di-
amorem erigere: ad spū pscm exarsere.
et ad pīmū dilatiōe dilatari. Nō
enī p tepore ueterinat. sed semp
feruet et ardet: et de plenitudine
qua abundat in se oīs et i finiores
tristat et rigat. Ita sūt ortus et con-
clusi. dū se custodiūt a pccis: et
excolūt et erant in uirtutibus ac bonis
opibz. Ad hos quasi i uicino pōtos
et cognatione spūali uictos deuat:
hos infundit. hos corrigit: hos in-
pugnat hos o solat. In plerūq

pusillanimitate trepidat. **D**ignificat
 p[er]m[ission]e[m] m[er]ito p[er]cipit. d[omi]ni f[ide]i
 seu c[on]solac[i]o[n]is auxilio m[er]ito subleuat[ur].
Tales aut[em] deuoti atq[ue] p[er]f[ect]i uisi-
 tat[ur] quia hos m[er]ito c[on]solac[i]o[n]e
 m[er]ito o[mn]i[n]is auxilio: m[er]ito doct[ri]na ul-
 timo m[er]ito subleuat[ur]. **E**t em[er]it aquar[um]
 uuentis puteus: p[er]f[ect]a uidelicet
 sciam ac g[ra]tia consecuta s[an]c[t]i sp[irit]us:
 qua in se hab[er]at ut alius e[ss]e de-
 possit. **N**on sic ille puteus de quo
 samaritana aqua hausit: ex qua
 qui bibit it[er]um sitit. **I**llus puteus aq[ua]
 p[er]m[ission]e[m] est delat[i]o: qua d[omi]ni bibitis
 n[on] s[ed] tam se faciat q[uam] s[an]c[t]am p[er]m[ission]e[m]
 di in se puocat. **D**emq[ue] cu[m] s[an]c[t]am
 sedare cupit: sitis al[ter]a crepat.
Hic aut[em] puteus aqua uiua c[on]tinet[ur]
 que s[an]c[t]am p[er]m[ission]e[m] extinguit et in ui-
 tam et[er]na saluat: q[ui] hic p[er]m[ission]e[m] sp[irit]u-
 alit[er] faciet: et ad s[an]c[t]itatem et[er]na p[er]-
 ducat. **A**ltus est ille puteus: q[ui]a
 cupita obtinet[ur] difficultus. **P**-
 funditas at[em] huius hauried[um] diffi-
 cultate[m] n[on] facit sed facultate[m]: q[ui]nto
 em[er]it p[er]fundius ac plen[us] g[ra]tia acci-
 pit: tanto hanc ad man[us] habet.
Pfunditas ei[us] f[ide]i ratio est et p[er]-
 factio: qua et[er]na in aff[ect]u sic habet
 bonu[m] ut illud diligit: et i[n] ip[s]o de-
 lectet[ur] p[ro]p[ter] ip[s]u[m] bonu[m]. ac bonu[m] n[on]
 solu[m] p[ro]p[ter] retribuc[i]o[n]e[m] op[er]at[ur]: sed do-
 quia bonu[m] est confiteat[ur]. **H**ic
 puteus **ysaac** et[er]na que latitu-
 dine uocauit: eo q[uod] eu[m] d[omi]n[u]s sup[er]

erant dilatauit. **D**ignificat em[er]it
 homo dilatat[ur]: cu[m] ad g[ra]tia p[er]f[ect]ione[m]
 puenit: et tr[an]sito timore seruili
 atq[ue] inuiculi ad filiale[m] dilac[i]o[n]em
 conscendit. **P**rimu[m] puteus homo
 fodit: cu[m] tra[m] id est p[er]m[ission]e[m] it[er]na timo-
 re pene a se ciat. **S**ecundu[m]: q[ui]do n[on]
 solu[m] timore sed et[er]na p[er]m[ission]e[m] cauet bo-
 ni amore. **T**ertiu[m]: cu[m] ex solo a-
 more malu[m] desicit. et bonu[m] facit.
Et in fossione duor[um] puteor[um]. calu-
 mas et i[n]imicas sustinet pastor
 gerac: id est demonu[m] i[n]colatu[m] m[er]ito
 uidentiu[m]. **G**erara em[er]it i[n]colatus
 uisio i[n]cipit. **P**astores istas
 aut[em] et nutit in nobis motus car-
 nales. i[n]colas et aduenas sup[er]
 erant nos uidentes: et patria
 p[er]uac conates. **C**u[m] at[em] ad p[er]f[ect]am
 caritate[m] et feruore[m] sp[irit]uale[m] uenier-
 im[us]. et ad o[mn]e bonu[m] ex amore
 ducti fuerim[us]. t[un]c in nob[is] c[on]tento
 et demonu[m] i[n]pugnatio cessant[ur]:
 quia ad contendendu[m] nobiscu[m]
 uires n[on] habent: sed ip[s]o sp[irit]uali
 fuore. et boni amore debilitant[ur]
 et i[n]pugna enervant[ur]. **T**u[m]c aut[em]
 ita i[n] caritate et g[ra]tia dilatat[ur] et ple-
 nitudine ei[us] dicit[ur]. ut de se et[er]na
 alios infundat: et ut scriptu[m] est de
 ventre eius aque uiue fluant.
Ita g[ra]tia sp[irit]us s[an]c[t]i aqua uiua co-
 p[er]at[ur]: q[ui]a d[omi]ni replet uiuificat hic
 a[n]i[m]am: et ad uit[am] p[er]ducit futu[m].
Fluit aut[em] iste aque i[n] petru[m] de liba-
 no. **L**ibanus qui i[n] m[er]ito c[on]dicio

ipm significat: qui candidus e.
quia sine omni pccō: et qui i celis
tanto candore et decore resplen-
det: ut tam angelor q̄ scōr eius
cōtemplatio gaudiū sit. Candor
em̄ est lucis eīne: et speculū sine
macula di maiestatis. Candor etiā
et lux est: illūans omnē hoīem
Thūc mūdū ueniet: et tā copiose
lux ista diffundit: ut etiā m̄gtis
oziat: et in luceat: que neq̄qm̄
eāzphendant. Circūfundit autē
malos. sed nō infundit: q̄a ad cor-
da eor nō ptingit. Concluserūt
em̄ se et aditū suū dāpnauerūt
seris pccōr: ne ad eos penetret
lux dīnoꝝ donoz. Bonos uēo
illustrat et infundit: quia contra
pccōr inq̄namēta cordis hospitiū
mūmētes et mundicie studentes
ad grā p̄cipiendā se p̄ant. In
hīs habitat hos replet reficit et
mebrat: hos habitaculū et ciuita-
tem dei scōs flumīs huius ipetus
letificat. Iste sūt aque que fluūt
ipetu de libano: id est xp̄o deuo-
tos ac hūiles. Libanus mons ē de
quo fluūt aque iordans: qui in-
statuū descensus eor. Mons iste
ip̄us est: a quo grā ad corda eor
qui ualles id ē hūiles sūt descēdit:
qui abiectiōne diligūt: et singulari
ac simplici desiderio hanc sicut
et quāt. Tales desiderēs carnalibz
ul mūdams nullatenq̄ patēt nec

fauoibz hūans intendūt: ideo her
fluēta grā tam copiose p̄cipiūt:
q̄ studiose cont̄ oīa oblat̄menta
extiora se concludūt. Cū ipetu itaq̄
aque grā de xp̄o fluūt ad mūdici-
am cordis: ad fucns desidēiū ad
uallē hūilitatis. De libano id est
xp̄o aque uiue fluxerūt: quōdō sic
scōs tamq̄ cocrens discipulis in-
fluit: et suau eos ubertate donoz
mebrant: et ut quōdō idē sp̄s.
orbē terraz p̄pleuit. Unde merito a
xp̄o flūe dicitur aque iste: q̄a ab
ip̄o cepit ip̄us grā. De libano.
cū ipetu aque iste fluxerūt: cū xp̄o
i cena panē benedicente sacmētū
eucharistie celebratū cepit: et uia pas-
sibili p̄ncipia ip̄us sublata. multis
in locis usq̄ ad cōfirmationē scli
nobiscū mansit. Semel q̄ oblato
in cruce: multociens p̄ nob̄ offert
in altari. Et qui nō iā moer̄ et
moer̄ illi ul̄ nō dñabit: moer̄
eius in p̄ciū et effcūs ad salutē
nrām cotidie iterat: ibi em̄ moer̄
dñi anūciat. Iste uicētes aque cū
magno ipetu fluūt: nā si grā
p̄ fines xp̄ianitatis currit: et fideles
irrigat et infundit. Hāc ei fideles
nō solū p̄ntes p̄cipiūt: sed in
remotis quoq̄ locis hāc capiūt:
si desiderio accēdit et fide tangūt.
Fide mulier tetigit que retro accē-
sit: et nō corpaliū p̄cipit. Tangētibz
autē fide foemā sacramenti hic
fructus p̄uenit. et her uirtus

de illo exit. videlicet amplior g
 na p̄tor remissio. vires cōp̄p̄ta:
 numine cōt̄ tēptamēta. Sic fi
 doles in quibuscūq; locis sint. q̄ntū
 fide accedūt: tantū mūdant̄ et
 h̄ac ḡtā p̄cipiūt. Iste sūt aque
 viuētes que de fonte saluatoris
 hauriūt. Et merito cū ip̄etu flūe
 dicūt: que tam multiplicat̄ et tā
 multos replentes. tam late tam
 large flūe noscūt. Dilatāe igit̄
 aīa mei ad hūc fontē tam large
 fluentē: t̄cū ad oīa eis loca: ut
 mūdā de hoc fonte haurias ḡtāe
 aquā. Nūq̄m oīose ad hūc fon
 tem accedis: nūq̄ ab hoc sine
 fructu redis. Tantū de hoc fonte
 hauries: q̄ntū fuit desid̄iū tuū
 et fides. Sp̄ūale tactū a maīa
 requisuit: et corpale p̄hibuit.
 Sp̄ūalē em̄ tangē ac vidē salu
 bus est: et magis m̄itorum:
 dñō dicente. Beati qui nō vide
 rūt et crediderūt. Concede ergo
 michi dñe ih̄u fons bonitatis.
 qui tanto ip̄etu fluis. et tot̄ locis
 dilatāis: ut tam large late ad
 te fide curā teq; tangā. qua
 tēns plene te hauriā et p̄funde
 possideā. sicut puteus aquarū vi
 uentū fia. ut te in cū ip̄etu in flūe
 tem alns refunde sufficim.

De consolacione tēptacionis et

q̄ h̄ac ḡtā amplior ḡtā Sap̄ xxi

Urgē aquilo et uen̄ auste
 p̄fla ortū meū: et fluāt
 aromata illius. Ututes
 cū sint in hōie m̄dū a tēptatione
 aliqua ul' adūsitate p̄mūt: ut
 foris nō appareant cū m̄to habeāt.
 Cū ergo alijs tēptacionis adūsitate
 laborat: m̄to eius aquilo vento
 salis gelidus et sicco flat. Hic vento
 aquas ḡtāe p̄rigit: et ututū ext̄nū
 ligat. Unde aquilo q̄i aquas ligās
 dicit. Licet aut̄ alijs in t̄li statu
 nō m̄m̄ m̄catur si bene se habe
 at: m̄m̄ t̄i libē ul' iocunde t̄ḡtā
 et ututū se ext̄ere p̄uallet. De
 diūt̄ quippe huius venti f̄gōe: ne
 libē currē possint aque ḡtāe. Dñs
 em̄ ne extollat̄ si cotidie h̄ac so
 latione p̄fruat̄ dispensacione p̄mit
 tit eū nūc t̄bitū: nūc eūdē benig
 ne cōsolat̄: et oīa hec ad utilitatē
 opat̄. Captiuitatē hanc conūtū sic
 torrens cōūtū in austro: et glaciē
 mentis soluit ḡtāe sue p̄mo. Ailo
 nē iubet surgē id ē recedē. et auste
 flāe: id est adūsitate cessāe: et p̄p̄
 su cōsolacionē adueniē. Impat̄
 huc vento et mari. id ē p̄t̄barōm.
 et fāt t̄iquillatē nō mediocrem
 sed magnā: fāt em̄ auste id est
 sp̄m̄ sc̄m̄ in orto aīe sibi denote. nō
 solū flāe: sed etiā hūc ortū p̄flāe
 id est plene occupāe. Tunc aqu
 lone recedente et dissipata corporis

glacie ac spū s̄o flante: fluūt aq̄
gr̄ie p̄ ortū aīe. **F**labat quidē aus-
ter in hoc orto antea q̄a caritatem
que nō nisi p̄ spū s̄m infundit̄
habebat aīa: et cū nimis flueret
nō nimis habebant̄ hec aromata.
Non enī aliquis virtutibz minor
habet̄ cū a tēptatōne possidet̄:
nā et si virtutes p̄mūt̄: nō tamē
extinguūt̄: et quotiens resistit̄
totaens coronat̄. **E**t cōtingit ut
aīa que duris laborauit tēpta-
tōne: plena remuneret̄ p̄frōne:
et adūsitās pugne fiat occasio
ampliois gr̄ie. **I**n seip̄o p̄misit
xp̄us ad tēpus seuire inimicū ut
destrueret̄: et suos sibi tēptatū sunt
ut eū superent̄: et p̄tōi maiori eos
gr̄ia remuneret̄. **D**euoto enī in-
imico ei⁹ vires eneruant̄: et
uictores spūalī roborant̄: et
amplioi gr̄ia donant̄. **T**ūc aūst̄
id est spū s̄c̄s ortū aīe p̄flat:
q̄a p̄frō in eo flat: et p̄frōne aīe
donat. **F**luūt tūc aromata virtutū
tanta utiqz v̄tute. ut quelibet
adūsa homo p̄p̄ a reputet̄: et
extiora dampna in lucrū anime
cōuertat. **F**it tūc pacia leta. b̄at̄
benigna: hūilias deuota: obīa
p̄mpta. **D**iligit̄ inimicū nō tū ex
rōis ductu: q̄ ex mētis affcū. **D**e-
bulant̄ motus cordis carnales:
qua roborant̄ spūales. **S**apit
et mouet̄ aīa sc̄dm spū s̄m: affiat̄
spūali dulcedine: attendit̄ zelo et
om̄is boni amoret̄ et fr̄ne salutis

caritate. **D**emqz dures h̄ non
tam i desideio: q̄ in affcū. **F**luūt
tūc ita aromata virtutū. ut om̄es
hoīes pietatis iustitibus ap̄lectat̄:
et tū exēplo alios coerigat̄: q̄ bōe
op̄iois odore de se p̄gat. **O**rtū
quodā monachi cui⁹ mores et
modū hic inferendos dicit. h̄ auster
ita p̄flabat: et de eo hec aroma-
ta fluebāt. **E**rat enī v̄e mitis et
hūilis corde: ita mitis suo iudicio
se v̄le ac nichil reputans: sicut
se foris ap̄t̄ diu hūilians. **I**udica-
bat enī se tāq̄ hoīem nulli utili-
tatis p̄sca in domo dei. **D**u cū
ceteris floret̄ virtutibz: gr̄ia tū
mansuetudis spūalī obtinebat:
ideo amabile et affabile se oibz
exhibebat. **A**d cōtūcū os eius
fuit: ut vix uquā ex ei⁹ ore son-
det̄ionis. **U**bū scurrilitatis. ser-
mo tanis gl̄e. ul̄ vox iudie au-
dita fuit. **N**on alios dephensū
est iudicāre: ul̄ iudicantibz a sen-
tie. **I**n amā nō solū loq̄ cauit̄:
v̄mo etia q̄cūqz loq̄bat̄ ab eo
tinnuit. **I**n r̄identes positus ne
onēosus fiet hylare se exhibebit̄:
sed risū integrū nō admittēbat.
Si q̄ndo ad cōsilū alicui negotii
causa vocat̄: tristis et nubilus
p̄seuerabat: donec fr̄m cōspecto
reddet̄. **R**arissime solempnibus
vulgis. rarissime p̄sallectū hoīs.

in choro huc defuisse iuuenis. In
 refectorio cum uix comibus cibis uteretur.
 aut moleste aut non accipiebat si
 quod forte apponeret. Uix unquam obuia
 compellente infirmitate mitteretur. Uix cum
 misset tenei potuit. Si quod pressus
 multitudine uel magnitudine temptatio
 nis: ab ore eius audiuit et radice
 temptationis: et remedium curationis.
 Ita enim percurrerat omnes angulos
 infirmitatis dicitur: ut credere possit: qui
 confitebatur eum omnia uidisse omnibus
 misisse. Tante caritatis erat: et sic
 se uisita pietatis inducat: ut omnes
 excusaret pro sibi mitteret: ne scire
 tibus illis pro quibus loquebatur: nec
 acceptor personarum sed necessitatum.
 Denique pedem quem in semitis domini ihesu
 posuit: donec cursu uitae consumma
 ret non retraxit. Bene hugo ortu
 auster id est spiritus sanctus perflauit.
 totumque occupauerat: ut nullus in eo
 locus uicio uel carnalitati pateret:
 sed aromata illius fluerent: et ad
 alios quoque current. **De aduentu
 christi in maria et quod per mortificationem
 ueniat ad perfectionem.**
Capitulum xxvii.

Ueniat dilectus meus in
 ortu suo: ut comedat
 fructum pomorum suorum.
 Dependens perficiens instituta et seve
 nata constantia plenus sed ex hoc non
 non in se sed in domino gloriae. spiritus
 sui adueniens figuratur: quous de

acq̄sito in ea fructu instituta gaudet.
 Nouit enim quod non proficiat gaudeat
 et delectabiliter huc in se salutis fructus
 reficiat. Manet uero in aia deuota.
 nam sine ipso deuota esse non posset.
 nec fructum ferre nisi ipsa maneret: si
 uenire in aiam dicitur: cum gratia augz
 et profectus eius congratulatur. Cotidie
 enim in deuotos uenit: quia eos re
 nouat: et gratia in eis cumulat. **Aut
 itaq. Veniat dilectus etc. de sidicant**
 non de presumptiois audacia. sed de
 bona dicitur et fide non ficta in situ
 mundando cordi. et peruenit illud tuo
 plenus aduentu: tua uisitatione
 me letifica. post laborem me refice.
 et mei laboris fructu delectare et
 pascere. Unde et dilectum singulariter
 uocat suum. tanto utique confidencius:
 quanto perfectius uenata uirtutibus gratiore
 illi peruenit mansionem. **Quae etiam
 in ortu suo uenit: et suum rogat
 fructum pascere. Ipse enim est fructus:
 ipse est ortus: ipse est ortulans
 sua enim custodia sepius. et timentum
 eidans: quia ne neque qui plantat
 neque qui rigat est aliquis sed quod
 incrementum dat deus. Non igitur sibi
 tribuit quod proficit sed deo: non suis uirtutibus
 uel industriae: sed pietati domini. Dat
 enim quia sine ipso nihil potest fieri:
 et nisi ortu huc ille custodiret.
 fructus in eius custodia iugularet. Di
 uina nam cessante custodia des
 truetur materia: et esset inane prope.**

nec proficiunt virtutū plantatiō. In-
tat itaq; eū ad pomor suoz co-
mestione. **Poma sūt opa vī-
tū: que refectiōe habēt et odore.**
Mente em̄ reficiūt: et boī exēpli
de se odore alijs emittūt. **Hec**
poma dīctis comedit: qñdo istas
opib; pascat: et tā alior q̄ mō
psū delctat. **Sponse igit̄ desīdeo**
tractus: et vītū ei pulchritudine
atq; mūdicia cordis delctatus: p̄
senciā suā ex hīs sponsi dīctis.
Veni in octū meū soror mea spō-
sa. **Gandēq; mūdiciā atq; p̄fctiōe**
quā respicit: vīno quā ip̄e in ei
opatus est enūit dīctis. **Desseu**
myrā meā cū aromatis meis.
Comedi fauū cū melle meo: bibi
vinū meū cū lacte meo. **O soror**
mea quia heres. sponsa. quia
mīdī t̄ amore iūcta es: ego v̄i
inte octū meū cōclusū. et bene
excultū ut ite comedā. et te post
labore reficiā. **Afflictione p̄mē.**
pugnā tēptacōnū. labore cōntō-
nīs mox tolerasti: et ad messe
p̄fctōis vītū. de laboriosa vita
ad t̄quilliorē cōtēplacōis stūū
venisti. **Desseu itaq; ite myr-**
rā cū aromatis. quia sil' cū a-
māitudine labōis confecta et
p̄fctā sūt mte vītū aromata:
et cū seruatis mandatis p̄fctat.

sapīa. **Cū em̄ mortificata fuit**
animalitas et uolūtas p̄p̄a: tūc fluit
et vītū aromata: et p̄ d̄sumacōez
et t̄phū hūq; labōis puenit ad
culcū p̄fctōis. **Verū igit̄ xp̄s**
meat: qñdo p̄missos labores in
aiā p̄fctat quib; ad vītū et p̄fctō-
nē p̄tingit: et eā suauit̄ roborat.
ut delctabilē agat. q̄ p̄us horrebat:
sicut i nob legit̄. **Que p̄us tangē**
nolebat aiā mea: nūc p̄ angustā
abī mei sūt. **Sic apli cōualuerūt**
de infirmitate. **Sic paulus oīa potuit:**
et eo qui se confortauit. **Dequit̄.**
Comedi fauū cū melle meo: bibi
vinū meū cū lacte meo. **Fauus**
est dulcedo bonoz mox. quā aiā
deuota mte habet: mel opacio
quā foris exhibet. **Que mēto**
meito melli cōpat: quia dulce
est qd' in fūtō pro illa retinēt.
Fauū xp̄s comedit. cū dulcedōe
bonoz mox pascat: cū ei augt
pate fr̄s est locus eius. emēdatis
et pacatis morib; locus p̄fctū.
Melle reficit cū bona opa aliq̄s
opat: cū ei augt sūt delctae esse
cū filijs homī qui stat ad ostiū et
pulsat ap̄t. **Cū em̄ p̄fctat p̄**
opa: auget q̄ et seruat q̄ta
magis igit̄ opando magis ei ap̄-
ing: ut ad nos intret: et nobiscū
tenet. **Felix cōuiuū. et h̄m aiā:**
cū qua et in qua cōuiuat xp̄s. Vī-
nū quoq; et lac in aiā xp̄s bibit:

cū gemma eius cōtēplatione. di-
 nitatis scilicet & glōsitate hūmāta-
 tis. que p̄ vniū et lac designant̄.
 gaudet atq; delat̄ur. **H**ūc etiā
 cibū et potū possumus aiō aptare:
 et ex ipius p̄ona her exponē. **H**ū
 etiā salū comedū. q̄ndo bonis or-
 nata morib; hor suauitate delat̄
 bilis reficit̄. **M**agnā quippe sua-
 uitate ac t̄nquillitate animi hūc
 dulces ī morib;: sicut cōtrūio nō
 est pax ip̄is & insolentib;. **I**te
 dū se ita a p̄cis custodiūt: ut in
 nullo eos cōsā remoueat̄: sep̄
 epulant̄ semp̄ seruitute p̄sūt̄:
 sicut scriptū est. **S**ecūa mens quasi
 iuge cōuiuū. **M**el tūc aiā come-
 dit̄. cū bona opacōne delat̄ur:
 cū laboēs manūū suar mādū-
 cans spe mēdis m̄t̄ pastū de
 eo qd̄ foris opat̄: q̄ ei dulce sit
 qd̄ p̄ delat̄ōne signa fāt̄: **p̄na**
 pauca ei vident̄ dies laboīs p̄ magtu-
 dine illius felicitatis. **S**uspiat
 enī ad **visū p̄ncipiū**. ad vidē-
 dū dī: cuius suauitate nisi expte
 gustasset m̄ne desiderat̄. **V**n̄
 sequitur. **S**ibi vniū meū cū
 lacte meo. **V**niū tūc aiā bibit
 tū dinitatis sapoē p̄cipit̄: et hoc
 poculo sic mēbatur ut t̄rena oīa
 obliuom tradat̄: et sup̄ms p̄ amo-
 rem m̄heāt. **L**ac p̄cipit̄: cū glōsi-
 tate in celis hūmātas xpi cogitat̄.
Hac cōtēplatione reficit̄: et in

hac spe et memoria hylarestit et
 consolatur. **H**ec est gemma felicitatis
 tam angelor̄ q̄ homin̄ in illa vita:
 dinitatis salus fructio: & hūmātas
 xpi cōtēplatio. **C**ū uā felicitate
 deuota aiā expt̄ expte & h̄aroti-
 ta: sed p̄st̄ cōphendet̄ futūra:
 q̄ndo deū sicuti est videbit̄: & facie
 ad facie cōtemplabit̄. **P**us aut̄
 favius & mel comedū: et postea
 vniū & lac bibit̄: q̄a m̄te ē ut
 emendati mores & digna opacō
 p̄cedat̄: q̄ cōtēplacōis gr̄a con-
 cedat̄. **P**us h̄a sup̄ponit̄: q̄ ad
 rachelis amplexus veniat̄. **E**t
 itaq; laborandū: & cordis oculi ut
 de videat̄ sūt mūdandi. **V**niū
 diae em̄ cordis videndo p̄mittit̄
 d̄s: sicut scriptū est. **L**ōtū mūdo
 corde: qm̄ xpi dī videbūt. **V**triḡ
 deū videas: cordis oculi mūda.
Aliquin timēdū ē est qd̄ p̄deo ul'
 angelo lucis. videas et reapias
 angelū tenebrar̄: nec bibas vi-
 niū dī. et mel dulce: sed fel draco-
 ni sit vniū tuū. & venenū ap̄idū
 insanabile. **C**autiētis ei visus
 sepe fallit̄: ut quo detius videat̄:
 eo pl̄ sibi vidē videat̄: et tū v-
 na res oculis eius appareat. **D**uo-
 as se potius vidē credat̄. **S**ic
 quidā siue qdā vidēt vana. **V**i-
 dent visiones fallaces & diuinū
 mēdacia: q̄ om̄i sp̄ū credūt et

inimicus cordis oculos ad videndum
et defendendum spiritualia mundauerit.
**De spirituali refectioe et usui
gracie Capitulum necessarium etiam**

Quedam amara et
tebanim kum. **B**om
comeditur dum consolacione
spirituale percipit: dum in fide
illuatur: dum spe consolatur: dum
caritate accenditur: dum ipsi amore
passatur: dum delatant iusticie fructi-
bus castitate. uitate et ceteris uirtuti-
bus. **Q**uelibet enim uirtus in te pas-
cat: dum hac sua delacione reficit.
Eibus etiam bonorum est scire septima
dum teritur: dum masticatur: quia spiritualis
in ea sensus latet: qui mentem eru-
dit et passatur. **S**ed in hac mali non
ab ipso percipit sed in eorum: nec in
ea sumit edificacionem sed in fla-
cione. **A**ppendit enim argenti hoc
non in ipso: et labore suo non
in satietate. **B**om uero in hac tot
habet scilicet tot refectioes: quot
spirituales sententias. **H**anc bonum esur-
it: per hanc pericula euadit: sicut
scriptum est. **I**n fame eruet te de mor-
te: et in bello de manu gladii. **D**um
enim ubi dei esurit: et illo se refi-
cit: a periculo morte eruitur: et in bel-
lo temptacionis inuenit: quatinus
roborati eius cibo et instructi. nec
deiciantur nec seducantur. **S**olent

autem boni. nunc foueri consolacionibus
nunc repleri amaritudinibus: nunc habi-
dae gratia: nunc laborare acedia. **S**ed
docti sunt ex septima temptacione esse
probacione: et ipsam quam acedia
dum ei reluctantur a lactata cordis e-
quam uel etiam preferri. **S**icut etiam
ipsam essentiam in eum melius per se ex-
orare ipse potest. **I**uxta enim est dominus huius
qui tribulato sunt corde psalmista ait:
et humiles spiritu saluabit. **S**icut dominus ui-
canti bonis tribulacionem quam patitur: et
desertis ipse per quem magis humilantur.
Ita quibus suos deserit dominus ut quasi
occidat: et omnia que pius habere uide-
bantur extinguita doleant. **S**ed dum
sic occidit spiritus: sicut in iob legitur.
Ead si occidit me: in ipso sperabo. **S**per-
ant dum sic occidit et uiuunt: quia
conseruat eos igniculus caritatis:
quia sic destructi et prostrati. inten-
cionem suam deo adhaerendi. et intan-
nus mortis periculi. **D**um tribulantur
itaque boni. ipse est eis dominus: dum occi-
dit spiritus. **S**i uero ad eos rideat.
non ei credunt: sicut in iob de deo lo-
quitur. **S**i quando ridebam ad eos: non
credebant mihi. **N**on itaque deo ride-
ti cito uel temere credunt boni: quia et
consolacionem gratie nouit prestare: et
tamen elatos de dono suo uel in gratias ac
mandata negligentibus dampnare.
Sicut itaque boni desolati in aduersis:
sicut humiliter in prosperis: sicut fatigati

et esurie: habundant et penuriam
pati. **Qu** iustus fuit: in diu
afflictione et misericordia satiat. **capit**
no leuabit. **In** quibus citius fuit
ve: etiam in timore domus reficiunt
hic quoniam. **In**imici autem domini me-
tati sunt ei: et abauerunt illos ex
adipe frumenti: et de petra mel-
le satiauerunt eos. **In**imici ergo
dicunt: et tamen non tamen ex frumento
quod ex adipe frumenti. **in**sticia e-
tiam et metna percipientes satia-
tur. **Et** quidem deus quod amaris e-
quod amarae etiam indignis facit. sed
qui gratia ab eo percipit: et non se uisa-
tute gratie respondendo. et digne ex-
har operando amara exhibet: inimici
se facit: et ad amulum damnationis
hanc sibi uolunt. **Res**icit itaque gratia
bonos: reficit et reprobos. **Ha**bet
homo abum ab ipso naturalibus: quia
iocundior pascat abo dulcedine: hanc
et a causis accidentibus: per se enim
reficiunt dum succedunt. **N**on est
abus iste spiritualis quo reficit
ipsum. **at**que plerumque abus est
affector: et olus in finos. **Et** sepe
uolunt in finos hoc olus pascat:
sicut paulus dicit. **Qu** iustus
est olus manducet. **le**ngat enim
et ex parte aiat morbum accidie:
qua patitur mens ex iocundia gratie.
Quoniam sequitur ipsa et igna gratie
mouentur carnali gaudio ut ala-

critate naturalis: et moueri se
arbitratur consolatione spirituali. **De**
sepe ab inimico uel a proprio corde
aliquis homo sentit: et a sancto spiritu
hoc esse credit. **Et** quid mirum
si in deuotione se misceat inimicus
et falsa loquatur: qui in ipso
apostolus etiam loquebatur. **Qu**oniam et
a suo spiritu aliquis dixerit: quod a sancto
spiritu se dicit crediderit. **N**on ergo
debet homo sequi cordis sui sug-
gestionem uel experimentum. **cu**m in hanc
mentem quosdam apostolus nouit in diu
fuisse deceptos. **u**et solum cauei
oportet hanc pericula: sed etiam prudenter
gendum est in ipsa gratia. **Cu**m sapientia
bibe uinum ait salomon: uinum
gratie significans. **Et** tunc legitur: quod
spiritus sanctus aufert se a cogitatio-
nibus que sunt sine intellectu. **C**o-
cedit igitur gratia deo. sed homini sub-
iacet usus eius: quia alius alio ual-
lus per hanc operatur et salubris.
Debeat igitur considerare modum gratie
quo afficit. **S**ans enim spiritus uinum
dicitur et in simplex: quia cum una sit.
diuisa tamen moribus metes uisitat et
afficit. **A**udie igitur deus aia: quid
et quomodo deus loquatur in ea. **Et** tunc
loquatur mihi audiendum rogando
est. **u**t audientem ducat: et qualiter
meditationes digende sit doceat.
Offerunt enim se tunc medita-

cōnes spūales: ut ut mens
sedeat quasi rex cūspante se
hac exatū. Regē itaq; has debz
z dispnē. quā potissimū admittat.
in qua se magis excreat: q̄dū
vniūq; inhebit: quādo de ista ad
illā tūscat. **S**erualū em̄ q̄libz me
ditatō est: q̄a mētē pascat: sed ut
deuotio tua attendat: z diuiciū
epuleis: cū habūdant: hoc faulo
refectus es z sapor ei⁹ cessare
cepit: vtilit̄ aliud assumis. Ad a
liā igit̄ meditacōne cōiūtē que
viam⁹ se obtulcit: ul' quā p̄ce
denti silēm z non diuisā noueis.
Cū em̄ om̄s meditacōes spūales
sunt vales: modus tñ eorū ē elig.
ut diuiso ymo eadē mūdū cōtiro
mō edificent: et nūc iste nūc ille
melius cōueniūt: z mētē sapiūt:
sic affcām mētē edificent iste:
et sic affcām edificent alie. **G**raa
ē igit̄ consolacō et spūalis refec
tio donū quidē est dei: sed te
optet huc cōpari. z prudenti
Teo exeri. **H**ui⁹ em̄ refectōis
deus auctor est atz largitor: hō
uēo ut sibi ul' bñ pare possit ul'
male cocus z ministr. **C**ū uēo in
ip̄m dñm dēmplacōne aliq̄s de
sireit: hac vicissitudine cogita
cōnū vni⁹ indigebit: sed sūmo
bono q̄dū dat' inhebit. **T**ūc
em̄ n̄ster z cocus est ip̄a sapiā:
et fat' opulentū cōuiuū. cū

seip̄am p̄bet in cabū. **D**eophūa
no labōe ul' p̄p̄acōne opus est:
quādo faula diuitas infert: et re
fectionē ip̄a n̄strat. **A**micos q̄
cabo quo dñm est dñs pascat: cū
simos uēo plēna reficit et potat:
ymō abūdanciore grāa ē tēbuar.
De quo cabo dicta sūt aliqua.
De mēbacōne uēo loqui formi
do: qd' in ex s̄mā dice nō ē datū.
Aū em̄ q̄ uxor ul' filia ē inuicis
agnū. mēbati nouit vno spūa
li. que in hoc cōuiuio latibz ul'
cā mensā assidet xpi: sicut sep
tū est. **U**xor tua sicut vitis ha
būdans: in latibz dom⁹ tue.
Fili⁹ tu sicut nouelle oliuay:
in cāntu mense tue. **E**go autē
pau⁹ more nō solū a mēsa
segrigatus sed eadē a cōuiuio.
Otmā aū fores de vno illo io
cūdo accipiā in meo cyphulo. **S**ed
em̄ me nō plene a sordē p̄ca
mūdātū. et ob hoc ad mensā
filioz. et potai meito nō admis
sū: relinquo igit̄ de hoc vno
et ebetate exptos dissēdū.
Insipiciā uēo z infirmitatē meā
sciēs. sed z ulcēa p̄ccōz mltōz
attendēs. an̄ ianuā diuitie xpi
uolo iatē id ē me hūilare: z
de mensa dñoz sine dñaz.

meor deuotay stily atax nō
 solū potū: sed et abū medicāe.
 Et si vxor et filij siue sihe e-
 pulant ppendide: inferiores
 tū a paupes paupiores edūt
 et deficiūt de reliquis mēse.
 Nolo ergo erubeste elemosi-
 nā uite mendicāe a tlibz: ne
 post hanc uitā frust' mendicem
 ai fatuus vgmibz. Ibi mendicā-
 tes repulsā patient: hic uo qui
 peccat accipiet. Et qā notis a a-
 mias libentiq dās et abūdantiā.
 amia uolo me exhibē bonor:
 et diligē bonū eor. Qui amat
 talio bonū qd' ipē nō habz: t-
 putat ei quasi habēt dicit sēp-
 tiā. Quiq' ergo bonū talibz
 fuit uolo diligē: pro bonis or-
 are ut t' bono pficiant: custodi-
 ant a malo. a ad uitā etnā p-
 ueniant. Ita me boīs uolo so-
 ciare: et ut uicinis quoq' eorū
 sociū a cōsoctē me faciā collabo-
 rare. Contempler quoq' illud con-
 uuiū vniūdemme defecate et me-
 dullator p' p' m' g' n' aīax salūz
 ad supna ~~et~~ tūslatay. et ab oī
 fece p' cū purgatar. sup mensā
 xpī in regno suo epulancū. Ibi
 faciant' electi ex adype frumētū:
 id est dicitate xpī. De hac mē-
 sa micas michi cupio mitti: qbz

mereat refici. Et tuemo causā
 quae de illa mēsa cupiā m' sedi-
 am. Cogitator em' b'cor felicitā-
 ti: a g'rias ago dō eo q' de mi-
 seris mūdi puenēt ad fructū
 onē dei. Cū ergo p' m'licantiā
 intredo. et p' tūphantiā exulto:
 tā orōmbz v' r'ūp me iuuai q'
 meitis ditati confido. Demq'
 cogito et t' vni colligo oīa bona
 dīi mei meita videlicet xpī a
 mēbroz eius siue cū eo i' gnā-
 cū siue adhuc t' t'ra p'gnācū:
 sacmētū demq' eubāstie nec-
 nō et alia sacmēta ecclie: in-
 dulgēcias variāz az laxatōes
 multas. demde m'fēncōes dīi
 mltas a mltipliat' diuisis t'loas
 ipensas: cū oīa hec cogitādo
 et amando reuoluo et tā in
 q' multis hor' t'ploz a tā g'rali
 cōphensione et desideio mag-
 na ex pte ab t'opia mea. me
 leuatū p' mō ead' ditatū cōfido:
 vnde iā de acquisitis bonis
 alijs t'digentibz t'ptari cupio.
 Multos itaq' cōfideo p'cantes
 et p'cādo moientes. quosdā
 de morte carnis ad mortē et-
 nā p'gentes: et cū magnis
 amulā m'fēis istoz. magnū
 econt' cōfideo amulā bonoz
 p'ditor: tū ad hoc desideo

et orōne tendo. ut istis in se hēc
bona opponā et in se ipsis implere. Ad
hūc modū orandi siue meditandi
conor: et suauit' quiesco. cū adhūc
plango. Amicis itaq; comedentibz
et carissimis morbis esse volo
amari: et cotidiana cor medicū.

Ego dormio et cor meū uigilat. Varii sūt motus cordis nales
et inuabiles. Unde multiplicat hō
a p̄a natūa ip̄at' ul' letat': tūq; illa
est ul' concubitat'. Non ergo debz
credē hīs motibz ul' cedere: q̄a pro
tū mutabilitatis huāne ul' certior
causar' cor uaiat'. ut mestū sit ul'
iocundū. et sic ul' sic afficiat'. Et q̄o
pusillānis alijs ~~atq;~~ ualde tre-
pidat. ut quasi desperet. hanc
deiectionē esse pusillānitatis et
t̄bati cordis. non desperādis eōde
debet. Confidē em̄ de statu suo
debz: dūmō conterit' & t̄tencōez
habeat a malo declmandi a bonū
faciendi. ac nullatenus mortale
cōmittendi. Sedm hoc appositū
se s̄m uocū id ē caritate habē.
quibz p̄t sp̄are: q̄licūq; ḡua-
mē ul' tēptacōne p̄uat. Debz
ergo homo ī adūso statu r' orōibz
quas tūc fundē solet confidē:
et sp̄ei fiducia sibi face: nam
adūscitatis istia cōfidenciā p̄e-
dit. Vno ī meliori statu tūc

est q̄ antea fuit: dūmō p̄ mo-
tale a caritate nō recedit: q̄a
caritas tū p̄ adūsa q̄ p̄ p̄p̄sa
p̄ficiat. In adūso igit' statu et
animi deiectione discat cōfidē:
et in p̄p̄is non seduca falsa spe.
sed exultat d̄nō cū tremore: q̄
et si adest consolacō: nescit tū hō
t̄re amore digno sit an odio. Nec
attendat cordis sui motus ul' ex-
p̄ienciā ne fallat'. ne sedm hęc
statū suū meciat'. Sensualitati
ergo ratio p̄ncipat' motus d̄gnos-
cat. cogitacōes regit. uigilet
vino uigilias anticipet: quā p̄
ueniēdo cogitacōes t̄tiles faci-
lius eas resp̄met. Debz ergo cō-
uigilare et uigilias noctis sup̄
gregē cogitacōnū suar' obserua-
re: q̄a neglecta mens ceatutem
taurū. ut minus d̄gnoscat. minus
uideat qualis sit ul' esse debeat
quā fallat'. quā delinquat. Ergo
ergo sollite sup̄ gregē bonar'
cogitacōnū uigilet. ut has nūcat
malas resp̄met: d̄na ḡtia largiā
sup̄ eā cecusabat. quā radiante
sup̄ eā et cāfulgente. t̄nes cōt'
malas cogitacōes accipiet: ut eas
sopiat et dormiē faciāt. Si ita
p̄ncipat' et uigilat ratio. r' sen-
sualitatis motus dormit. ac cogi-
tacō: d̄icē p̄t homo. Ego dormi-
o: et cor meū uigilat. In q̄ em̄

pre sensualitas. dicit aliquis
 homo existat. quia humanitas se
 que tunc agit. dicit uero spiritualia
 erant corde ad salutem vigilat.
 quia ad cor reuertit. et corde etiam in
 ora et inuisibilia animarum gerit. Mor
 mit tunc sensualitas sed uigilat
 ratio. dormit cogitationes male.
 et uigilat bone. sopuit tempta
 tiones et carnalia desideria. me
 te afficit spiritualis leticia. intellectus
 eius aperit. et cognitio ei maior
 patet. Contemplatur oculis cordis il
 lud supernum gaudium. laudes et cultu
 tum bonorum spirituum. Hic est concen
 tus celi que deus reuelat suis. sicut
 dormie facit id est abscondit rep
 bus. Sponsa itaque concensus celi
 non dormit. quia sopita omni perturba
 tione anime cordis hinc patitur. hinc
 uigilat. hinc inesse desiderat.
 hinc implorat. Oreat igitur cives celi.
 orant pro ipsa cives celi. orant diu
 et excitat ipsa ab eo ad orandum.
 loquitur ad diu et audire loquente
 eum. loquitur enim in capite in plebe
 sua. quia monet eum et mouet ad
 salutem. et proximorum animarum. Et hoc est
 quod sequitur. Vox dilecti mei pulsa
tis. Aperi michi fores mea. amica
mea colaba mea. immaculata mea.
 Hec est vox dilecti id est spiritus.
 qua ei in corde inuariat. ut quod dilecti
 est spiritus eius amore etiam proximos
 diligit. et eorum animam gerat. et se
 ad salutem subuenire studeat.

Vult ergo ut predicando uel regimine
 suscipiendo amonendo uel consolado
 sue orando. sibi uiam in aliis peret.
 Unde ut eam amplius ad hoc accer
 dat. serore id est coherere eam uocat.
 amica id est secretorum conscientiam. co
 laba id est spiritus sancti illustrata. imma
 culata id est a peccatorum sordibus a se
 mundata. Ac si dicat quia tantum
 spiritus. tu quos beneficis meis runde.
 et etiam mecha mea gratia que specialis
 us donata es exire. Capitulum
meum plenum est rore. et cyram meum
guttis noctui. Ac si dicat. ex eo quod
 deus sui habundia misericordia et rore gra
 tiarum. et hinc qui in fide inhiant reple
 tur peccatorum guttis et ceccitate. Caput
 enim spiritus sancti deus. et ipse secundum quod homo
 caput est ecclesie. et accipit gratiam
 non ad mensuram. Misericordia igitur
 nostram deplorat. et quod multis ma
 culam peccatorum misericorditer se uelle
 miseri demonstrat. Est enim hinc
 id est lumen exaltatum. a quo desce
 dit ros gratie in more spon. id est
 spiritus sancti etiam. ut ubi habundant
 delictum superhabundet gratia. Monet
 itaque dilectam sibi aperire. se quoque
 misericorditer et miseri uelle et cecca
 tem illuminare misericorditer. Et uero gratia
consoletur et accendat et de peccato
inocentificatione. Capitulum xxxiii

Sponsa audiat uoce
 dilecti pulsantis et ad
 salutem et curam priorum
 amonentis. spiritus

diligat et sponsi uoluntati parē
p̄mpta sit: timet tñ d̄tēplacōē
deserē. et actibz mundi rursus
plicari. Unde subdit: **Exi metu
tunica mea: quō induar illa: Lau
pedes meos: quō inq̄nabo illos.**
**Tunica t̄renū indumentū ē: vñ
p̄ t̄nū t̄rena actio designat p̄t.**
**Timet igit̄ t̄rens actibz quos
abiecit se recolu- tuolu. et a
cōtēplacōne celesta auelli: a su
mīs et sp̄ualibz descendē: et infī
mīs occupari. Pedes quos suos
id est affāis recolens se lauisse:
rursus metuit maculāē. Hos
pedes in at̄nis ih̄alm̄ p̄o suat:
et ibi st̄tē fecerāt. Hos lauat
aquis uiuis. id ē cōpūctōne et sus
piriis celestibz: quos inq̄nat nō
t̄mēto timet: si ab h̄is abstrahat:
et ceteriō cure t̄mittat. **Ac mirū
s̄het que t̄ celestibz pedes f̄icāt:
t̄rena circere metuat. Dū igit̄
t̄repidat dū fluctuat. d̄lciūs eā
cōsolat̄. et ampliori gr̄a uisitat̄:
ac cor̄e ei⁹ penet̄s. ap̄liori luūē
gr̄a illustrat. Et hoc est qd̄ seq̄t̄.**
**D̄lciūs meus misit manū suā p̄
foramē: et uenit̄ meus t̄remuit ad
tactū eius.** Quā gr̄a uisitatōē:
uocat p̄foramē manū missionē.
Quasi enī p̄ emā gr̄a infudit:
nō totā aīam p̄fundit: et quadā
gr̄a mensurā uisitat̄: nō plene
illustrat. **Manū d̄lciā op̄atioh̄****

gr̄a. et donū p̄t accipi: uenit̄ uō
ip̄a mens in qua extoquūt cogi
tācōes. sicut t̄ uentre abi. **Manū
enī suā d̄lciūs p̄ foramē mittit: dū
aīe que illi beneficia p̄statit p̄p̄m
st̄m̄ suggestit: q̄ illā mēte sua re
demit: q̄ dona gr̄a sue illi cōtu
lu: et q̄ eadē dona custodiēdo ser
uauit: uitā ei⁹ et in p̄d̄ia cōtri
buit: et uisitatō ei⁹ sp̄m̄ illius
custodiuit. **Uitā illi t̄buit p̄o ea
moxiēdo: in p̄d̄iam. gr̄a suam
infundendo: uisitatō ei⁹ custodiuit
eā. alapsu p̄t̄ suando. Ita ad
memoriā d̄lciē sue reducendōs.
ap̄icionē et auditū f̄it ad cor̄e ei⁹
quo tangat̄: et ad amorē accēdat:
et contem̄scat ac metuat. si nō
tantis beneficiis p̄posse t̄ndeat.**
**Dic igit̄ tacta et t̄remētū: ad
d̄lciōnē dei amplius ignescat et
p̄rimō. Et hoc est qd̄ sequit̄.**
Surgit̄: ut ap̄rē d̄lciō meo.
Manū mee distillauerūt in me:
et d̄giti mei p̄lem in me pro
batissima. **Surgit̄ ut d̄lciō ap̄r̄**
**at. quia accepta gr̄a amplius
accendit̄ ad hanc p̄cipiendam:
ad fuerat̄ amandū: et t̄cē ac
salua p̄rimō in sistendū. Et
enī p̄us d̄lciō ap̄r̄oat̄: m̄cā
plus meū accendit̄ atq̄ op̄ibus
mitatis **in p̄t̄** in stat. Tunc se****

exerant in amore seu de re placone di-
 nite intendit. primox utilitati put-
 necessitas eoz exposat. & tpe exi-
 git. **P** alios orat. alios cosolat. & a-
 lios cosilii saluto dat. et ul' regi-
 me suapte ul' p'dicacionis officiu ac-
 quiescet si tpe exigeret. **D**icit gra-
 tianus. et grae respionde. et seculi
 conformae mte. ead ad mortifica-
 dii quicq in se carnale dephendit
 accendit. **Q**uibus aut p'ca accipi-
 tia mortificauit. tñ accepta habu-
 danai gra magis ad hoc ignescit.
 et magis qd' refectet iuemet. **P**lus
 illuata plus de suis suos cognoscat
 et melior facta pl' sibi ulesat.
Dapnat at' puos de suis. quos
 p'us colebat. et tam i' ubis q' in
 cogitacionibz mltas d'misse p'ca
 intelligit que minus reputabat.
Du huc mortificacionis labori op-
 t'it. manq' eoz myra distillant.
 quia her opatio p' manq' intelligit.
 & p' myra her mortificatio designa.
E d'igiti eius pleni sut myra p'ba-
 tissima. quia & discrete & p'ua iten-
 tione agit oia. **P** digitos em her
 discretio qua qd' r'co offert r'co di-
 uidit designat. id e' qd' bñ iten-
 dit. discrete fat et opat. **P** p'ba-
 tissima uo myra p'ua mteco
 i' mortificando accipit. qua sic
 deu queit ut t'ane glam mortifi-
 ficet. et laudes extiores co'tep-
 nat. et ocula eius ad dm stillet.
 id est mteco eius ad futua

et vera dilacione sep respiciat.
Plena ena har mortificacione
 dicit. quia tu t'mete q' i' co'p'e
 har exeret. **C**orpus em abstinē-
 tia uigilijs & cetis laboibz casti-
 gat. et delicias ac t'rena obla-
 menta amputat. sciesq' non
 iuemet sapia sine di' gra it'ra
 suauit' uiuetu. sed q'ntu hac
 suauitate delcat. tanto minus in
 deo susollit. **D**ixi quoz & audi-
 tu que duo salomo isaa abi-
 lia phib' resingit a curiositate.
 et cetos sensq' repmit & cohibz
 a uoluptate. **N**on pasta sua-
 uibz o'doibz. cauet ab illicito
 tactu. feiaz em cauet famli-
 aitate & loquedi libitate. quia
 de tli libitate uenit ad p'ca ser-
 uitate. **E**uenit em aliqui illud
 bulgae qd' dicit. **P** mala custo-
 dia egeit lupus lana. **G**ule
 quoz uicui frenat. subthens
 qd' delatuo appetit. & co'cedes
 qd' necessitas erigit. **I**n penuria
 seruat pacencia. in habuda-
 cia t'pancia. cu aplo scies habu-
 dae & pati penuria. **I**bi igit ac-
 quirat m'eat ubi mali s'acimul-
 lant p'ant. qui miob dicit' s'qua-
 lentes calamitate et m' scia. q'
 in uestendo seruit' supbie. & in
 uestendo gule co'cipie. **D**euota
 igit' au' dñ t'pant' abos sumit.
 et aliquid sibi subit'it. ac deo

libat qd' appetitus exigit: etiā t
uestendo metur. et grā dō mpe
ram offert. Ita mortificatiōne
exhibz i corpe: implet quoz hāc
tmente. Resistat quoq; carnali
delectatiōm: ut se eā sentiat nū
qm' d' sentiat. Tre quoq; motibus
et iudis cetoz q; uiaoz reluctat.
Cū cōuicia sustinet nō respōdet:
nō vnicat a malo. sed vnicat in
bono malo: timicos diligēs xp
eis mīdēns. Tanto q; xpi amōe
feruet: ut p ipō ul' prior salute
inōi cōcupiscat. Sed si nō cō
cedit' extius: quādā tñ uicem
martyr explet mīus. ut salus
cū eā aliqd' scdm hūānitatem
magis delcātū magis s'āpuet
et absdat: et eius appetitū occi
dat. Hec mīera pbatissima mēi
to iudicat: qā tanta p'fatiōe dō
mactat. Dignū uō sponse plēn
sūt mīera pbatissima: cū cor suū
ōi suat custodia. innumēas cogi
tatiōes et motus cordis distat:
et noxia repellens utilia recipit.
Quia igit' pūa appbat. ipūa
reputat. et gladio cōfatiōis abstin
dit atq; mortificat: dū her p'fata
distrēone distinguit et pagit.
digitos plenos mīera pbatissimā
habere phibet. **Quō deus cū
desideat se subtrahat et quō
ad salutē assit et erudiat**
Caplin xxxv.

Desiderat ostendit me
vri dilectio meo: at ille
declinat ab ea tūc
rat. Replicat sponsa
quō ut dilectio fruatur mīmas negli
gencias cauēt q' offensā ipius
p'uocāe potuerit. in locutiōne
salus supflua ul' cogitaciōe mīli:
i libitūe vaga ul' cōmodo cōcu
li: que p' pessidit id ē serū p'it
intelligi. Vera em' cū pūa et an
gusta sit latitudinē tñ ostē clau
dit: ut mī illa r'escata parē nō
possit. ita her mīma mī r'escin
dant: dilcōis uenē ad aīam nō
dignat: ita ut p'fē ad eā mīret:
p'fā grā r'eplet. Que em' ne
gligencie. aīam obscurant: et p'e
dimētū cōpūis grāe frūit. Quod
sciens sponsa ab hāc pūuē cor
dis oculos custodit: ut dilcōm p'
cōtēplatiōne uidē. et plēnus
sustipē possit. Mīdando itaq;
cordi cōpūis mīst: ut dilcōis ad
ipām p'fatiōis et q' p' ostiū mīrocat:
a quo pūis se mīma plēne dista
tā et q' p' foramē tūcā d'gnoue
rat. Sed declinat ab ea et tūc
nō recedens sed i p'tē secedens.
adertis ne cōmoueat abono cep
to ei assistens: sed nō i facie illi
apparens: p'pe em' est oibz tūo
cantiō: em' i iūitate. Desideat
quidē em' cōtēplai. et quō solet
homo cū aīo suo facie ad facie

cū eo loqui? sed sic ē p̄ia ab p̄o
 dit: cū ea et in ea manēs. licet
 minus adesse sentiat? **N**ot mō
 q̄us ad eū dicit ab ea dectat
 et t̄st̄ ne extollat? et mēit̄ s̄us
 affbat. p̄ eo p̄o uoto fruatur. **C**ū
 igit̄ se magis dignā suscep̄m
 eius exhibuit nō illi se p̄bet s̄
 aut desideat? sed ab ea dedinat.
 ut i hūilitate hanc cōsuet. et desi
 deū eius āplus exatet. et p̄fatus
 t̄pleat. **C**ū em̄ ex dedinacōe eius
 hūilitata et magis fuens fuit. ex
 hoc et mēit̄ ei crescit et pleni
 eū suscipe digna fit. **T**ū aut̄ d̄i
 dedinae: q̄ndo p̄ncā suā cū t̄i
 p̄is sit nō dat sentie. **A**git tūc
 aīa laboriose: qd̄ p̄ius agebat
 delābilis. **I**n quo labore sp̄ualit̄
 roborat? et dū uilū agit cor
 eius confortat ut fortit̄ toleret
 et patient̄ d̄m̄ expectet: cū ul
 p̄ adūsa affligit. ul' d̄solacōne
 subit̄. **E**cce aut̄ quippe laboris
 mētē usū roborat. ut ex eo uies
 capiat. q̄ uitate laboris magis
 suauitate d̄solacōne hō fruatur.
Cōtēplacōnis itaq̄ t̄pe fuor m
 dim exatet: et hac t̄is facta l̄tus
 exatet et opus p̄bat. **N**el d̄lān
 ab ea dedinae cōquēit? q̄a ex
 p̄te cōphensū magis i cōphesibi
 lis intelligit: sicut p̄salms̄ d̄t.
Agredat homo ad cor altū: et

exaltabit̄ deus. **S**alomon.
Euesui sapiam: et ip̄a lōgū
 recessit a me. **C**ū em̄ hō ad
 deū ascendit: tantū eū sublimē
 et i cōphensibile t̄uenit. **I**n iob.
Non t̄uestigabit: cū audita fuit
 uox eius. **D**edimasse quos p̄ eū
 causat: quia gustatū magis e
 surit et desideat: et q̄nto sua
 uitate ei p̄cepit: t̄nto minus
 suffiat qd̄ de illo app̄hēdit. **C**og
 nitio hōitatis ei qd̄ accepit ex
 gūi mōstrat. q̄rela exatet: ad
 amadū amplius attendit: et plus
 accensam magis hūiliat. **E**t q̄a
 nō ad uotū hūc habet: dedimasse
 eū atq̄ t̄is se causat. **T**ota sup̄
 dē i amorē eius liq̄fit: cū eius i
 sp̄iacōne accepit. **E**t hoc est quod
 sequit̄. **A**īa mea liq̄fit̄ est: ut
 d̄lān locutus est. **C**ū i mētē lo
 que d̄lān emollescūt t̄rena ob
 lectamōta p̄ius forcia: liq̄fit̄ ita
 calefit aīa ut ea q̄ p̄ius uidebant̄
 d̄lā mollescūt et fiāt delābilis:
 iuxta qd̄ s̄ptū est. **Q**ue nolebit̄ p̄ius
 tangē aīa meā: mētē p̄ āgustia
 abi mei sūt. **A**marā tūc fū d̄l
 aīa: quia p̄ amorē ita liq̄fit aīa.
 ut parū sentiat quicq̄ corpus
 cruciat. **R**esoluit̄ i lacrimas pro
 amoris magnitudis. et q̄ d̄i
 nō cōcedit ei d̄s suos cōtēplai:
 fuit ei ei lacime panes die ac

nocte. Unde uim quærit dicens.
Quæsiuit et non inuenit illum: uocauit
et non rñdit michi. Quæsiuit ad
uotū nō inuenit: nec ad oīa que
petit ul' desideat ei rñdet: ut
sic quō postulat exaudiat: ul' se
exaudisse illi reuelat. **D**z cū nō
exaudit ad uolūtate: exaudit ut
dū melius ad utilitate: et cū nō
exaudisse putat melius exaudit:
quia concedit qd' magis expedire
nouit. **P**aulus postulante auferri
a se stimulu carnis suæ dō melius
exaudiuit: cū hūc nō abstulit: qā
si abstulisset saluus nō esset. Itaq;
cū nō rñde putat melius i' pōdō:
ymō uēs ūba atq; desideia quibz
rñdeat ipse tāq; format. Ipse em̄
postulat id ē postulante ea facit
et rñdet dū que expediūt cōcedit.
In dū qñtas hēat iniquitates et
pān̄ cupit sibi respondet: scelera
sua atq; delicta sibi ostendi. In quo
bene illi rñdet ut contrite omnia
remittat: que nec recolat: nec
uqm̄ specialit̄ exposuit. **P** occultis
quoq; pñis ul' necessitatibz fede
et amore in illū trāsit: et uidentē
oīa ut ipse her̄ pro se uideat ac
sibi subuenias exposuit. **D**at em̄
inltas necessitates suas quas ip̄a
nō uidet nec agnoscat esse: et inltā
pñia se latere. **Q**ue dū eo ma
gis timet quo magis nouit: et ido
sp̄alius ip̄a cōmittit: cōtingit

ut sibi subueniendo respondeat.
ubi necessitates ip̄e nouit. **Q**uā
responsione iux̄ fidei sue et
amoris mensurā metuit largam.
In hoc quoq; illi rñdet q' nulla
eius vox orōnis ul' desidei sine
merito sit: quia ex caritate fit. **S**i
quoq; aliqd' petat qd' nō expediat
in hoc illi respondet q' nō hoc cō
cedit: et q' ip̄a ip̄a intento peti
cōnis p̄mo nō carebit. **C**ū itaq; di
lectū nō sibi ad uotū respondente
tuenit: cōsolacōne et erudicōne
in septuā quærit et tuenit. **V**n̄ sc̄t̄.
Tu uenerit me uigiles: qui cūcū
cūcūcū. **D**ū sic in amore dilā
sollicitat̄ sponsa et incensōe q̄endi.
tuenit eā custodes qui ciuitate
tuenit: id est p̄dicatores q' ad hoc
p̄dicando disturrūt: ut a falsa doc
trina ul' p̄ns̄ eccl̄iaz inuēat et dese
dam. **E**uox dū doctrinā expetit et
de salute sua ac p̄f̄a eos inuē
gat: occurrūt ei et ip̄am tuenit:
atq; de diligendo deo amplius eru
diūt et accendūt. **E**t hoc ē qd' sc̄t̄.
Pauserūt me et uulneruēt me.
Amantē em̄ sagittis ubi di acutis
p̄cūcūt: et maiori amore uulne
rant. **N**am iste sūt sagittæ dñi
quas ardentibz efficit: et amāti
bus effabiles fecit. **A**manentes em̄
penetrant: sed a corquētibz resili
ūt. **Q**ui p̄dicatores etiā custodes

inimice dicuntur: quia eos quoque qui
 ecclesiam gubernant instruat satagunt.
 In eam pallio sponse tollunt: quia
 si quod ei adhuc de vetusta dissolutione
 tegmine inest subtrahunt: ut pericula
 sue patrie quod ea latebat eruditione
 sua detegunt. Intra proin tuum aut
 scriptura. et annuntiabit tibi: maiores
 tuos et dicent tibi. Quid iam aliud
 facere negligunt. Periculo patrie meclis
 erunt: cuius pallio amicti veste nup-
 tiale caritatis non habebunt.

**De amore dilecti et eius quali-
 tate Capitulum xxxvi**

Haurio vos filie iherusalem:
 si iueneritis dilectum meum ut
 amicitias ei quia amore
 languet. Sponsa pro dilectum que
 fuit: eruditione quorum predicator ac-
 cepit: tunc deuotam animam orationes ex-
 pectat. Hec enim sunt filie iherusalem ex deo
 nate: et promittentes ad iusionem pacis
 futue. Has adiuuat ut tunc dilectum
 tuenerint: id est per deuotionis gratiam
 pure habuerint: amore sui et desi-
 derium illi muerent: et pro se peccata offer-
 rant. Celestes quidem spiritus. et sancte
 animas cum christo regnantes sepe
 impellunt: et per angelos quibus
 precibus orare ac psallere solebat.
 fides suas illis muerunt. Nam ipse
 sunt etiam filie iherusalem: que indefinenter
 contemplantur illam pacem. Modo uero
 has rogat iherusalem filias: deuotas
 uidelicet in terra commorantes animas.

Is enim est modus bonorum appetiti-
 uum: ut pro se deum querant
 et mundando cordi resistant: deum
 ut de statu suo et occultis periculis
 totos consulant: atque ut bonorum omnium
 expectant: et familiaritate diligant.
 Cum enim bonorum omnium se aliquis
 committit: et caritate ac humilitate se
 eis familiariter iungit: contingit solet
 ut ex desiderio quod tunc deperdit
 tunc quoque accendantur. Que enim tunc
 ardent deum querere intelligunt: ex
 magna hunc pro iam nosse et fidem
 Unde ex affectu quentes dicunt

**Qualis est dilectus tuus ex dilecto
 o pulcherrima mulier: qualis est
 dilectus tuus ex dilecto. quia sic adiuuat
 nos: Dilactis ex dilecto est filius ex
 patre. et qui diligit filium diligit et
 patrem: sicut qui uidet filium uidet
 et patrem. Ex adiuuatione autem illius
 et desiderio inflammate dilectum nominat
 repetite: cupientes eam et ipse ab
 illa edoceri. et de iam precepta ab ea
 dilectam dulcedine reficit. Quam eam
 pulcherrimam uocant: quia pulchri-
 tudinem mentis habet et uirtutibus
 ornata esse iustissime arbitrantur.
 Solet quoque inter bonos hec esse
 humilitas. ut melius de aliis quam de
 se sentiant: et ea que ex sententia
 dicuntur id est de inferiori experientiam
 proferunt delatibus audiant.
 Amantes quoque de eo que deside-
 rant: libenter loquuntur. Solent
 enim deuoti corde deo locuti**

conueniunt. ex collatione mutua
magis in dñi attendi: et ex fide
cia quã hñt. Tuẽ que de deo se
cũt. ul̄ intelligũt. p̄ferẽ. Solet
quoq; dñs in odio eorũ esse: et ḡtũ
r̄ eis qui p̄t̄ ip̄m d̄ gregant̄. et de
ip̄o d̄ loquũt̄. annulãe. In spon
sa ad interrogatõne de dilectõ am
plus inflãmata: sp̄em eiã exp̄mẽ
et beneficia sibi ex eo collata in
capit̄ narraẽ dicens. **Dilectus meus
candidus et rubicundus: elcũs ex
milibz.** Candidus est: quia can
dor lucis etne et lumẽ de lumine.
Candidus. quia ab oĩ p̄cõo im̄mõ:
q̄a p̄cõm nõ fecit nec tũctũ est
dolo in ore eius. Et rubicundus:
quia in passione sanguine suo
est p̄fusus. In quo nec sp̄es neq;
decor eãt: ut decorã me facẽt.
et sanguis eius genas aĩe mee
ocnãet: et deformatã me refor
maẽt. **Idco dilectus michi. q̄asta
p̄ me patiens: ip̄a in faciens.**
Qui etiã elcũs est ex milibz:
quia ex toto gr̄ie hũano nemo
sine p̄cõo: excepto eo. Nullus
ei filis in legĩslatoibz: nec qui
dño maiestatis n̄strãnt̄ et assistũt̄
im̄ille milibz et deries contentis
milibz. Non em̄ oĩ adẽquabũt̄
aurũ et uirẽ. id est sup̄noz socie
tas ciuũ: quoz cõda sibi in oĩ
et clãitate fulgent. et p̄uũtate.
tr̄sflucẽt: et hoc quia nõ solũ

homo sed et deus est. **Caput
eius aurũ optimũ.** Caput eiã dñi
tas eius: quia caput xp̄i dñs. **Id
caput aurũ optimũ est: q̄a dñta
tis bonitas oĩbz que ab ea facta
sũt. antecellit.** Hoc est aurũ et
uũuentũ: et aurũ illius etne opti
mũ: ita fulgens ut hũano oculis
uidei nõ possit et in carne uũentibz.
Non em̄ uidebit deũ homo et tũct.
Illud igit̄ dilectus meus. quia hoc
caput hoc p̄ncipale hoc sublime
eiã. qd̄ hic uide nõ possit: cũ illa
uita appueit uisũã sũ: q̄a tũc filis
ei ero. et sicut est eũ uidebo. Qui
hanc genã genã michi felicitatẽ
p̄stabit: quia corpus hũilitatis mee
corp̄i clãitatis sue cõfigurabit: et
aĩam meã similitudim dñitatis sue
conformabit.

**De qualitate membrorum
dilecti Capitulum xxxviii.**

Quone eius sicut elate
palmarũ: in gregũ coruũ.
Elate palmarũ sũt sp̄a
tule id est ramũ p̄ductioes: sep̄ ad
excelsa tendentes. **Exp̄ssit sponsa
qualis sit dilectus in se: nũc exponẽ
ĩcapit̄ qualis sit in melibz suis.**
Cuius comas eos uocat: quidli
fidei fundatu adhẽnt. **Uos pal
me p̄t̄ et coruus siles memorat.**
**Palma in frũs eãst̄ et aridis
corticibz obuoluta: siquãstã uisũ
q̄ fructu pulchra et ampla. Sic
xp̄i m̄bra rufius agũt dura**

et patitur ad usum: et superius in oculis
 dei pulchri sunt et fructuosi. **P**udia
 quippe coepris purgantur: et ad pul
 chritudine aie et sublimitate spua
 lom pfaunt. **U**nde em pulchritudine
 supra confidant: inde infius libet
 laborant. **S**ut naq oculi eoz i capu
 te suo id est xpo: et capite ipius
 aureo id est dinitate. **I**lluc ptinge.
 illud uide. et illud de ore refia: et
 fulgore cupit irradiat. **S**uffiat
 quippe ad illa uisione. ad illud p
 apu: et uident sibi dies pauca
 p amoris magnitudinis: et leuis tri
 bulatio ad pondus glorie. **N**on em
 sut odigne passiones huius tps:
 ad glam illius uisionis. **C**onsidra
 tio glie et retribuciois de se deit eis
 exat: de se deit uo labores te
 leues fut: et sursum puchit. **U**nde
 igne supra confidant et corrupant.
 inde infius roborant: et unde in
 fuis roborant: inde de laboribus
 triphant: et i alca iuuat a resat.
Palma em ualde in alca ascedo
 pfiat. et uictoria significat sua
 ptendit. **C**ome dila sicut elate pal
 maz sut: quia electi du se p ad al
 ta utunt se offerut p dei gram
 quq ad uictoria se pducit. **I**ny
 mis uita eoz q multas coctibus
 obuoluit: du inuis tbulacoibus
 angustat: in sumis uo q pulch
 ritudinis folis amplitudine ex
 pandit retribuciois. **C**ui etia
 ingri dicunt sicut coruus. **A**ngro
 bonoz est q se peccatores re

putant: et pitor suor ueridia
 i uultu pectant. **D**espotione qppe
 eligut: cocepta equum ferut: bi
 lia opa et sordida hitu no sola no
 refigut: sed stientes in hac huiluta
 te piosu late thesauru. et cu appe
 tit. **H**ec est ingredo bonoz. q conus
 assilant: ut xpo quoq silentur.
St em huilatas uita xpi: qua qui
 habuit xpi quoq silitudme habe
 bit: et quia p hanc fut ingor
 tantu est xpo filio: et apud ipm
 sublimoz. **B**om itaq apud se in
 gr sut et depecti: sed ante deu
 pulchri et piosu. **D**espicio
 itaq conus dilecti. **O**culos ipius
 de se be incipit dicens. **O**culi eoz
 sicut colube sup riuos aquar. q
 lacte sut loter: et resident iuxta
 fluentia plenissima. **O**culi dila con
 teplatiu sut: qui supra et spualia
 cordis oculis coeplant. **I**n sic
 colube sut: qa simplicit uiuut et
 simplice oculu id est uentone hnt:
 ut totu corpus eoz sit lucidu: id
 est quicq agit id intendit fac
 ant. **H**ic dicit. **S**ut quoq colube
 ad oculo suor fenestras. quia
 nec rapacitate nec amore ferut
 ad trena: hebetet in hys habetes
 usq. sed in spualibz et salubribz
 acutit et pspiciut. **I**ste est oculus
 dexter. qui ne eos scandalizet et
 subtilitate noxia in erroe pducit:
 septate documtis iugit mhent.
Et hoc est qd sup riuos aquar.

esse phibent. Colūbe quippe sup
ruos aquar residē solent: ut
umbra accipitris in aquis videat:
et ita sup aquas se piciantes um
gues eius euadant. Ita boni
umbra demonū in septuā vi
dent: dū deceptōnū modos cor
ibi repūt: quibz nō solā p apta
mala. sed etiā p occulta fallere
solent. In qua etiā vident q nō
p boni spem nō p falsā intelli
genciā illudūt: que a simplici
bus et minus exatatis in spūalibz
sana et pfecta credūt. Cōt omēs
itaqz errorē ul' ipūtatē quam
timicus suggestit. ul' erroneus
aliquis et seductus affirmat.
eloqā dīna sūt spūalia: et que
suggerūt ul' audiūt ut recipiant
ul' confutent hīs confenda. Nec
em sūt eloqā casta. argentū igne
examīatū. a tremis pbatū: et sep
tiformi spū purgatū. Quicquid
em sacre scriptūe quā spūs sūs
edidit consonat et concordat: sanū
et integrū est credendū: et quicqz
ab illa discordat noxiū reputandū.
Volunt Danū em esse nō p: qd
a spū sō aliquomō distepat. Vo
lent quoz rui spūalē oculos red
de clariorē. Ita septuā spūalia. cor
dis oculos fat pspūalē: quia
det declaracō simonū dī illūat: et
intellectū dat. **Mystici** em septu

dū inuestigant: mentā erudūt: et
sensū ad intelligenciā aperūt. **Hec**
quos colūbe lacte sūt lotē: id ē dil
cedne mīs grāe a pīs mūdare p
et custodite. **P** solacōne em quā
ale trena delatō maresat et carna
lis mūdicia vilestet: quia p hanc
mens cōpūgit: ut de commissis pem
teat: et alia nō cōmittat. **Ite** lotē
hec colūbe resident iuxta fluentia
plumissima. **Hec** flucta plumissā:
illius uite pfa sūt gaudia. **Iuxta**
que residet: quia a trena delatō
ne seu cōsolacōne se remouet: et
cognitiōnē atz deplacōnē supnoz
se cōformare ac pxiās face studet.
Iuxta timicos em accubāt: ut requē
illā quā bona. et tīrā quā optiā
est videat. **Extrema** huius mundi
eligit: qā uite subsidia ad sustē
taciōnē. nō ad voluptatē simūt:
ut ita in timis eius cōmocantes
timicos quoz illis uite aliquatimz
cōtingunt: et de illius gaudiis ali
quid apphendant. **In** timis accubāt:
quia et si hie sūt corpē. illuc con
ūsant mētē: sicut dicit apłus.
Nūā dū satio in celis est. **Quia**
uēō hōc mūdo uenit: tūqz nō uenit:
et futūā requē desidēant et mē
te cōtemplant: iuxta hec fluentia
residē phibent. **Quā** requēne
quāqz p cōtemplacōnē vident:
si requē mentis nō habent. **Unde**
sessio iuxta fluentia requē corū
significat. **Dede** em quiescētis.

In viuis itaq; aquay posite et
 lacte lota uicta fluentia plenissima
 residunt: quia p septima illuante.
 et opacōne atop dulcedine gīe
 a pīs et uiciosis affectib; mūdare.
 quiete mentis et pūitate cordis
 consecute sūt: p que duo de illo
 fonte uiuo dulce potalū hauriūt.
 et ipm fonte sicut dicitur. **Quia**
uā mea ad dīm fontē uiuū: qm
ueni et appebo an facedi. Qui
 uō adhuc in fin sūt: et ipm hoc
 lacte nō loti: quia et si adeo p
 ceperūt cōsolacōis dulcedinē:
 nō tū ita plenā a pīs pū et
 uicis mūdacōne. **Unde uix flūe**
ta nec residēt: quia hāc quietā
mētē uōdū hāt. **Hoc dulcis affēs**
sue gaudiū. quia de corde ining
mūdato pcedit: nō ē pfm uel
purū. **Cōpat em eis ul nālis**
leuitas ul pspitas aliqua: sentēp
tatio pū oculta. **Tales p dulce**
affm: deuoluūt mēdū ad gaudi
ū carnalitatē assuetū. **Ignis et**
cōcupie carnalis p rēpūcōnem
adhuc uelēmēs est in eis: tū
hūilitate accepta facile accendit
quasi lignis adhibitis. **Hoc affēs**
cū in dīm dignit: contingit mēdū
ut ex occasione leuicōis flatus le
uoc fās carnalē mutet: et cū
pū cepit carne dsumet. **Unde**
aliqui suē aliquo itali pū. car
nis motū ul etiā maiore pacū
fragilitatē: istis dulcis affēs uic

in pām. **Unde dū carnis motū**
senserit: stat ab hac dulcedine
se rethere: et ad aliud bonū de
bent cōite. **Talibus magis expe**
diūt amara q̄ dulcia. dūa quā
mollia: amantudo salis et dolo
pīe ac labore pugne: cont ob
lāmētā carnis ul uolūtatis ppe.
Notia em delācio mēdū cūat
suo cōtēro: et suauia sicut sen
sualitatē delānt: ita et uices ei
faūt. **P dūa itaq; et labores**
falsa delācio extinguit: et rēpō
mentis acqrit: ut uicta hęc
fluenta sed eat: et supna ali
quatū cōphendant.

Item de membris dilecti.
Capitulum xxxviii

O **ene eius sicut mole**
aromatū: consistit a
pigmentū. **Gene**
martires sūt. qui sanguis suū
p fide xpī fundentes q̄ gene
facie spōsi rubent. **Ad dēto**
pidchē: quia totū cōpus ecclie
ornauerūt: cuius mēbra fuerūt.
Magnus em i eis ignis amois
ardebat: quos sic ad tormentū
inflāmabat: magna intus
dulcedo habūdat: que morte
amāissimā dulcedebat. **Hęc**
est caritas dilectō salicet dei.
dilectō sūmū bonū. fortis ut
mors: vīno fortior morte.

non p̄ius. **O**mibus em̄ q̄ fecit
 ul' p̄tulit. nō sibi sed nob̄ meruit.
 Ad hūmal quosq̄ xp̄i venētes in
 morte et m̄tis ip̄ius max̄ie debem̄
 fiducia p̄onē: et pro cōmissis malis
 om̄ssis bonis. **H**ec inimico accusan-
 te opponē. **M**ors itaq̄ xp̄i imp̄ia
 p̄ma est imp̄ia opt̄a: quia om̄nia
 mala nr̄a m̄ctificat: et potēs ut
 nichil ita sit ad mortē et mortē e-
 t̄nā. qd̄ nō soluat et vivificet. **D**e-
 quē. **M**anḡ illis ternatiles auree
plene iacinctis. **M**anḡ dila sūt
 bonoz opa. que ternatiles sūt: q̄
 nr̄a sūt et p̄f̄a. **S**icut ternatilia r̄e
 et polite voluit: et nichil tequale.
 nulliq̄ obstaculū t̄se pati: itabo-
 m̄ ut reprehensibilē opant: nichil
 agentes in quo p̄rimo offendat.
 ul' scandalizet seu t̄f̄inet. **R**ecta ē
 itaq̄ opaco bonoz et polite: quia
 sola q̄r̄t celestia. **E**t nō ad dextrā
 ul' ad sinistrā declinatēs: s̄ regia-
 trā m̄cedentes. **R**egūt em̄ se et
 dignūt ad id qd̄ salubre est et expe-
 dit: et nō ad id qd̄ hūana cupidi-
 tas expetit. **E**rant se magis ubi
 maior est p̄f̄us: et ibi min̄ ubi
 minor est utilitas. **M**ulti em̄ cō-
 m̄na valde solliciti sūt: et mauda
 negligūt. opa de gr̄ie bonoz exer-
 centes: sed nō i caritate ea faciētes.
Castrā quidē aīe sue m̄los opibz
 munit: sed vni focamē inimico
 p̄ qd̄ intret in relinquit. **C**uiq̄

castrū hec fina ē: munitio. ut
 intentōne hō semp̄ heāt mortale
 nō cōmittendi: et si commiserit statim
 p̄mittendi. et ut sollicitudine t̄noe
 talia cognoscendi: et p̄ h̄is que
 cognoscē nō valeat occulto con-
 tendi. **B**onoz igit̄ opaco d̄ma
 est sapia illustrati: v̄n̄ manḡ
 iste auree dicūt: quia lucēt p̄ d̄mā
 sapiam: et nō obscurant p̄ p̄am
 ul' ignorāciā. **L**ucēt quoq̄ coram
 hoībz ad gl̄am p̄is celestis: q̄a
 nō obscurant p̄tis ul' indiscretiōe:
 sed fiāt p̄ie p̄p̄ d̄m̄ et simplicit̄
 t̄ncōne. **U**nde subdit̄ q̄ plene
 sūt iacinctis. quia sola sp̄e et
 desiderio fuit p̄ate celestis. **I**acinctis
 quippe ē lapis: aerei coloris et vi-
 dis. **P**lene sūt iste manḡ iacinctis
 iacinctis: quia opaco oīs itentō
 bonoz sup̄m̄ queit p̄m̄m̄ et dei
 b̄n̄placitū. **P**ro hoc ad instar sa-
 phiri m̄tesat: et verens ē i bono:
 ut placeat d̄o et firmat̄ eo. **P**lene
 igit̄ sūt iacinctis: ut nullus vane
 laudi pateat i eis locus. **N**on
 hanc q̄rant: nō hanc oblatū aliq̄n
 recipiant: sed sēp̄ ad hūc lapidē
 ad hanc celestē sp̄em. ad illam
 speciosa margaritā respiciant: et
 pro hac oīa vilia reputēt et con-
 tēpnēt. **L**apis quoq̄ iste cū aīa
 munit. **S**ic sic boni pro t̄p̄e
 munit: m̄o em̄ i rigore erent
 m̄o clemēciā exhibēt: m̄o excessu
 emendāt: m̄o dissilant: et h̄ faciūt

non p̄ negligentiā. sed p̄ discre-
tione. Omnia siquidē t̄p̄t̄ habet.
et qui t̄p̄s oportunitate nō obser-
uant. utilitatis fructu se privant.
Indū em̄ melius. malū tolerat.
qm̄ reprehendit. P̄ t̄p̄e itaq̄ et
inocētibz hominū se mutant. nec har
mutabilitate instabiles s̄i firmi et
stabiles sūt. quia ut causas me-
lius ad effectū p̄ducant. dū mutant.
in h̄is que facere intendūt. semp̄
p̄stant. et mutabilitate impedi-
menti nō patiūt. Mutant em̄
modū. sed nō animū. et manet
eadē intentio. et si nō eadē actio.
Sequit̄. Venter illig eburne.
distinctus saphirus. Veneri dila-
sūt boni cōiugati. caste se ha-
bentes. et t̄m̄p̄ nō utant̄ hor
mūdo utentes. **Elphas** cū casti-
tas est aīal. et frigide n̄e. t̄m̄ et eos
significat qui nō ideo copulant̄
ul' carnalit̄ se cognoscūt. ut libi-
dini s̄ satisfaciāt. sed ul' causa
plus gnānde. ul' t̄cōm̄t̄e vitā-
de. Nam plus intentio h̄z meitū.
vitanda t̄cōm̄t̄e vitā. nā
excusat eā in̄imomū. causalī
bidinis dāpnationē. quia em̄cōle
p̄cām. **Cōiugati** itaq̄ qui sue
seruiūt volūtatī nō sūt venter
dila. sed possessio dyaboli. nec
in h̄is habz xp̄i mansionē. sed
dyaboli p̄tate. sicut angelus toby-
am docuit dicens. Demone p̄tā-
tem habet sup̄ eos qui cōiugāt

ita suscipiūt. ut sue libidini sicut
equi et muli vacent. Venter at̄ p̄p̄o
si distinctus est saphirus. **Saphirus**
est lapis sp̄em sereni celi habens.
Unde bonos cōiugatos designat.
qui celestibz disciplinis t̄buti sūt
sup̄na meditant̄ et sapiūt. H̄i
distincti saphirus sūt. q̄a m̄ mūda-
nos artz celestia quoq̄ opa faciūt.
Quāuis em̄ diuisi sūt. ut cogitēt
que sup̄ mūdi. quō placeant cōi-
gi. cogitant nichilominz celestia. et
quō placeant cōditōes. **Ver** distinc-
tio saphiri ē. ut t̄ carne ambulātes.
nō s̄cōm̄ carnē militēt. sed cor
cōsuetio in celis sit.

Item de mēbris dilecti Caplin
Tricesimū nonū.

Quia illig marmoree
colapne. que fundat
sūt sup̄ bases aureas.

Isti sūt qui rebz suis religiosos sus-
tentāt. qui bona temporalia illis impant̄
aut. ut sp̄ualia ab eis recipiant.
Cui em̄ et recipit p̄p̄iam t̄ noīe
p̄p̄ie. m̄cedē p̄p̄ie recipiet. **Cui**
iurat ad suendū deo sup̄entū.
non solū m̄cedis eius p̄iceps est.
sed m̄cedē eius cū illo habebit.
Isti ergo sūt crura sponsi. qui non
solū h̄is t̄cucūt in finos visitātes.
sed et ad eos qui t̄ carne sūt veniē-
tes. **Hor** nō solū hostiā cū iob
viatoris patet. sed eadē cū tobya
ad nōigenas p̄gūt. et vniūq̄
diuidūt de facultatibus suis p̄p̄ie
possūt. **Cui** ut colūmpnie

marmoree sunt recti in conscientia et operatione. et in fugibiles a viciis et peccatis. Recte et sane sapiunt: nulla falsa doctrina vel religione supplantati. Docent enim aliqui falsas species religionis. Demones quoque in corde suggerunt falsam iustitiam: et pro luce civitatis falsam intelligunt. Intendunt quippe aliquid artem scripturam. et puer sagittas suas in phantasmata: ut sagittent in obscuro veros corde: et que dominus perficit. id est episcopus fecit. et per doctores exposuit destruit: et ad suam errorem inflectit. Demones etiam quaedam subtilia. et quaedam reuelaciones in aliquibus operantur: et ut quaedam noua et insolita que curiosi et simplices mirantur et venerant. Honor igitur ratio et sana est intelligentia: formant opera sicut ex corde procedit iustitia. Rectos gressus pedibus suis faciunt: quia cuncta cum consilio faciunt: et non solum per se sua. sed etiam occultas suggestiones cordis in conscientia exponunt. Non enim potest errare qui cum consilio vivit: nec ab inimico decipi. qui suggestiones eius detegit. Ite ratio sunt boni et iusti: quia non curvantur ut per eos demones transierint. sicut scriptum est de malo. incurvae ut transierint: nec iusticia franguntur. ut temptationibus demonum consenciant et in peccatum cadant. Sunt igitur recti et erecti. quia et in se iusticia suat: et per iusticia defendenda se erigunt.

et iusticie opponunt. Quasi fimo et stercora non quibuslibet lapidibus comparantur: sed marmoreis: quia non est vilis et coarsus. sed preciosa et rara. Ac per fortitudo lapidum fortitudo eorum. quia non duraverunt per insensibilitatem: sed per zeli constantiam. Ite colapsae fundate sunt super bases aureas: id est super fide prophetarum et apostolorum. Eadem quoque fides est in prophetis et apostolis. Sed illi credebant venturum. isti credebat venisse: quod illi sperabant et expectabant. isti credebant et habebant. Unde quidam eorum loquitur dicens. Dies mei velociores cursore fuerunt: fugerunt et non bonum non viderunt. Ite bases fuerunt auree: quia lucebant per opera. Dime operibus enim fides est mortua: sed per opera preciosa et auro comparanda: quia caritate informata. Super has bases fundatae sunt crura heretice et colapsae: quia insensitiores et recti superedificati sunt super fundamentum prophetarum et apostolorum. in primo summo angulari lapide christo ihesu. qui duos peccatores in se coniungit: iudeos videlicet et gentiles. iustos et peccatores. iustos et hereticos in celo angelis sonantibus. Sequitur. Super erigitur loban. Heretici sunt lignes: decorum christi et similitudinem spiritualiter habentes. Labor enim similitudinem christi anima que caritate habuit: et plenius in morum correctione proficiens plenius hanc percipit. Cum aliquis penitentem. statim in ipsa corde

conitione ex parte similitudine dei re-
cipit: quia paulatim plenus. et in
futuro parte possidabit. **H**ac simi-
tudine conformatur christo boni omnis.
sed specialius uirgines: que cum hac
similitudine candore et mundicia hinc
uite. **U**nde libano qui christum signi-
ficat: quia candidus interpretatur.
Pria igitur est mundicia auctori
mundicie. **U**nde quia hac specialem
decore uirgines obtinent: bene spes
eius dicitur: et quia sit macula
polluciois sunt: agno sunt macula
familiaris uirgum. **D**e quibus
agnus quocumque tetur. **S**pecialiter
sequitur: cui specialiter se sales fe-
cerat. **I**n carne pro carne uiuere:
celestis est uita non eterna. **U**nde
cum uirgines carnis peccatum quod maxime
humano generi prevaleret et uacere in her-
domine: quodammodo ex carne sunt.
et deo qui specialis est sales fuit.
Sunt igitur spes christi. sicut spes
libani. **L**ibano enim est christus. **D**e-
tin est candidus: sed etiam candi-
datis. **C**andidat enim et decorat
electos. **L**ibano quoque nobilium ferax
est arbor. **S**ic christus nobiles arbo-
res profert: eos sales quos per spiritum
sanctum in libertate regnat. ut filii sint
dei et uere liberi: ne fuerit peccatum. ut
serui sint peccati. **I**n hac arbor
sublimior et nobilior fuit beata
uirgo: que exaltata est sicut cedrus
in libano. **E**xaltata est in libano
id est christo: quia non est sublimis

per seipsum. sed per christum. et ab illo sub-
limata et electa ut sic exaltet: ut
ita christus per humanitatem crescit: et cre-
ato suo ipsa incrementum daret. **S**ub-
limis et nobilis arbor: que subli-
me hinc producit fructum dei uidelicet
filium. **D**emum ipsa cedrus que creuit
in libano id est christo: et dum christum ipsa
gemit quasi libanum cedrus producit.
Et mons producit ex arboribus: alius
producit ex hominibus. **N**ot est nouum et
audiam quod deus fecit super terram. ut
cedrus profert libanum. arbor mo-
te: mulier cadit et tunc id est
deit: et que nudus non aperit. **H**inc
uirgo in tercio suo concludit. **S**pes
itaque christi sunt uirgines. sed beata uirgo
specialis eius spes: que spiritum suum
per aliquid peccati macule nunquam macu-
lauit id est ueniale. **U**nde spiritum
eius rex celestis concupiscit: et
ita carne sumens amplius hanc
spiritum decorauit: quia apostolus eam
gratia repleuit. **M**undo itaque te-
nobis obuoluto et deformato a
deo sole iusticie producit. **S**peciosa
sunt forma per filios hominum edidit:
et ita lumen cecitatis et spiritum
deformitatis speciosam restituit.
Ipsa igitur singulariter spes christi pro
omnibus speciosa christo similitudo:
nec solum spiritum ipsa habet: sed
etiam talis hanc restituens. **M**a-
ria itaque super homines est. in eo quod
minimam peccati commisit: cum non sit

homo qui faciat bonum et non peccet. **S**icut angelos quos est. quia eos puritate supgradiat. dicitur dicitur clarius et contemplat. **N**ec tamen peccatum non commisit. sed etiam aliorum peccata deluit. nec solum in se lucida fuit. sed etiam lucis radios ex se misit. quia per eam mundus lumine gratie accipit. **I**n divina itaque et humana. media et mediocritas est maiora. ut humana supgradiat. dicitur tamen sublimata per filium operatur. **O**mnia dignitas. de muliere sole procedit. et mundum illuminare. de terra luce radiare. et per seipsum tenebris mundi in luce clarescere. **P**er eam et ex ea sol iste mundo fulsit. et clariores luxit. quia plenus corda illustravit. **I**ta lux eterna et temporalis nova surrexit. et radios suos amplius dilatauit. **N**ec solum per eam lux gratie in terris. sed etiam visio dei aeternis data est in caelis. **H**ec beata est illud signum magnam in celo mulier amicta sole. quia sol divinitatis ei infulget et eam circumfulget. ac totam occupat. et post eam maxime illustrat celiciae illustrat. **I**psa solis huius splendore primo et per omnes suscepit. ipsa hoc sole amicta est. quia per seipsum et per ipsum est divinitatis fructu perfruitur. et quasi hanc induit. dum tantum eius plenitudinem accipit. **I**deo vero hoc sole in celo amicta est. quia in terra per seipsum sicut dicit apostolus inducat. et gratia plena erat. **E**rat sub pedibus

eius luna. id est imitans ecclesia. quia ipso reficitur est et post eam hoc sole illustrata. **L**una deserta parat. et ideo quia omnis homo deserta aliquem per eam habuit. ab hoc sole illustrari. non equaliter vestiri potuit. **E**xaltata est est her beata quasi cedrus. quia sublimata est sicut christus. et si non tantum quidem christus. **C**ristus in mundo fuit in regno celorum id est puritate ecclesia. maiora humilima fuit omnium quae fuerit terra. **I**deo ad hoc sublimata ut summam omnium coarctat. et postea summa a omnibus fiet. **B**ene se cum christo humiliavit. quae cum christo sublimata erat. **D**icitur christus ad dexteram patris. ita ipsa ad dexteram filii. **C**ristus super omnia opera manuum suarum. maria super eadem opera post christum. quia non solum exaltata est super aeternis sanctorum. sed etiam super choros angelorum. **I**n humilima igitur maiora se christus ad susceptionem carnis humiliavit. et humiliata ita seculum exaltavit. **S**ublimis ergo maiora. sed sublimior christus. **U**nde de eo sequitur. **G**loria ut cedit. **C**edens pulchritudini fortitudinis sublimitati atque odori omne siluarum decus cedit. ita christo nec in terra summi homines. nec in celo angeli parati esse. **C**ogitare vero nolo quod sublimis et excellens sit ipse. sed quoniam se humiliavit propter me. **U**nde cum timeo iudicem. cogitare uolo fratrem et natum meum deo. **I**n humanitate namque iudicabit. quia pro nobis miseriter

accepti. **F**erat sententia humanitatis
firis et misericordie: et non iudicis ulius
tate. **S**i iustitiam me uolueris. iu
dex sit et adempnet: si misericordiam me
confessus fueris. misericordiam impendat. **Iu**
dex ipse esse uolo pro iudice ut non
iudex sit ipse. sed frat' pro iudice: et
iudicem me ne iudicet ipse. **S**italis
accessit ad iudicium. et misericordiam
in causa mea habueris meam: quis
iudicem denegabit quicquam? **M**aria
fuit est mater dei propter misericordiam: hanc
quoque credo quod misericordiam exeret pro
humano genere contra peccatum et filio: et magis
me pro examinatis exercebit iudicium.

Hoc iudicium poeta est: magis nobil
cit christus uir carnis. cum sedet ad iu
dicandum cum senatoribus etc. **T**unc
sublimitas huius ceteri apparebit.
quoniam super homines eminent: quod quod
excelsus reputatus sit: cuius spiritus
nobilis est: id est iure hominum
spiciatur. **I**n matrem igitur matrem
meam et portam celi queamur et spiritum
misericordiam in poeta iudicem: ut per
iudicem portam ingrediamur ad uitam.

De christo et eius mente

Capitulum quadagesimum.

Quod est eius suauissimum.
et totum desiderabile.

Guttur sponsi est in
sapore illius. et consolatio spiritualis:
que gustantes suauiter afficit et
expletos. **S**i enim bonitatem dei cogita
do apprehendas et ad saporis eius
pertingas: gutturis huius suauitate

cum sponsa fidelibus. **A**moris quoque
eius gustus adeo suauis est. ut non
sola mentem reficiat: sed etiam corpus
cibus obliuisci faciat: et corpus labo
res ymo etiam ipsam mentem amantissi
ma dulcedine faciat. **S**i quos spiritualia
et iustitia contemplantis: quod quod de deo
comprehendere potueris suauiter et delictabile
comprehendit: adeo ut omnia sint illi par
suauia ymo nulla reprobis: quoniam
uero solum bonum. solum amplectendum
et amandum iudicem. **A**d superna uero
consideranda. si mentem transieris dulce
est. meditari. quale sit deum uideri.
et eius uisione sacra: quoniam in
nobis et nos in ipso esse. et unum cum ipso
esse: omnia misericordia carere. et cum ipso
sine fine gaudere. **H**oc mirum
sapor. est sponsi guttur. **A**nti
quus autem affectibus cor purgatum esse
optet quod hanc suauitatem papieret.
quia **s**ine nisi sincerus fuit uas co
dis minus papierit uel regnet hanc
suauitatem spiritus: quia adhuc arefat
ex fete carnalitate. **V**eniat igitur
consolari in medio: in ore sedi et
delictum in eo: et in hac delictatione
exerat ut spiritus eius et propria uoluntas
deficiat. et quicquid ex deo delictum con
tempnat. **E**ntum extiores delictatio
nes contempserit. tantum ideo delictum
potest. **D**elictationem mundanorum ab
ciat: mundum id est mundana relin
quat: solitudinem mentis adcat.
Solucius sedeat: et se super se id est
cor super corpus leuet: ut corpus palia
transcendat: et superna et spiritualia

cōphendat. Omne qd in mūdo ē
 cōcupia carnis est cōcupia oclor
 et supbia uite. **Qui** ista et temp
 seis. **ante** videlicet cōcupiam de
 imēdo. ab exterioribz visū ad intio
 ra et inuisibilia reuocādo. et calca
 ta supbia se hūilando. pfecto
 mūdū relinquit. et ad solitudinez
 uent. ut spūalū noticiā et saporē
 apphēdē possit. **Hec** est
 egyptus de qua p̄lo d̄ egredi.
 et her solitudo ad quā debz tendē.
Ex hac solitudine mittū^r mūch.
 et de fructibz reportant t̄re pro
 missionis. **Hi** mūch sūt medita
 cōnes spūales et sc̄a desideria.
 isti ad cōpōndū t̄ra hāc mit
 tū^r a deuota aū. **Isti** t̄ra hanc
 t̄re fugiūdo int̄t. de eia habū
 dantia et dulcedine nūciāt. de
 fructu sc̄a p̄cāt. **Iste** fructus est
 suauitatis gustus illius dulcedis
 p̄libatio. dulcis guttur aīe deuote.
 hūc fructū gustantis et eia suau
 tate expt̄. **Hūc** qui gustauit.
 videt id ē cognoscat. qm̄ suauis
 sit. **Hoc** est guttur suauissimū
 sponsi. qd om̄es suauitate non
 solū extollit. sed etiā expellit. **Hic**
 suauitas quo magis sentit. eo
 magis desideat. **Gur̄** h̄z thar
 uita nō facietate. refectiōne nō
 plenitudine. **Tam** dulcis em̄ est ut
 semp desidet. tā inmensa ut nūq̄
 ad plenū p̄phendat. **Et** iusc̄ af
 ficat se dicit saciatū et totū imple
 tū. nescio an de gutturē sponsi ul

de adultero et falso reficiatur
 imm̄. **Qui** edūt me aut sapiā
 dei adhuc esurient. et qui h̄t
 libūt me adhuc siēt. **Hic** bon
 tatis dei tenuis est gustus. insu
 tūo sacietas. quia saciābim̄ cū
 glā eius manifestabit. et in hoīs
 domo d̄m̄ replebim̄. **Uerō** sapor
 sic a falso distit. **Non** ē wehe
 mens ul̄ p̄ctuos. carne nō t̄t
 lat. sed carnis motus p̄p̄at et
 mitgat. modestus est et t̄nquillus.
 leuis dulcis et pacatus. sp̄m̄ robo
 rat. carne debilitat. mētē accōdit
 et illūiat. nō extollit sed hūilāt.
 nā suauitas eia desideū exatit.
 desideū d̄m̄ ad ampliora accendit.
 de defat semp hūile reddit. **Qui**
 em̄ parū est qd̄ h̄t. sicut sēp
 egente reputat se. ita sēp hūilā
 dese sentit. **Imp̄** s̄tus siue falsus
 sapor. diuite se hominē demōst̄.
 quia ad agnoscendū diuitias bo
 nitatis dei nō p̄cēt. **Et** at̄ p̄
 sc̄as quē accipiūt adhuc carnales
 et noui nodū p̄sc̄am cordis inu
 ditiā cōsecuti. sed luppētes cord
 oculos habentes. ut clāe nō pos
 sint uidē et spūalia cōphēdē.
Unde igit̄ diuites se putāt. **Unde**
 par̄ uident. et uerā agnitiōne
 nō h̄t. **Tales** si plus illūati
 plus agnoscent. et inmensitate
 huius suauitatis apphēdent.
 hūilaret̄ potius q̄ extollent.
 quia exigui intelligent qd̄ de
 hac p̄cipē possent. **Falsus** sapor
 est quē imm̄is opat. **Et** h̄ qd̄

dulci affiat. et mente exhilarat.
sed extollit non humiliat. plenitudines
non habet sed silat. nam hunc papietos
quicquid vacui sunt a vacua gratia prebit
si prebit per adusa. Unde calamo
sunt copari. qui foris est intus.
sed intus vacuus. Foris inter illos
et lucens. quia spem quidam deo
coris habent. sed intus a virtutibus va-
cui. et fructu non habent. In huius cala-
mi secreto dormit et quiete habet
inimicus. quia non exatit eum ul' fi-
gunt desideria sua. et agunt orones.
sed patitur eum et fouet tempore mentis
et falsis inter religionis. Huius gloria
non est ab inter nec tam in asua quam in
exterior fama. et quia exterior falsi
sunt. ideo mentis non agnoscat ul'
prebit. Huius sapor et si suauis non
est. suauissimus. quia non est a passio.
sed ab adusa. Suauissimus
est que papuit boni. quia per cor-
dis mundicia. ad uera ciboritate
puenerit noticia. Ita suauissimum
guttur eius predicatio sunt. quia experi-
entia docente dulcedine eius gusta-
uerit. **C**ui quos humanitate eius
cogitamus. suauissimum fuit guttur
eius per quod diuinitatis uerba precesserit.
quia sicut ipse deus spiritus et uita fue-
rit. Suauis fuit predicatio et uerba
illa. quibus loquatur de regno dei.
Suauissimum igitur fuit guttur eius.
et totus desiderabilis. Desidera-
bilis humanitatis eius transiit terra.
sed multo desiderabilior gloriificatio
eius humanitas icelorum que etiam an-
gelis est desiderabilis. quia in eum

desiderant per spiritum. Est enim illa uita
desiderabilis. cuius uultu desiderat
superno animi uniusquisque. Deside-
rabilissima uero est diuinitatis eius
contemplatio. cui omne quod potest deside-
rari non ualeat apparere. Est igitur
totus desiderabilis. Cum etiam desi-
derabilis est in membris suis. tam ad huc
terra peregrinantibus. quam in celo regnan-
tibus. quia delatit tam eorum gratia. quam
confidat gloria. Habet namque hic ful-
goris sanctitatis. et illic gloriificationis.
Dulci cor sanas ad ymitadum et
gaudium ad gaudendum cum eis sit
et fruendum. Dulcis est gaudium
eorum contemplatio. quod in se ipsum
et quod expectamus. Habet hanc con-
templatio leticia. ut spiritus huius simus
gaudentes. et in tribulationibus uel
laboreibus quos pro hac sustinemus
patientes. Est igitur per desiderabilis
etiam in suis. quia eos de gloria sua et
decore fecit desiderabiles et deco-
ros. ut non solum per se desideret
sed etiam per electos. Quos tamen
in gloria socios et consortes habebimus.
et de quorum gloria gaudebimus. Est
igitur totus desiderabilis. et in se et in
membris suis. **Et ipse est amicus.**
O filie israhel. Hic est aquo diliget.
et que non uerbo neque lingua. sed
ope et uirtute diligo. quia man-
data eius habeo. et ea serua. Huius
cogitate pulchritudinem. Huius con-
sodate amorem filie israhel. id est
ante cupientes uenire ad supernum

pacis visione: p eius et amore
et mandatorum impletione. puenit
ad pulchritudines eius visione:
ad felicitate et pace sempiterna.
Ad qua nos pducat dignetur ihesus
xpc. sponsus ecclie: qui uiuit
et regnat i secula seculor Amen

**Explicit tractatus magistri
Richardi de sancto victore
Sup cantica canticor.**

**Incipit Extractio ^{traco} bti binar
di in libro de xii gradibus
humilitatis.**

T hoc opusculo cu illud de
euangelio qd dñs ait die ult
mū iudicij nescie ad aliquā sen
tentiā cōfirmandā utp roborā
dam pferre in mediū. inuide
quoddā apposui: qd i euanglio
scptū nō esse postea depōndi.
Nam cū certus habeat timō
nem filius scit: ego deceptus
magis q fallē uolens. lre q̄ppe
timemor sed nō sensū: nec ipse
māim filius hōis scit. Un eadē
totā uediens sequēte disputa
tionē: ex eo q nō ueraciter posui
uerā conatus sū appbāre assidēz.
Sed quā tēm errore meū multo
pōq̄ a me ipse libellus editus
et a plibus iā cōscriptus fuit depō
hendi: cū nō potui p tot iā libel
los sparsū psequi mōdaci. ne
cessariū credidi confugē ad con
fessionis remediū. **¶** Alio quoz
in loco quādā de seraphi opio
nē posui. quā nūq̄ audiu.
nūq̄ legi. **¶** Ubi sane lōe meus
attendat: q̄ p uide tēp aut puto
dixerit uolens uidelicet nō aliud
qm̄ p uerū qd cū reddē de sc̄p
turis nō ualū. **¶** Titulus
quoz ipse qui de iudibz hūilitatis